GRIGORE BEURAN
CIFRUL
PETRE
PETRESCU
EDITURA TINERETULUI

Grigore Beuran

CIFRUL PETRE PETRESCU

Editura Tineretului
Colecţia «Aventura»
Bucureşti, 1968

Grigore Beuran
© 1968, « Cifrul Petre Petrescu »
Editura Tineretului
Colecţia «Aventura »

UN MESAJ DIN VENUS

Delegaţia pe care am primit-o, de a reprezenta redacţia la aterizarea navei „Sunetul”, m-a bucurat enorm; nu ştiam în ce încurcături o să mă vâre. Din reportajele mele despre această navă am omis lucrul cel mai senzaţional, pe care-l destăinuiesc acum. Cosmonautul numărul 3 mi-a înmânat pe cosmodrom un obiect, şoptindu-mi: „Special pentru dumneata, de pe Venus”. În clipa aceea am fost ţinta tuturor obiectivelor de televiziune din lume, am fost, de asemenea, imortalizat pe peliculă de toţi reporterii de cinema. Urma să devin, dacă nu şi eram, o celebritate mondială: „Omul care a primit un mesaj de pe Venus”. Dar să vedeţi lucrătură politică, altfel nu-i pot zice. Cosmonautul numărul 3 a avut grijă să mi-l strecoare de aşa manieră, încât şi pelicula cinematografică a scăpat momentul, deşi ei rar îi scapă ceva. Am studiat-o, mai apoi, la studio, dar, culmea ghinionului, nu se vedea decât cosmonautul care îmi strângea mâna. Cum nu eram singurul căruia i se făcuse o asemenea cinste, bineînţeles că n-am devenit celebritate mondială. Iar mesajul, după cum veţi vedea, în loc să mă facă celebru, m-a mânat pe tot felul de coclauri şi m-a băgat în tot felul de încurcături. Asta, fiindcă se ştie că un reportaj se bazează pe pura realitate, iar fantezia trebuie domolită, reporterul având

datoria să exprime adevărul cât mai plastic, adică într-un limbaj cât mai literar. Vedeţi, deci, că nu-i de loc de invidiat reporterul care nu-şi poate permite, ca prozatorul sau poetul, licenţe, calambururi etc.

Când am simţit în mână plicul misterios, mic cât o cutie de chibrituri, un val de căldură m-a năpădit. Îmi venea să zbor la hotel, să văd suvenirul primit din Venus. Am fost nevoit să-mi frânez curiozitatea şi n-a fost de loc uşor. Trebuia să asist la tot ceremonialul primirii cosmonauţilor, să iau comandantului un autograf şi un interviu, fără de care n-aveam ce căuta la revistă. Era sarcină redacţională şi, ce să vă mai explic, sarcina e sarcină chiar şi atunci când primeşti un mesaj de pe Venus. Câte obstacole am întâmpinat până am ajuns să stau de vorbă cu comandantul navei „Sunetul", îşi poate imagina oricine. Nu fac paradă de modestie, doar atrag atenţia cititorului, fiindcă această trăsătură mă caracterizează. Totuşi, fiind eu oltean de origine, le-am „tras clapa" tuturor gazetarilor; erau câteva mii şi capitalişti şi socialişti. Te pui cu oltenii?! Dar nu despre olteni, în general, vreau să vorbesc; despre ei a scris D.R. Popescu şi alţii, aşa că, deocamdată, nu-mi rămâne decât să-mi văd de întâmplările legate de mesajul de pe Venus.

Am ajuns la hotel, am redactat cablograma-reportaj şi după ce am transmis-o, m-am ocupat de mesaj. Purta adresa mea exactă. De unde o cunoştea cel din Venus? Cosmonautul mă identificase, probabil, după graiu-mi oltenesc, că eu, când au aterizat, am strigat: *ura, bre!* Ceilalţi au aclamat şi ei în limba lor, dar ce să vă mai spun, i-am făcut praf. Niciun salut din toate limbile pământului n-are rezonanţa lui „ura bre!"

Privind plicul, care era confecţionat, după părerea mea, din plastic, şi care-mi purta, cum am mai spus, adresa, m-am gândit: Nu l-o fi pus dracu' pe vreun român din delegaţia noastră să-şi

bată joc de mine şi implicit, de olteni, şi o fi aranjat farsa împreună cu cosmonautul? Am examinat plicul şi mi-am dat seama că parcă n-ar fi din material plastic, ci din ceva asemănător. (Un prieten chimist, despre care am să povestesc ceva mai mult, mi-a confirmat, în ţară, presupunerile.)

Deschizând plicul, mai bine zis, tăindu-l la o margine, mi-am dat seama că adresa e scrisă, în adevăr, de misteriosul expeditor de pe Venus. De unde mi-o cunoştea?! Am stat pe gânduri vreo două trei minute; în minutul al patrulea m-am hotărât să citesc mesajul. Încă o precizare: Era scris în româneşte. Pot publica şi facsimilul, dar cine nu crede ce-i spun, nu va crede nici cu dovezi. Cârcotaşul, tot cârcotaş; găseşte nod şi în papură. Iată scrisoarea:

Dragă tovarăşe...

Primiţi salutul meu de pe Venus. Vă rog să trageţi concluzia că sondele trimise de pe pământ spre noi n-au reuşit să afle mare lucru, deoarece au fost bruiate, luându-se astfel toate măsurile ca pământenii să nu afle nimic despre Venus, până ce nu va fi instaurată pacea.

Eu nu mă pot întoarce pe Terra, în ţara mea, din motive de securitate a planetei Venus, adică împotriva voinţei mele. Cu toate condiţiile excepţionale de trai de aici, mă prăpădesc de dorul patriei şi sper, totuşi, să ajung din nou pe plaiurile natale.

Petre Petrescu

P. S. Am fost colegi la Universitatea din Cluj; am studiat astronomia şi chimia.

După cum vedeţi, scrisoarea era în limba română, scrisă cu un fel de pastă, de unde am dedus că în Venus încă nu-i cunoscută

cerneala. Am mai tras concluzia că majoritatea romanelor ştiinţifico-fantastice, care prezintă viaţa de pe alte planete, conţin gogoriţe pe care numai copiii le gustă cu extrem de multă plăcere...

Citind post-scriptum-ul, m-am lămurit, într-un fel, de unde mă cunoştea cetăţeanul de pe Venus. Era, cu alte cuvinte, un clujean. Spre ruşinea mea, oricât mi-am forţat memoria, nu-mi puteam aminti de el. Şi din nou mă obsedă gândul unei farse! Întrebările începură să mă chinuie... Cum a ajuns acolo? Cu toate aşa-zisele mele cunoştinţe în ale astronauticii, nu-mi puteam explica! Cum a ajuns manuscrisul la cosmonautul numărul 3? Vă povestesc ce mi-a spus el. L-a găsit în tureacul cizmei de cosmonaut. În timpul zborului în afara rachetei, când a filmat planeta Venus, a simţit în piciorul stâng o izbitură. A crezut la început că e lovit de un meteorit şi a încercat sentimentul morţii, dar apoi, văzând că nu i se întâmplă nimic, şi-a continuat zborul, conform instrucţiunilor. Ajuns în navă, a simţit că-l jenează ceva la piciorul stâng şi, căutând să vadă ce-i, a dat de plicul care îmi era adresat. Onoarea lui de ofiţer l-a făcut să mi-l înmâneze, nu fără un prealabil proces de conştiinţă. Plicul ar putea să conţină informaţii preţioase pentru ţara sa, angajată în marea bătălie pentru cucerirea cosmosului. Dar el era om de onoare, cosmonaut şi nu spion. Înmânarea în taină a scrisorii a făcut-o din următoarele motive: Întâi, fiindcă superiorii lui nu i-ar fi iertat niciodată gestul, ei punând mai presus de orice cucerirea cosmosului şi, deci, şi a planetei Venus. Al doilea, că frământările de conştiinţă l-au făcut să nu raporteze izbitura în tureacul cizmei, primită în timpul zborului, ceea ce însemna o încălcare a obligaţiilor sale de cosmonaut. Al treilea, că înmânarea scrisorii în mod public ar fi putut servi – spunea el – drept pretext pentru popularizarea mea, umbrind – afirma – marele succes obţinut de

el, datorită echipajului din care făcea parte. Pasămite, scrisoarea în cauză, stârnind vâlvă, ar fi atras atenţia asupra mea, zborul navei „Sunetul" trecând pe planul doi, asemenea unui fapt divers. Asta nu i-ar fi convenit! Toate mi le-a declarat între patru ochi (vorbea foarte bine franceza), afirmând cu cinism: „Publicarea ulterioară a *destăinuirilor* matale – dacă se va întâmpla vreodată să relatezi împrejurarea în care ai intrat în posesia scrisorii, o voi declara născocire scriitoricească", el neavând de gând să ateste vreuna din afirmaţiile mele, ci, dimpotrivă, să le dezmintă...

În loc să-i mulţumesc, mi-am ieşit din sărite. I-am răspuns că adevărul, până la urmă, tot o să iasă la iveală. I-am mai spus că o să-i dovedesc ce forţă are adevărul când e slujit de un condei bun.

Aşa mi-am descărcat nervii pe cosmonautul acela – serviabil pe de-o parte, dar impertinent pe de alta – şi m-am simţit uşurat. Dar a trebuit să mă resemnez, să renunţ momentan la celebritatea mondială, constatând că fără concursul lui n-aveam cum să mă fac crezut de opinia publică asupra valabilităţii mesajului. Totuşi, nu m-am dat bătut.

CU MÂINILE LEGATE

Am arătat colegilor micul plic, pe care-l tăiasem la margine. A trecut din mână în mână, ca o minune, până ce am observat că ei îşi dădeau coate şi se distrau neîncrezători. Asta m-a înfuriat şi eram gata să mă zburlesc la ei, când un coleg, foarte ager la ochi, a scos o exclamaţie:

— Dar plicul acesta a fost desfăcut şi lipit la loc!

I l-am smuls literalmente din mână şi l-am examinat; acum nu mă mai chinuia ideea farsei, ci o bănuială şi mai îngrozitoare. I-am zis:

— Să ştii că domnul cosmonaut nu numai că a citit scrisoarea, dar a şi fotografiat-o şi mi-a înmânat-o cu ştirea mai marilor săi.

Colegul m-a privit cam ciudat, apoi mi-a răspuns:

— Ce interes aveau aceştia să interzică publicarea mesajului?

— Nu ţi-am povestit ce mi-a spus cosmonautul numărul 3? Dar am să-i demasc, m-am aprins eu, am să scriu, am să public toată povestea asta!

— Eu nu pun la îndoială nimic din ce-mi spui tu, mi-a răspuns colegul de redacţie, dar în afară de mine – care te cred în calitate de prieten – cine te va mai crede?

— Cititorii!

— Nu te supăra, dar relatarea ta n-o putem da decât ca un reportaj ştiinţifico-fantastic, fiindcă, dragul meu, nu suntem convinşi şi nici nu putem dovedi că mesajul e autentic.

Îmi venea să sar cu pumnii asupra prietenului meu, dar mi-am dat seama că n-aş rezolva nimic, mai ales că era mai zdravăn decât mine şi avea un pumn cât un baros. Văzându-mă amărât, colegul a continuat:

— Caută o argumentare ştiinţifică, obţine *girul* unor oameni de specialitate şi atunci vom putea da drumul materialului.

— Măi frate, am replicat, mor cu adevărul în mână. Tu nu vezi că domnul cosmonaut m-a dezarmat pur şi simplu, avertizându-mă că o să dezmintă?

— Păi, eu ce-ţi spun? Te faci de râs.

— Mă gândesc, totuşi, am continuat eu, să public materialul, şi, odată şi odată, chiar la bătrâneţe, cosmonautul tot o să recunoască adevărul.

— S-ar putea s-o facă şi mai devreme, să-l apuce setea de celebritate, deşi celebritatea ar fi a ta şi nu a lui, tu eşti omul care a primit mesajul...

Mă pregăteam să-i răspund că nu-i exclus ca acest cosmonaut să-mi fi înmânat mesajul tocmai în acest scop. Adică, la un moment dat, voind să facă vâlvă în jurul lui, o să dea declaraţii pe care *eu* va trebui să la confirm. N-am apucat să-mi destăinui gândul, deoarece colegul meu nu se putu stăpâni să nu izbucnească într-un hohot de râs, adăugind cu sarcasm: „Un mesaj de pe Venus”...

Pe scurt, n-am reuşit decât să devin ţinta ironiilor colegilor nici şi, trebuie să precizez, nu poate fi năpastă mai mare pe capul unui om decât ironia unor scriitori. Asta mi-a alungat toată bucuria pricinuită de succesul cu reportajele despre cosmonauţi; mi-am zis că nu există oameni mai răi şi mai invidioşi decât

gazetarii. Ani plecat să mă întâlnesc cu un prieten de la Institutul de astronomie, cu Vasinca, de la care primisem un telefon, felicitându-mă pentru reportaje şi exprimându-şi şi dorinţa de a lua masa împreună.

Vasinca era o cunoştinţă mai veche de-a mea; o figură ciudată, un pisălog, care voia să ştie tot. Era un om muncitor, dar exploatat la maximum de şefii lui şi de aceea mă determinase să-i public câteva materiale sub un pseudonim. Avea la treizeci şi cinci de ani, trăia singur şi-l pasiona fotografierea cerului şi chimia. Era unul din oamenii cu care întreţineam relaţii cordiale, amicale chiar, dar fără să ştim prea mult unul despre celălalt. Ne cunoscusem la un campionat de şah; apoi, am continuat să ne antrenăm împreună, fiind adversari de aceeaşi talie. Îi eram obligat pentru că-mi făcuse o sumedenie de poze şi alte mici servicii, căci se pricepea la toate. Era foarte serviabil, chiar jenant de serviabil.

El mă iniţiase într-o serie întreagă de probleme cosmice, dându-mi adevărate lecţii, când aflase că urmează să plec la cosmodrom. Aceasta cimentase şi adâncise prietenia noastră. Îi eram profund îndatorat. L-am întâlnit la „Casa universitarelor”; îşi comandase o bere şi mă aştepta.

— Mă ierţi că am întârziat, dar mă tot bat cu colegii mei pentru un material.

— Ce material?

— Ceva extraordinar! Dacă-ţi spun, nici tu n-ai să mă crezi.

— Să auzim despre ce-i vorba. De ce anticipezi? Poate şi de aceea am vrut să te întâlnesc!

— Doar n-ai observat prin telescoapele tale cum mi s-a înmânat mesajul de pe Venus? – am zis eu şi am început să râd.

Vasinca a râs şi el, apoi a zis:

— Eşti pus pe glume?

— Eram sigur că n-ai să mă crezi nici tu!

— Ce să te cred? Că ai primit un mesaj de pe Venus?

— Pe onoarea mea, uite-l, i-am spus, scoţând din buzunar plicul şi trântindu-l pe masă, – dar nu mă crede nimeni.

Ospătarului, care părea impacientat, i-am comandat un coniac mare. Vasinca examina plicul, iar eu îi povesteam ce vor colegii mei de la mine: un *gir* ştiinţific.

— Vrei să-mi laşi scrisoarea să o supun unui examen de laborator? *Girul* îl vei primi pe urmă, de la o mare personalitate. Materia, din care sunt făcute plicul şi scrisoarea, îmi dă de gândit. O să ne ajute chimia.

— În cinstea chimiei, ştiinţa ştiinţelor! am urat, ciocnind paharul şi devenind pe dată bine dispus.

În clipa aceea a intrat un alt prieten, – o să vă spun mai multe şi despre el –, colonelul Gheorghieci. Era în civil, şi, după felul cum trecuse în revistă sala, am ghicit că e în căutarea cuiva. I-am făcut semn să se apropie.

— Cauţi pe cineva? l-am întrebat.

— Pe unul care şi-a uitat prietenii, răspunse el, strângându-mi mâna.

— Eşti rău. Abia m-am întors. Vă cunoaşteţi?

— Nu.

— Colonelul Gheorghieci; inginerul Vasinca.

Ambii au avut parcă o tresărire auzindu-şi numele; apoi a urmat obişnuita formulă de politeţe.

— Sunt deosebit de încântat. De mult doream să vă cunosc, a spus Vasinca.

— Sunteţi astronomul-chimist, zise colonelul politicos.

— Meseriile noastre se aseamănă, spuse Vasinca. Aş dori să instalez un telescop pe un avion de-al dumneavoastră.

Gheorghieci se prefăcu că nu aude propunerea lui Vasinca, iar eu zâmbii, gândindu-mă că Gheorghieci n-o să scape chiar aşa de uşor de Vasinca. Pisălogul acesta, dacă-şi punea ceva în cap, nu se lăsa cu una cu două. Şi, parcă pentru a-mi confirma presupunerea, Vasinca urmă:

— Ar putea să vă servească şi dumneavoastră.

— Nu vă supăraţi. Asemenea chestiuni nu se discută în localuri publice, i-o reteză Gheorghieci, destul de brutal. Ei, cum te mai lauzi, fericitule? mi se adresă el direct, dând a se înţelege că a pus punct convorbirii cu Vasinca.

— Fericit pe dracu'! Să vezi ce-am păţit! Şi începui să-i povestesc şi lui întâmplarea.

— Trebuie analizată de urgenţă.

— O va face Vasinca şi te voi ţine la curent, dacă te interesează problema.

— Mă interesează, spuse colonelul. Mă interesează chiar foarte mult.

— O să mă trudesc să intru în posesia rezultatelor cât mai repede, promise Vasinca. Sper să nu fie prea dificil; am un laborator bine dotat.

— Vă doresc succes, spuse colonelul şi ciocni paharul.

Făcu semn ospătarului, achită, şi, tot atât de grăbit precum venise, se ridică făcându-mă să bănuiesc că nu eram eu cel căutat.

Apariţia şi dispariţia colonelului nu ne tulbură discuţia. Vasinca se interesa de amănuntele călătoriei, iar eu i-o istoriseam cu deosebită plăcere şi lux de amănunte. Faptul că se arătase dispus să facă analiza plicului îmi schimbase dispoziţia, mă simţeam din nou sigur pe mine şi aveam certitudinea că Vasinca o să reuşească.

— Îmi face impresia, zise Vasinca sucind cu nouăzeci de grade discuţia, că amicul tău, colonelul, s-a supărat că mi-ai încredinţat plicul spre analiză. La un moment dat am avut senzaţia, ca să nu zic certitudinea, că el dorea acest lucru!

— Şi tu? Ce-ai fi zis dacă aş fi acceptat? Nu te-ai fi simţit jignit?

— Sunt înţelegător, dacă el ţine neapărat...

— Nu, nu pot accepta aşa ceva. Colonelului o să-i treacă supărarea, îl cunosc prea bine. De altfel e un băiat foarte bun şi o să-ţi pară ciudat dacă-ţi spun că e plin de complexe.

— Nu mai spune!

— Da, de câte ori se află în mijlocul colegilor mei, crede că prezenţa lui restrânge discuţiile.

— Interesant! Nu-mi puteam închipui că un ofiţer superior de aviaţie poate să sufere de complexe... de complexe de-astea de care suferă numai domnişoarele de pension. Îmi pare rău că mi-a respins colaborarea.

— Aşa-i el când e vorba de militărie.

— Înţeleg, ştiu şi eu ce-i un secret. Avem şi noi secretele noastre...

VICTORIE

Gheorghieci îmi telefona de obicei aproape zilnic. Eram prieteni buni şi-mi făcea impresia că scrie versuri în taină, dar, prea mândru, sau prea modest, nu îndrăznea să mi le arate. Eu îl preţuiam nu atât pentru cunoştinţele sale din domeniul aviaţiei, cât pentru gusturile lui în materie de beletristică şi nu o dată îl făcusem confidentul proiectelor mele literare. Acum păstra tăcere. Mă pedepsea pentru că-l preferasem pe Vasinca. Era, desigur, absurd. Trebuia să-l fac să înţeleagă că nu era vorba de *preferinţă,* ci de *întâmplare.* N-am dat prea mare importanţă tăcerii lui, fiind pradă neliniştii şi aşteptând cu înfrigurare rezultatul analizelor lui Vasinca. Nerăbdător din cale afară, eram gata să mă duc la el, să-i cer scrisoarea şi să i-o încredinţez lui Gheorghieci, care era mai operativ, când am fost chemat la telefon de Vasinca. Ne-am dat întâlnire la cofetăria „Arizona".

— Analiza, începu chimistul, sorbind din cafea, a confirmat presupunerile mele. Chimia a făcut minuni. Am „disecat", ca să zic aşa, o bucăţică din plic şi am descoperit în compoziţia materialului un element nou, pe care l-am botezat *beuraniu,* după numele tău. Pregătesc comunicarea către Academie şi în momentul în care primim omologarea, poţi publica materialul. Până atunci, tăcere!

— Cât durează asta?

— O lună, două, trei, patru... Depinde de Academie.

— Te felicit, dragul meu, eşti un geniu!

— Mulţumesc. În privinţa genialităţii, aş fi dacă aş realiza beuraniu pe cale sintetică, în laborator.

M-am despărţit de Vasinca puternic impresionat de vestea primită şi flatat de faptul că noul element purta numele meu. Cu capul în nori, plin de orgoliu, abia aşteptam să trântesc bomba în redacţie, să-i pun cu botul pe labe pe „ironiştii" care mă luaseră peste picior cu mesajul din Venus. Dar trebuia să mai aştept, îi promisesem lui Vasinca tăcere. Totuşi, nu m-am putut abţine şi i-am telefonat lui Gheorghieci. Apoi ne-am întâlnit la Casa Armatei, îndeplinindu-i astfel dorinţa. Preferam şi eu localul acesta mai sobru, unde puteai să stai liniştit de vorbă la un pahar, fără să te tulbure tot felul de indivizi.

— Ţi s-a făcut dor de mine? m-a întâmpinat Gheorghieci.

— Da, i-am răspuns pe acelaşi ton, aşezându-mă pe scaun. Am adăugat: Aşa, acum ofiţerii care stau la mesele vecine o să mă ia drept general de aviaţie, aflat, incognito, în inspecţie.

— Nicio grijă, se vede de la o poştă că eşti civil, râse Gheorghieci, apoi comandă coniac, arahide, telemea şi măsline, fără să mă întrebe ce prefer.

— O bere, te rog, i-am spus ospătarului, pentru a-mi manifesta independenţa faţă de colonel.

El s-a mulţumit să zâmbească; era sigur, de altfel nici nu s-a înşelat, că o să beau coniacul întâi.

— Ei, ce-i nou în lumea literară? începu colonelul.

— Vasinca a găsit în compoziţia plicului un element nou, după părerea lui extraterestru, şi l-a numit *beuraniu.*

— Tu ai mai băut ceva azi? spuse Gheorghieci privindu-mă patern.

— Pe onoarea mea, n-am băut nimic, deşi ar fi cazul să trag un chef zdravăn. Îţi dai seama, nu-i vorba numai de confirmarea mesajului din Venus, ci şi de descoperirea unui element nou! Un element extraterestru, care – lucru, bineînţeles, mai puţin important – va purta numele meu, am spus cu o mină atât de dezinteresată pe care nici fariseul biblic n-a reuşit să o realizeze.

— Poţi să-l rogi pe Vasinca să-mi arate şi mie *beuraniul* şi procedeul prin care a ajuns la descoperirea lui?

— Are vreo importanţă?

— O verificare nu strică, să nu se fi înşelat, iar două analize sunt mai mult decât una.

— În privinţa asta, nicio grijă. Verificarea o va face cel mai competent for: Academia.

— Te rog să nu mă înţelegi greşit. Se pare că Vasinca a făcut o descoperire de a cărei importanţă nici nu vă daţi seama. Presupun că beuraniul l-am putea folosi la construcţia unor avioane.

Argumentul colonelului era zdrobitor; la aşa ceva nu mă gândisem. Cu toată emoţia de care eram stăpânit, dându-mi seama de importanţa descoperirii, i-am răspuns:

— Nu cred ca Vasinca să fie de acord. E un secret al lui. Rezultatul muncii sale aparţine Academiei.

Colonelul nu era nici el omul care să se dea uşor bătut. După câteva clipe de meditare, zise:

— Încearcă totuşi. Apelează la sentimentele lui patriotice.

— Patriotice?! l-am întrerupt eu. Tu vezi patriotismul prin prisma ta, de militar. Academia n-o să păstreze secretul pentru ea, te asigur.

— Fie, acceptă colonelul, dar tu încearcă să-l convingi pe Vasinca; dacă nu vrea, nu-l putem obliga. E dreptul lui. Totuşi, cere-i plicul, nu văd la ce ar mai avea nevoie de el.

Simţii cum sângele îmi năvăleşte în cap şi-l întrerupsei:

— Şi vrei să ţi-l dau... să faci acest lucru fără ştirea lui Vasinca?...

— Exact!

— Nu sunt de acord.

— De ce?

— Mi se pare nedrept, ar însemna să-i furi munca, iar eu să-ţi fiu complice.

Colonelul se făcu alb la faţă şi începu să rotească paharul pe masă. Mi-am dat seama că-l dureau vorbele mele.

— M-ai jignit îngrozitor, de fapt mi-ai aplicat o corecţie, spuse colonelul. În intenţia mea nu a fost nicio clipă gândul să-i *fur,* cum zici, munca, să i-o iau înainte, să intru în posesia unor lauri care nu mi se cuvin. Îţi dau cuvântul meu de ofiţer, nu voi aduce niciun prejudiciu omului de ştiinţă Vasinca. Tot ce o să întreprind, o să fie „strict secret" şi din pură curiozitate personală. Descoperirea va fi a lui.

Ca să-l împac, i-am promis că voi face întocmai. Vorbele lui mă îndârjiseră. Eram gata să fac orice pentru ca *beuraniul* să intre cât mai repede în patrimoniul ştiinţei.

ÎNCĂPĂŢÂNATUL

A treia zi l-am întâlnit pe Vasinca, de data asta la cofetăria „Pacea”. O cofetărie frecventată, în general, de oamenii de ştiinţă, fiind în apropierea institutelor de cercetări ştiinţifice. Mobilierul, nou, modern, mese în trei colţuri, taburete cu picioare din ţeavă, cam incomode, pictura, cam aiurită, ambiţionau să-i dea un aer monden.

Vasinca sorbea cu paiul dintr-o citronadă şi răsfoia o revistă englezească. La ora aceea cofetăria era puţin populată şi mi-am permis să-l salut destul de zgomotos, ceea ce l-a iritat.

— Fii mai sobru, mi-a şoptit el. Ce vânt te aduce la mine?

— O misiune diplomatică, am început eu, voind să fac pe spiritualul. Gheorghieci ar dori să vadă şi ei *beuraniul* şi, eventual, să repete analizele.

Brusc, Vasinca deveni posac, goli paharul dintr-o singură aspiraţie prin paiul de nylon, şi izbucni:

— Asta nu! E munca mea şi descoperirea n-am s-o comunic decât Academiei.

— Fii calm, i-am zis eu. Când faci comunicarea?

Faţa lui Vasinca s-a relaxat într-un zâmbet:

— Dă-mi voie să-ţi spun că eşti puţin cam naiv. Crezi că mă pot prezenta în faţa unui areopag cum te prezinţi tu cu un material la redacţie? Analiza trebuie s-o mai repet.

Minimalizarea muncii mele m-a scos din sărite:

— Deci, nu eşti sigur de existenţa *beuraniului?*

— Ba da! Dar lasă-mă te rog de rever, se uită ospătăresele la noi.

— Atunci, de ce tergiversezi lucrurile?

— Fiindcă nu-i uşor să-i convingi pe alţii de o nouă descoperire ştiinţifică. Asta îmi cere timp; trebuie să repet analizele, să întocmesc fişe, referate...

— Gheorghieci te poate ajuta. Un colectiv poate duce cu mai mult succes la bun sfârşit o astfel de cercetare.

— Vreau să culeg singur gloria acestei descoperiri.

— Eşti un încăpăţânat şi un egoist, i-am azvârlit eu în faţă toată revolta ce se adunase în mine.

— Da, sunt, a recunoscut Vasinca, fără să se supere. În munca noastră fără asta nu reuşeşti.

— N-ai dreptate! Uiţi sutele sau miile de colective care studiază azi în ţara noastră...

— În cazul de faţă, nu mai e nevoie de cercetări.

— Atunci, dă-i drumul comunicării!

— Mai sunt câteva lucruri mărunte de pus la punct. Înţelege-mă. Orice mic amănunt în cercetările ştiinţifice e ca un pilon la un pod.

— Nu înţeleg nimic; eu vreau să obţin cât mai repede confirmarea descoperirii tale, pentru a da drumul reportajului-bombă.

— Asta-i?! Şi mă acuzi pe mine de egoism!... Nu-ţi dai seama că pripindu-ne putem strica absolut totul? Ştii doar că avem nevoie de un gir ştiinţific. Acesta nu ni-l poate da decât Academia.

— Şi, nu văd de ce n-ai lucra împreună cu Gheorghieci?

— Fiindcă am impresia că Gheorghieci al tău e un fripturist, un ratat. N-a reuşit să se afirme în construcţia de avioane şi acum vrea să se facă părtaş la descoperirea mea.

— Eşti prost informat. Gheorghieci nu-i un ratat şi a reuşit să creeze ceva în aviaţie.

— Ce?

— Câteva tipuri de avioane.

— Gogoşi! Ai văzut tu măcar unul?

— Nu, dar i-am văzut decretul de decorare cu Ordinul Muncii clasa I-a, în care se spunea că i se conferă pentru merite deosebite în domeniul aviaţiei.

— Şi nu-i ajunge asta? Vrea acum să se înfrupte şi din munca mea?

— Greşeşti cumplit! Pe Gheorghieci îl interesează *beuraniul* deoarece e sigur că poate fi folosit la construcţia avioanelor şi în special a rachetelor. În plus, şi-a dat cuvântul de onoare... – şi am continuat să-i relatez ce-mi spusese Gheorghieci despre garanţiile ce e gata să i le dea lui Vasinca.

— Să aibă răbdare! *Beuraniul* va revoluţiona întreaga industrie. Şi trebuie să-ţi mai destăinuiesc un mic secret: am cerut institutului de geologie să-mi pună la dispoziţie o serie de roci în care bănuiesc că există *beuraniu.* Aşa că trebuie răbdare.

Mi-am dat seama că n-am cu cine discuta. Vasinca era pornit să rezolve singur problema şi n-aveam ce-i face.

— Atunci, cum crezi, dar te rog să-mi înapoiezi plicul.

— Bine, zise Vasinca, am să ţi-l înapoiez, dar să ştii că domnul colonel Gheorghieci nu va reuşi să scoată în evidenţă *beuraniul...* Şi eu l-am descoperit întâmplător, după ce epuizasem toate procedeele chimice consacrate.

Vasinca s-a ridicat apoi de la masă şi mi-a zis:

— Pe mâine, deci, la aceeaşi oră.

Îmi părea rău de optica îngustă a prietenului meu, care se încăpăţâna să creadă că Gheorghieci are interes să-l frustreze de munca sa. Eram convins însă că, nu peste mult, el îşi va recunoaşte greşeala şi va bea un pahar de şampanie cu Gheorghieci, sărbătorindu-şi victoria şi recunoscându-i colonelului ajutorul dezinteresat pe care i l-a dat, animat de aceeaşi dorinţă, spre triumful ştiinţei.

O DESCOPERIRE ŞI MAI SENZAŢIONALĂ

A doua zi, la ora fixată, eram la cofetărie. Vasinca intră ca o furtună şi, contrar temperamentului său, agitat, începu să vocifereze, deşi la ora aceea în cofetărie îşi sorbeau cafeaua doar câţiva academicieni.

— Unde umbli, domnule? Am răscolit Oraşul şi n-am reuşit să te prind. La redacţie mi s-a spus că ai plecat la tipografie. Acolo mi s-a răspuns...

— Bine, ia loc şi vorbeşte mai încet.

Vasinca se calmă, salută în stânga şi în dreapta, apoi se aşează pe scaun şi-mi şopti:

— Băiatule, am făcut o descoperire uluitoare. Nu, nu-s un geniu, dar descoperirea e epocală. Citeşte asta, îmi zise el şi-mi înmână o fotocopie cu următorul text:

> Am încercat şi încerc mereu să iau legătura cu Pământul prin radio, încercaţi recepţionarea mesajelor mele, la orele patru ora României pe lungimea de undă 0,003 kilohertzi. Nu voi transmite decât după publicarea textului mesajului meu. Aici am mijloace tehnice atât de perfecţionate încât pot citi acest mesaj.

Am parcurs cu emoţie rândurile prezentate de Vasinca. Acelaşi scris mărunt, cu literele rotunjite, ca de tipar.

— E extraordinar! am exclamat eu şi am adăugat: Te felicit, eşti formidabil! Dar cum ai ajuns la textul acesta?

— Ieri m-am întors la laborator...

Vasinca mi-a povestit că descoperirea o făcuse cu totul şi cu totul întâmplător. Destăinuirea aceasta îi dezminţea titlul de geniu, am remarcat eu în sinea mea, dar m-am contrazis pe loc, spunându-mi că aproape toate marile descoperiri ale omenirii au fost opera întâmplării şi am continuat să-l ascult. Ce se întâmplase? Ca să nu uite să-mi aducă plicul, îl pusese lângă o planşă de pe care trebuia să scoată o fotocopie. Nervos cum era, din cauza schimbului nostru de cuvinte de ieri, din greşeală scăpase plicul într-o baie cu o soluţie destinată altor scopuri. Speriat, scosese repede plicul, să nu i se şteargă mesajul. De ce i-a fost frică, n-a scăpat. Scrisul de pe mesaj dispăruse. Era speriat. Se gândea ce o să spun eu? A aşezat plicul pe planşă. Între timp, aparatul de fotografiat care trebuia să înregistreze planşa pe peliculă şi care era aşezat pe un trepied, s-a declanşat. Vasinca s-a înfuriat şi mai rău. Stricase şi filmul. L-a scos din aparat şi l-a lăsat în camera obscură. Laborantul, neştiind că filmul e stricat, l-a developat şi i l-a prezentat. A descoperit atunci minunea: în mijlocul planşei era noul mesaj. A luat plicul, să mi-l aducă, şi a avut o nouă surpriză. Reapăruse vechiul mesaj.

— Ce zici de toate astea? a încheiat Vasinca.

— E nemaipomenit; nici nu-mi vine să cred.

— Şi eu am rămas uluit, spuse Vasinca. Se pune acum o problemă pentru mine: să cercetez cum a apărut acest mesaj. Dacă nu ar fi reapărut primul text, lucrurile ar fi fost simplu de explicat.

— Cum?

— Sub acţiunea reactivilor din baia respectivă, textul a dispărut deoarece s-a dizolvat aşa-zisa cerneală. A fost o supraimprimare. Înţelegi?

— Da, da, înţeleg, dar nu înţeleg cum a reapărut noul text.

— Rămâne o taină pe care trebuie să o dezleg. Din păcate, tu vrei să-mi iei plicul.

— Dacă aşa stau lucrurile, sunt de părere că plicul mai poate rămâne la tine.

Lui Vasinca îi străluceau ochii de bucurie.

— O să-i explic lui Gheorghieci şi cred că va înţelege.

— Nici nu mă îndoiesc de asta. Descoperirea nu-mi va aparţine, o voi pune la dispoziţia armatei. Îţi dai seama ce importanţă ar putea să aibă aceste supra-imprimări, căci sunt sigur că sunt mai multe.

— Ce vrei să zici?

— O simplă presupunere. Dacă se confirmă, să ştii că Vasinca e cineva. M-am gândit să-i dau lui Gheorghieci o bucăţică din plic şi din scrisoare, dar mi-e frică să nu stric textul supraimprimat.

— Ai dreptate! am răspuns eu citind din nou mesajul.

— Ar trebui să începi publicarea materialului, să vedem dacă vom primi sau nu veşti de pe Venus. Vezi, în scrisoare Petre Petrescu condiţionează începerea emisiunilor de publicarea materialului.

— Bine, să zicem că public materialul, dar cum recepţionăm mesajele de pe Venus?

— Apelează la Gheorghieci, ei sunt dotaţi cu aparatura tehnică necesară.

— Dacă refuză, din cauza plicului?

Vasinca rămase câteva clipe pe gânduri, apoi izbucni:

— N-are încredere în mine? Nu-i nimic, mă retrag din afacere. Dă-i plicul şi scrisoarea, dar pentru nimic în lume n-am să-i comunic formula, compoziţia băii şi celelalte procedee. Sunt sigur că n-o să ajungă la niciun rezultat. Eventual, o să strice totul. Fă cum crezi!

Între timp am mai citit o dată mesajul, apoi am exclamat:

— Acum ştiu de ce cosmonautul mi-a înmânat scrisoarea: îl interesează emisiunile de pe Venus.

Vasinca a tăcut câteva clipe, surprins de concluzia la care ajunsesem, apoi a izbucnit în râs.

— Prezumţia ta nu-i lipsită de temei. Lupta pentru cucerirea cosmosului e foarte strânsă şi aceste mesaje pot avea conţinuturi revelatoare, dar cum nimeni nu cunoaşte formula băii mele, cosmonautul nu avea cum să afle dublul mesaj. Să zicem că l-ar fi aflat?! Cred că atunci ar fi intrat în tratative cu guvernul nostru, ne-ar fi propus cooperarea.

— Se poate să ai dreptate!

— Nu „se poate”, e sigur că am dreptate. O să vezi ce vâlvă o să fie când o să publicăm toată povestea. Eu sunt de părere ca tu să publici mesajul omului de pe Venus sub forma unei ficţiuni. Vedem apoi dacă Gheorghieci recepţionează sau nu alte mesaje. Sunt sigur că o să recepţioneze. Între timp termin şi eu comunicarea, o înaintez Academiei şi, coroborând toate acestea, transformăm ficţiunea în realitate şi-i punem cu botul pe labe pe toţi. Inclusiv pe domnul cosmonaut. Principalul e ca textul de mai sus să intre în reportaj.

Argumentele lui Vasinca mi s-au părut deosebit de temeinice. Eram doar uşor îngrijorat de atitudinea pe care o va adopta Gheorghieci, căci fără concursul lui nu puteam recepţiona mesajele din Venus şi făceam treaba pe jumătate.

PILOTUL ELECTRONIC

După ce părăsi Casa Armatei, în loc să o ia spre casă, colonelul Gheorghieci îi spuse şoferului:

— La Securitate!

Îl primi locotenent-colonelul Piru. Cei doi ofiţeri superiori îşi strânseră mâinile, apoi gazda îi făcu lui Gheorghieci semn să ia loc, şi-i zise:

— Vă ascult, tovarăşe colonel.

— E ceva mai mult decât putred în Danemarca! Şi nu ştiu cum să intervin!

— Să chibzuim şi să lăsăm lucrurile să se desfăşoare normal. Reporterul spuneţi că vă este prieten?

— Da, răspunse colonelul Gheorghieci ferm. Din păcate, n-am putut pune mâna pe mesaj, l-a luat Vasinca.

— Nu vă faceţi probleme, tovarăşe colonel. Deocamdată vom juca piesa cum o regizează ei. Ştim ce vor să afle; restul nu contează. Faceţi aşa cum ne-am înţeles.

— Iertaţi-mă, tovarăşe locotenent-colonel, amicul meu, ziaristul, ce rol are în toată afacerea asta?

— E pilotul electronic, pe care, bineînţeles, noi îl dirijăm, deşi cred că *ei* au comanda...

— Sunt aviator şi, cândva, am condus şi un serviciu de contrainformaţii. Totuşi vă mărturisesc, mă tem de ceva.

— N-aveţi de ce vă teme! Ştim obiectivul pe care-l urmăresc, prin deducţie. Partida de şah continuă. Prevăd unde se va da matul. Partida a început de mult... A fost reluată atunci când am surprins emisiunea destinată satelitului-spion!

— Dar nu cunoaştem adversarul!

— O să-l cunoaştem. Aţi reuşit bruierea emisiunii. Că n-aţi detectat postul, e explicabil. Bruierea i-a pus în gardă, au încetat emisiunile. Personal, dacă m-aţi fi consultat atunci, n-aş fi opinat pentru bruiere. Dar, acum, partida continuă. Urmează mişcarea a patra, când o să dăm şah-mat. Remiza nu este posibilă!

— Reporterul e un om cinstit. N-ar fi bine să-l punem în cunoştinţă de cauză?

— Pilotul electronic funcţionează după anumite indicaţii, dacă nu mă înşel, replică locotenent-colonelul Piru. Iar indicaţiile le transmiteţi dumneavoastră, tovarăşe colonel, prin radar.

— Dar dacă radarul celălalt e mai puternic decât al meu?

— Trebuie vegheat să nu fie. Stăpâniţi pilotul electronic şi nu uitaţi de noi.

— Totuşi, e amicul meu!

— Şi al lui Vasinca!

— Atunci?

— Secretul militar, înainte de toate. Iertaţi-mă, nu era cazul să vă amintesc asta.

— Desigur. Dar, să ştiţi, îmi vine foarte greu!

— Aţi mai pilotat dumneavoastră şi pe furtună... Şi, apoi, nu uitaţi, eu am făcut şi puţină medicină, de acolo ştiu: puroiul trebuie lăsat să colecteze, incizia prematură nu ajută.

Cei doi ofiţeri îşi strânseră din nou mâinile şi se despărţiră.

Pentru cititorul neiniţiat şi pe care nu l-a şocat stilul indirect al acestui capitol, nu-i nevoie de nicio explicaţie. Iniţiaţii au nevoie însă de precizarea că, deşi n-am fost prezent la această

convorbire, am putut să o relatez exact datorită unui mijloc strict secret din punct de vedere al tehnicii literare...

PE RECEPŢIE

După ce m-am despărţit de Vasinca, am plecat la Gheorghieci. Speram că, după ce o să-i povestesc cele relatate de Vasinca, o să fie înţelegător şi o să-mi dea concursul, fără să-mi mai pretindă în schimb scrisoarea.

Nu m-am înşelat. Colonelul m-a ascultat atent, a luat copia mesajului şi, cu toate că-l studiam, mimica feţei lui nu-mi spunea nimic. Parcă era din marmoră.

— Voi raporta mai sus. Asta, pentru a pune pe recepţie toate posturile noastre şi sper să prindem mesajele de pe Venus, să mă achit onorabil de sarcina ce mi-o dai şi fără şantaje...

— Acum eşti rău. Doar ţi-am explicat...

— Dragă, am înţeles; de aceea am acceptat diviziunea sarcinilor. Uite, nu-s supărat nici pe tine, nici pe Vasinca şi vă dau concursul, dar, pentru asta, am nevoie de o aprobare de mai sus. E clar?

— Foarte bine! am izbucnit, bucuros de întorsătura favorabilă a lucrurilor. Şi am adăugat: Ce părere ai, să public scrisoarea?

Faţa de marmoră a colonelului prinse viaţă. O tresărire nervoasă îi încreţi fruntea; rămase o clipă pe gânduri, apoi zise:

— Văd că-mi ceri şi sfaturi.

— Asta demonstrează că n-am renunţat la vechea noastră prietenie.

— Şi că, indiferent de sfatul meu, tu tot o să publici scrisoarea, zise colonelul, cu sarcasm.

— Sigur, o public! E o condiţie pentru ca omul nostru de pe Venus să înceapă emisiunea. Voi proceda astfel ca totul să pară o ficţiune.

— Deci, tot te îndoieşti de existenţa mesagerului tău de pe Venus?

— Voi vă îndoiţi! Eu şi Vasinca nu!

— Când vrei să publici scrisoarea?

— În numărul de mâine.

— Te grăbeşti, zise colonelul. Apoi apăsă pe butonul soneriei. Îmi oferi o ţigară.

Intră un sublocotenent. Colonelul îi înmână hârtia mea Şi-i ordonă:

— Să fie văzută de serviciul cifrului. Să nu plece nimeni fără ordinul meu.

— De ce e nevoie să fie văzută de serviciul cifrului? l-am întrebat după ce ieşi ofiţerul. Pe cine suspicionezi: pe Vasinca sau pe mine?

Colonelul îşi aprinse ţigara, lansă câteva cercuri de fum spre tavan şi când se destrămară, îmi răspunse:

— Fiindcă vrei să o publici. Mesajul provine din altă ţară.

— Planetă, l-am corectat eu.

— De ce te deranjează că e văzută de specialiştii de la cifru?

— Suspiciunea şi neîncrederea ta mă deranjează!

— Atunci, de ce apelezi la mine?

— Fiindcă eşti singurul în măsură să recepţionezi mesajele de pe Venus. Şi nu văd niciun pericol în astfel de mesaje. Sau... Îţi închipui că e altceva la mijloc?

— Ce altceva ar putea fi?

— Ştiu eu? După atitudinea ta îmi face impresia că suspectezi de spionaj pe cineva. Crezi oare că-s nebuni să folosească oameni ca mine în astfel de scopuri? Crezi că ar indica ora, lungimea de undă şi...

— Dacă te-aş bănui de aşa ceva, aş schimba foaia, răspunse colonelul. Trebuie să fii înţelegător. În meseria noastră prudenţa e mama înţelepciunii. Ştii, apoi, în armată există anumite regulamente; îţi dau concursul, dar nu pot uita de regulamente. Văd că intenţionezi să publici scrisoarea, indiferent de părerea mea. Public-o, frate, şi lasă-mă în pace.

Îl scosesem din sărite. Ca să-l domolesc, i-am demonstrat că lucrurile trebuie văzute altfel. După părerea mea, mesajele de pe Venus nu puteau avea caracter militar. Pentru progresul ştiinţei mondiale scrisoarea trebuia publicată, iar într-o privinţă, era indiferent cine recepţionează mesajele.

Între timp, sosise şi răspunsul de la serviciul cifrului, pe care Gheorghieci l-a examinat cu multă atenţie.

— Ai dreptate, mi-a spus, pentru începerea emisiunilor mesajul trebuie publicat, dar te rog un lucru: să nu pomeneşti nimănui, nici chiar lui Vasinca, de intervenţia serviciului cifrului.

Jocul acesta dintre Gheorghieci şi Vasinca îmi părea pueril; îmi atrăgea atenţia, când unul, când altul, să nu afle celălalt un anumit secret, deşi în realitate ei colaborau. Asta mă amuza. L-am asigurat pe colonel că o să fiu mormânt şi am plecat.

ŞI O SARCINĂ REDACŢIONALĂ

De la primul telefon public l-am înştiinţat pe Vasinca să se bucure şi el că avem tot sprijinul necesar. Am alergat apoi la redacţie şi m-am apucat de scris. Am lucrat cu spor la primul din seria reportajelor intitulate „Un oltean în Venus?" Scriam cu entuziasm, convins că aduc un mare serviciu umanităţii, înlesnind prin scrisul meu legătura dintre Terra şi Venus. A doua zi, materialul trebuia să intre. L-am predat redactorului şef, care l-a citit, a dat viza necesară, apoi, zâmbind, mi-a trasat o sarcină:

— Nu-i rău, stai bine cu imaginaţia. Fă bine însă şi te urcă în maşină, du-te la cooperativa agricolă „Drumul nostru" şi vezi ce se întâmplă cu producţia de lapte, că a început să scadă. Ai două zile pentru un reportaj-anchetă; e timpul să mai cobori şi pe pământ. Vreau ceva tare, să zbârnâie.

N-am avut încotro, mi-am luat delegaţia şi m-am deplasat la „Drumul nostru", deşi numai de vaci şi de mulgătoare, îngrijitoare şi agrozootehnie nu-mi ardea. Am stat două zile şi am descoperit misterul scăderii producţiei de lapte. Conducerea cooperativei se lăsase pe tânjeală, normele agrozootehnice erau neglijate. Toate, din cauza preşedintelui, care se îndrăgostise de preoteasă şi-şi pierduse capul, umblând cu ea la cinematografe, teatre, restaurante. Pentru deplasare, folosea camionul cooperativei. Popa, ca să se răzbune şi să-i rupă gâtul

preşedintelui, îndemna oamenii, de la amvon, să nu mai lucreze în sărbători şi zile de post.

Reportajul l-am scris pe loc. Cititorii îşi amintesc, desigur. Îl intitulasem: „Unde duce dragostea...".

Redactorului-şef i-a plăcut, m-a felicitat şi mi l-a plătit la maximum...

Între timp apăruse şi primul capitol din reportajul fantastic „Un oltean în Venus?". Citindu-l, în revistă, am constatat cu stupoare că, la corectură, scăpaseră rândul *„la orele patru, ora României, pe lungimea de undă 0,003 kilohertzi".* M-am scandalizat. Redactorul-şef m-a domolit: le-a tras o săpunealã corectorilor...! Şi, de fapt, zise, reportajul nu suferă din această cauză... Colegii făceau însă ironii, consolându-mă că omisiunea n-are nicio importanţă din moment ce eu, căruia îi erau adresate mesajele, cunoşteam ora şi lungimea de undă...

Am plecat din redacţie extrem de furios, tovarăşii mei de muncă îmi creau o adevărată nevroză, bătându-şi joc de cele în care eu credeam ca un fanatic. Ce le puteam face? Erau convinşi că totul nu-i decât o povestire ştiinţifico-fantastică. Dacă ar fi să aştern pe hârtie stările sufleteşti prin care treceam, aş putea da câteva bucăţi de proză de-o profundă analiză, care să releve chinurile omului dedicat cu întreaga viaţă progresului ştiinţei şi care nu se bucură de stima semenilor decât *după* triumful adevărului ştiinţific. Asta se poate însă realiza şi printr-o maximă: Nimic nu se naşte fără durere. Sau, printr-un proverb: Cine râde la urmă, râde mai bine... Până la urmă, voi demonstra, *Omul din Venus* nu-i o ficţiune, ci o realitate!

UN NOU MESAJ

A doua zi, Gheorghieci mi-a telefonat că n-au recepţionat nimic. I-am comunicat telefonic lui Vasinca rezultatul şi, spre surprinderea mea, el nu s-a arătat de loc dezamăgit, dimpotrivă, deosebit de optimist; m-a rugat să vin urgent la cofetăria *Pacea,* având o surpriză pentru mine. Am lăsat totul baltă şi m-am îndreptat spre cofetărie, care acum era plină de studenţi şi studente. Vasinca, spre mirarea mea, era ocupat cu o studentă cu care schimba ocheade.

— Ai văzut ce stupidă întâmplare? am început eu discuţia.

— Ce! a întrebat Vasinca.

— N-ai observat greşeala din reportajul meu?

— Iartă-mă, dar nu l-am citit încă...

Întâi m-am supărat, apoi i-am explicat despre ce e vorba, dar îmi făcea impresia că el e mai atent la studentă decât la mine.

— Să ştii că de aceea n-a transmis niciun mesaj.

— Ce?

— Ori eşti atent la mine, ori la fetişcană. Mă faci să vorbesc în vânt.

— Nu, n-are importanţă pentru mine. Cred că Gheorghieci nu dispune de aparatura necesară. Dar asta, repet, nu are importanţă.

— Dar ce are importanţă pentru tine? Fetişcana aceea?

— Şi ea. Află că eu sunt în al nouălea cer. Am obţinut un nou text de pe scrisoare.

— Cum?

— Foarte simplu. Întâmplarea de acum câteva zile am transformat-o în experiment ştiinţific şi poftim rezultatul. Îmi puse pe masă o nouă fotocopie. Părea un capitol de carte şi începea aşa:

„...M-am născut undeva pe Jii.

Jiul e o apă mică, fără prea mare importanţă economică şi geografică, el fiind menţionat pe harta Republicii Socialiste România, a regiunii Oltenia, precum şi a raionului Gorj. Pe planiglob nu figurează, probabil din lipsă de spaţiu. În Jii se varsă mai multe râuri şi pâraie. Pe unul din ele, care nu-i trecut nici măcar în harta raionului, m-am născut eu. Pârâul acesta izvorăşte din munte, dar la noi în sat munţilor li se zic dealuri, deşi aici sunt zăcăminte de fotoniu. La ele ajungi acum, după cum, am observat de pe Venus, cu funicularul, trenul forestier şi camionete. Când m-am născut eu nimeni nu bănuia că aici ar fi fotoniu. Oamenii se ocupau cu exploatarea lemnului, care se făcea pe atunci cu totul altfel. Cei mai mulţi din consătenii mei sunt lucrători la pădure şi de aceea li se spune pădureni. Acum li se spune muncitori forestieri şi nu-i bine să te tragi cu ei în degete că-s aprigi la mânie ca apa Lotrului când se umflă şi iuţi la limbă ca a Jiului. Dar sunt buni la suflet. Eu mă trag din oamenii aceştia şi sunt mândru de ei. Pe tata îl chema, ca şi pe mine, Petre Petrescu, era tăietor de lemne şi a murit într-un accident. S-a prăvălit un stejar peste el. Fotoniul a fost descoperit aici, în munţi, abia în anul 1965. Acum a început exploatarea lui masivă. Mama se numeşte Lina. Am avut zece fraţi, eu fiind cel mai mic."

— Ce vrea omul acesta? îşi povesteşte viaţa?! am exclamat, după ce am parcurs manuscrisul.

— Nu-i rău! Şi aşa te temeai de o farsă. O să aflăm dacă individul în cauză a existat sau nu. Ar fi bine să o iei pe urmele lui, să-i reconstitui viaţa şi, cu ocazia asta, dai o raită şi prin noua regiune petroliferă. Împuşti doi iepuri dintr-o dată. Scrii un reportaj despre noile regiuni petrolifere şi miniere, că şi aşa n-a prea scris nimeni despre ele mai pe larg, şi afli şi adevărul despre omul nostru!

Ideea mi s-a părut interesantă. Am stat de vorbă cu redactorul şef şi a fost de acord. Vorba lui, „să cobor cu picioarele pe pământ". În privinţa fotoniului şi a noilor regiuni petrolifere, m-a sfătuit să mă abţin, fiindcă n-are de gând să publice asemenea reportaje. Şi mi-a spus-o aşa, de la obraz: „Când o să înţelegi în ce constă noul în literatură?" Nu reproduc aici întreaga discuţie cu redactorul-şef, nu fiindcă ar constitui un secret de redacţie, ci fiindcă m-ar pune pe mine într-o lumină proastă. Poate, totuşi, n-ar strica să o reproduc, ea ilustrând exact starea mea de nelinişte, chinuit de întrebarea: cum o să se sfârşească povestea omului din Venus? Un drum prin regiuni neumblate îmi va prinde bine, mi-am zis. O să găsesc formula pentru un reportai modern... Dacă n-o să reuşesc, dau lovitura cu „Omul din Venus". Celebritate mondială, nemurire, – pe două căi: arta reportericească, satisfacţie de creator, dacă nu – Petrescu! Căile astea mă vor arunca pe orbita unui senzaţional care o să răscolească omenirea! Nu mai vorbesc de beuraniu... I-am destăinuit şi lui Gheorghieci frământările, planurile mele. El m-a privit cam ciudat. Mi-a spus:

— Vanitatea te poate duce la ridicol. Nu cred în ea ca stimulent al muncii de creaţie, nici ca justificare a existenţei umane.

Şi a început între noi o lungă discuţie pe tema raţiunii de a exista. Am constatat cu groază – de aceea nu reproduc discuţia – că eu eram pe poziţii greşite, caraghioase chiar.

Am plecat în Oltenia, cum s-ar zice, întors pe dos, pradă unor îndoieli în privinţa capacităţii mele intelectuale şi profesionale. Dacă aş sta să analizez aceste stări, cititorul n-ar rezista, fiindcă îmi lipseşte măiestria necesară descrierii zbuciumului meu sufletesc. Pentru aceasta ar fi trebuit să mă nasc psiholog, măcar poet, nu reporter. Un reportaj despre mine însumi, despre frământările mele, despre incapacitatea mea de a explica în scris starea mea sufletească, mi se părea prea neinteresant.

IN VINO VERITAS

Cum am sosit în Oltenia, peripeţiile prin care am trecut până am ajuns la întâmplarea de faţă le-am descris într-un reportaj, publicat în revistă, dar neinteresant din punct de vedere poliţist, în care acţiunea trebuie să fie palpitantă; iată de ce intru direct în bufet, renunţând la balastul introductiv. Acolo am întâlnit-o pe ţaţa Lina Petrescu. Femeia îşi bea liniştită cinzeaca şi glumea cu bărbaţii:

— Decât să-mi purtaţi mie de grijă, mai bine aţi vedea de muierile voastre. Câtu-i săptămâna de mare şi voi staţi în pădure, ele, săracele, vă duc dorul, că nu de toate pot avea grijă mânjii ăştia de şoferi. Pe când eu, cot la cot cu voi, şi acolo şi aici.

M-am apropiat de ea şi i-am spus cine sunt.

Avea o faţă plină de cute, de suferinţă, parcă ar fi fost sculptată de Romul Ladea. Am dat să-i sărut mâna. Gestul a mai îmblânzit-o.

— Zici că eşti de la ziar, maică?

— De la revistă, tu, Lină! se amestecă ţapinarul Simion Ţapu, căci tocmai intrase şi el în bufet.

— Aşa, maică, de la ziar, reluă ţaţa Lina, parcă nici nu l-ar fi auzit. Să scrii acolo că tovarăşii de la raion ne cam uită când e vorba de făină şi de carne!

— O să scriu, nicio grijă. Aş vrea, măicuţă, să stăm puţin de vorbă.

— Cu plăcere, mi-a răspuns ţaţa Lina, privindu-i parcă de sus pe cei din bufet. Numai, mă mir cum m-ai ales tocmai pe mine.

— De ce, maică?

— Să nu vorbesc cu păcat, maică, dar la şedinţe nu prea-s luată în seamă, măcar că Constituţia noastră ne dă drepturi egale cu ale bărbaţilor.

— Iar baţi câmpii, ţaţă Lină! Cum să nu fii luată în seamă? Nu vorbeşti dumneata de ne doare capul? interveni iarăşi ţapinarul.

— Vorbesc, că-i dreptul meu. Dar vorbesc în pustiu, că voi vă daţi coate şi râdeţi. Să scrii asta, tovarăşe, la ziar, să văd, le convine? Eu, femeie bătrână, le pot da multe sfaturi bune, dar ei, ca nărozii, tot ce-i taie mintea fac!

— Tovarăşă Lina, am încercat eu să scurtez discuţia. Am să scriu şi asta. Altceva aş vrea să vorbesc cu dumneata, şi, dacă s-ar putea, în altă parte.

— Dacă ai de vorbit, vorbim aici.

— Nu vrea să-i iasă vorbe... – hohoti ţapinarul – de aia nu te duce acasă la ea, tovarăşe!

— Eu n-am secrete cu ziaru, se aprinse femeia. Dacă vrei să afli ceva de la mine, apoi întreabă-mă aici, că nu vreau să intru în belea.

— Noi nu vârâm oamenii în belele, măicuţă.

— Lasă că vă ştiu eu pă ăştia de la gazetă. Trageţi omul de limbă şi p-ormă trosc cu critica în capul tovarăşului inginer şef!... Dacă-i vorba să critic pe cineva, şi merită, uite, aici, să discutăm faţă cu toată lumea. Dă-i drumul, aici, de faţă cu toţi!

Ce mai puteam zice?!

— Câţi copii ai avut, mătuşă?

— Zece! Ca brazii, dar pe toţi mi i-o potopit Antonescu şi Hitler.

Ţaţa Lina făcu semn vânzătoarei să-i mai dea o ţuică.

— Pe cel mic cum îl chema, mătuşă?

— Ca pe răposatul tat-so, Petre. O fost deştept foc. Pe el am vrut noi să-l facem om cu carte. Toţi banii ce i-am câştigat, în el i-am băgat, aşa să ştii. Tot ce am câştigat eu, tat-so şi fraţii lui, i-am cheltuit cu el. La toţi ne era drag Petre şi ne-am tras de la gură. Şi-n Germania a fost şi apoi s-a prăpădit.

— În Germania? am exclamat eu, sigur că sunt pe drumul cel bun.

— Da, maică! S-a făcut inginer de avioane şi apoi a fost trimis în Germania. Apoi s-a întors în ţară, a venit acasă – asta o fost în patruzeci şi trei, toţi oamenii îşi aduc aminte –, era ca un general. Aşa-i, oameni buni?

— Eu, zise Simion Ţapu, după ce oamenii aprobară din cap, i-am zis, ţin minte ca şi acum: „Mă, Petrică, o să câştige nemţii tăi războiul?" „Îs ai mei cum îs şi ai dumitale, bade Simioane, iar războiul o să-l câştige când o face plopul mere...". Cuvintele lui mi-au mers drept la inimă şi n-am să le uit niciodată. Când s-a îndepărtat, pierzându-se pe uliţă, am zis către oameni: „Pe noi, ăştia, bă, nu ne cumpără nemţii cu tot aurul din lume. Îl vedeţi pe Petrică? L-au dus nemţii la ei să le muncească, l-au umplut de bani, dar el a belit ochii la maşinăriile lor şi acum e mai deştept ca ei. Să vedeţi bă, voi ăştia, ce om mare o să iasă din el...". Şi ieşea, dacă nu i-ar fi fost scris să se prăpădească.

DIN NOU MISTER

În bufet se făcuse linişte. Oamenii se aşezară pe scaune, pe lăzi, numai ţaţa Lina nu voia să şadă, deşi i se oferise un scaun. Asculta mută, cu o durere încrâncenată, cu broboada strânsă pe cap. Mă temeam să continui discuţia. Totuşi, am întrebat:

— Cum s-a prăpădit?

— Apoi, nimeni nu ştie nimic. De aici a plecat în oraşul B., la o fabrică de avioane. Îmi trimitea bani. Fraţii lui au căzut pe front. O dată doi şi o dată trei, apoi încă trei şi încă unul. Le-am făcut parastase, a venit şi el, a zis să merg cu el în oraşul B., dar nu m-am dus.

Ţaţa Lina tăcu din nou. Nu-şi punctase povestirea cu niciun oftat, relatase totul cu sobrietatea unui reporter, apoi îi făcu semn vânzătoarei să-i mai dea un ţoi şi, după ce gustă din ţuică, adăugă:

— Apoi, odată m-am trezit că întreabă jandarmii de el; cică ar fi fugit. Unde, nu mi-au spus. De ce să fi fugit? Nu mi-a răspuns nimeni. L-am căutat, dar nu i-am dat de urmă şi nici slujbe nu i-am făcut, că-i păcat, dacă-i în viaţă. Dar unde poate fi?

Eram gata, gata să-i împărtăşesc secretul meu, dar mi-am dat seama că ar fi prematur şi oamenii aceştia nu numai că nu mi-ar da crezare ci, dimpotrivă, ar crede că nu-s în toate minţile... Întâi trebuia să stabilesc cum a ajuns Petrică al lor în Venus, apoi să-i

fac să înţeleagă, deşi acum cu zborurile cosmice era explicabil, dar...

— Eu, zise Simion Ţapu, o ţin pe a mea. Am zis şi atunci, o zic şi acum. Băiatul ăsta a fost furat de hitlerişti. Era mai deştept decât ei şi de aia l-au furat. Câte nu se întâmplă în război? Sorbi din ţoi şi adăugă: N-ai aflat de el fiindcă se zice că pe ăştia cu ştiinţă de carte multă din aviaţie şi acum îi ţin la popreală.

— Autorităţile ce ţi-au spus, ţaţă Lină?

— Ce să-mi spună?! A fugit... L-a înghiţit pământul. Apoi m-au pus să dau o declaraţie că dacă o să vină acasă, o să-i anunţ. Unul mi-a spus că ar fi fugit la ruşi... Şi la Crucea roşie internaţională am fost, la Bucureşti, şi acolo mi-au spus cucoanele că ele nu se ocupă cu cei ce-au fugit, ci numai cu cei ce-au dispărută pe front. Dumneata ce zici de toate acestea?

Întrebarea mi-a adresat-o ţaţa Lina direct mie.

— Ce să zic? am încercat eu să câştig timp. Asta vreau să aflu şi eu: ce s-a întâmplat cu fiul dumitale!

Ţaţa Lina s-a uitat într-un fel foarte ciudat la mine, apoi a zis către Simion a Ţapului:

— Ia vezi tu, Simioane, ce-i cu dumnealui, n-o fi cumva din ăia care au mai încercat să se oblogească la mine?

Simion Ţapu, fără să stea prea mult pe gânduri, s-a ridicat în picioare şi m-a luat de mână, zicându-mi:

— Fără supărare, tovarăşe, dacă eşti tovarăş, dacă nu, hai până la miliţie.

Aşa s-a încheiat prima parte a cercetărilor mele, cu o verificare amănunţită a actelor de către şeful de post al miliţiei, un băiat dezgheţat, care n-a ezitat să pună mâna pe telefon şi să se intereseze la redacţie dacă eu sunt eu. Am înţeles şi am aşteptat verificarea, făcând în acelaşi timp eforturi de voinţă să-mi stăpânesc nervii, pentru a înfrunta ironiile colegilor care, eram

sigur, n-aveau să mă cruţe. După convorbirea telefonică avută cu redacţia, şeful de post a devenit mai vorbăreţ.

— Ştiţi, a început el, cu Petre Petrescu acesta e o afacere tare încurcată.

— Ştiu, de aceea sunt aici.

— Cunosc şi eu puţină meserie, spuse el. Ştiu să-mi fac datoria şi să mă limitez la atribuţiile mele. Asta nu înseamnă că nu-mi dau seama cu cine stau de vorbă. Actele *e* una, omul alta.

— Nu înţeleg.

— Ştiu ce-i o acoperire... N-ar strica să puneţi o vorbă bună pentru mine la regiune. Îmi fac datoria. Mai acum câţiva ani au fost paraşutaţi spioni. La prima vedere aveau acte în regulă. Când i-am luat la bani mărunţi, a ieşit mâţa din sac. Actele erau false. Îi interesa acelaşi lucru: Petre Petrescu. I-am arestat.

Plutonierul mă privea cu şiretenie.

Am înţeles, mă lua drept altcineva. M-am hotărât să profit de acest lucru.

— Sigur! Dar ce necazuri ai, de ce să intervin la regiune?

— Eu, cum se zice, am miros, mi-am dat seama din prima clipă. Nu sunteţi spion. Cu toate acestea, după cum vedeţi, datoria... Am verificat actele şi telefonic. Sunt operativ, vigilent, conştiincios!

— Şi?...

Oftă, mă examina încă o dată şi cum dădeam aprobator din cap, continuă:

— Înseamnă că eu ştiu tot ce se întâmplă în satul ăsta!... Meritam şi eu insigna de evidenţiat.

— Sigur!...

— Aşa că, vă rog, pentru mine tot redactor rămâneţi... Dar, ştiţi, la regiune raportaţi că... faptul că aţi ajuns la mine demonstrează că nu stau cu mâinile în buzunar.

— Bine... Aşa am să fac. Dar, ia spune, cine a fost pe aici ultima dată?

— Rămâne între noi... Am raportat la timp, mie nu-mi place să amân lucrurile. Dar, să-mi faceţi un raport favorabil.

— Nicio grijă.

— A fost tovarăşul sublocotenent Oprea Bălan. Ţaţei Lina i s-a prezentat ca de la Crucea Roşie. Eu însă l-am dibuit imediat... Dacă oamenii l-au adus la mine, ce era să fac?! A trebui să se legitimeze.

— Şi, ce a aflat?

— Tot ce aţi aflat şi dumneavoastră. Asta-i tot. Asta am aflat şi eu, am raportat. Dar, dumneavoastră ştiţi mai bine decât mine, ceva tot nu-i în regulă cu Petrescu ăsta, altfel nu aţi fi venit şi dumneavoastră. Una sunt rapoartele, alta să urmăreşti pe viu: un amănunt, o vorbă, un indiciu...

— Da, aşa-i, i-am zis, privindu-mi ceasul.

— Oamenilor ce să le spun?

— Spune-le că am să scriu despre ei, că sunt reporter. Şi asta şi sunt!

— Am înţeles, să trăiţi! Dar nu uitaţi ce v-am rugat.

— Nu, n-am să uit.

Şeful de post s-a scuzat că nu mă conduce la gară. Mi-a explicat, accentuând că ştiu eu mai bine de ce n-o face. Oamenii trebuie să rămână convinşi că sunt gazetar.

În drum spre gară îmi venea să râd de întâmplare, hazlie într-un fel. Îi promisesem să pun o vorbă bună. Cum puteam s-o fac? Nu cunoşteam pe nimeni la miliţie şi, apoi, dacă se afla ce mi-a spus, nu prea-l vedeam evidenţiat. Şi totuşi, omul îşi pusese nădejdea în mine. Puteam... da, puteam să-l amintesc în reportaj. Şi, mai era o soluţie: să vorbesc cu Gheorghieci, poate găseşte el o modalitate.

N-am vorbit nimic cu Gheorghieci, e drept; luat de viitoarea evenimentelor, am uitat. Cu toate acestea, cred că nu-i exclus ca plutonierul să fi primit între timp insigna visată. E, cred, de datoria mea a nu-mi asuma merite pe care nu le am. Şi e bine şi pentru respectivul plutonier să afle, citind aceste rânduri, că nu s-a bucurat de intervenţia nimănui, în cazul în care a primit insigna. Nu ştiu de ce, am presimţirea că a primit-o. Presimţirea mi-o bazez pe faptul că, omul, după părerea mea, nu m-a rugat numai pe mine să intervin.

CE SE AUDE DIN VENUS

În timpul documentării mele printre ţapinari, colonelul Gheorghe N. Gheorghieci n-a stat de pomană.

Când am ajuns acasă am găsit un bilet de La el cu următorul conţinut: *„Caută-mă urgent”.* Deşi eram frânt de oboseală, m-am îndreptat spre cartierul Grigorescu. Era destul de târziu şi când am ajuns în faţa blocului Lama E, am privit spre etajul V: era lumină. Sunt cam zăpăcit, mi-am zis; puteam să-i dau un telefon. Liftul era mai mult defect. Nu ştiu de ce l-au mai montat; nu merge de la darea în folosinţă a blocurilor. Colonelul meu se amuză de obicei pe seama liftului. El e preşedintele comitetului de bloc şi a început un război total cu I.L.L.-ul pe seama liftului. I.L.L.-ul susţine că nu-l poate repara decât atunci când se vor face reparaţii generale.

— Auzi, dom’le, ăştia sunt buni de legat! Clădirile sunt nou-nouţe şi ei îi dau înainte cu reparaţiile generale!

Colonelul şi-a luat în serios rolul de preşedinte şi dă-i cu adrese în sus, dă-i cu adrese în jos, a făcut uz şi de faptul că e deputat în Sfatul orăşenesc şi până la urmă I.L.L.-ul a fost înfrânt: a trimis doi copilandri, care au meşterit la lift câteva zile şi tot în starea aceea l-au lăsat. Colonelul a obţinut o victorie à la Pirus.

Cunoscând povestea, am urcat treptele în goană; am sunat şi mi-a deschis colonelul în persoană.

— Ce gâfâi aşa? mi-a zis el.

— Fi-v-ar liftul!... am ripostat eu. Ştiţi că pe cei de la I.L.L. Praf o să-i fac într-un material. Lasă-i pe mine.

— Să-i fi făcut praf când te-am rugat. Acum e târziu. Am adus doi mecanici, de la mine, de la unitate, liftul nostru funcţionează ca o rachetă. Vorba ceea, am folosit mijloace locale.

Între timp am intrat în cabinetul de lucru al prietenului meu, în care era o întreagă flotilă de avioane în miniatură, de toate tipurile, din aluminiu, plumb, alabastru şi lemn lustruit. De un candelabru cu şapte lumânări atârna o rachetă dotată cu două beculeţe: unul verde şi unul roşu, care marcau poziţia. Cu ajutorul unui dispozitiv ingenios, racheta făcea revoluţii în jurul becurilor-lumânări. Colonelul punea în mişcare dispozitivul rachetei numai când era în toane bune. Acum racheta funcţiona, atrăgându-ţi fără să vrei atenţia. Privind-o, mă simţeam bine şi mi-am zis: copilul din om trăieşte atâta timp cât trăieşte omul. Ne maturizăm, îmbătrânim, dar undeva, în adâncul sufletului, tot copii rămânem. Apoi am conchis, fără pretenţii de biolog: de aceea omul la bătrâneţe se zice că dă în mintea copiilor.

În timp ce eu filosofam, colonelul, om la patruzeci de ani, înalt, bine legat, puţin brunet, apăsă pe un buton şi de pe masa lui de lucru dispără hărţile, globul şi tratatele, împreună cu întreaga flotilă, şi în locul lor apără câteva sticle cu ţuică, coniac, vin şi rom, băuturile preferate ale aviatorilor; deci nici în această privinţă amicul meu nu-şi dezminţea profesiunea, cum nu-şi dezminţea nici diploma de inginer mecanic: instalaţiile din casă mulţi ar vrea să le aibă.

— De ce nu le prezinţi unei fabrici de mobilă? i-am spus. Multe ţi-ar putea purta numele.

— Mulţumesc. Ambiţiile mele sunt ceva mai mari. Aş vrea ca numele meu să-l poarte un supersonic, sau aşa ceva.

Colonelul umplu între timp paharele, ciocni şi îmi zise:

— Mi-ai dat de furcă!

— Cum?

— Ai răbdare. Am primit aprobările de resort.

— Şi? am zis eu, umplând la rându-mi paharele. Avea un coniac *Segarcea* veritabil, care îmi deschisese apetitul.

— Mai domol cu coniacul, nu-s dispus să te transport acasă cu maşina.

— Când îi vorba de băutură, ştii, nici breasla noastră nu-i mai prejos decât a voastră.

— Văd că ai băut un pahar şi ai şi luat-o razna. E vorba de Venus.

— Da? N-aţi prins nimic?

— Nimic, şi totuşi ceva, zise colonelul sorbind din coniac.

— Atunci e ceva extraordinar!

— Extraordinar şi totuşi nimica. Nu ne putem hazarda să afirmăm că am recepţionat mesaje din Venus, deşi am recepţionat următorul cuvânt: *Developaţi!*

— Şi zici că asta-i nimic? strigai eu, înciudat.

— Egal cu zero! De unde ştiu eu că mesajul acesta e din Venus?

— Dar de unde poate fi?

— De la un radiofonist amator!

Argumentele colonelului îmi părură temeinice. Totuşi nu m-am lăsat.

— N-aţi recepţionat pe unda indicată în mesaj?

— Ba da, dar asta încă nu spune nimic din punct de vedere ştiinţific, deşi mesajul a fost prins de un avion special de al nostru, o şmecherie de a mea, dacă vrei să ştii.

— Ce fel de avion?

— Şi aşa ţi-am spus prea mult, dragul meu amic. E o mică şmecherie de a mea şi, dacă vrei, un mic secret al nostru. Despre asta poţi să scrii, am fost autorizat să-ţi fac această mică destăinuire. Din păcate, mesajul a fost prins numai de acest avion; nicio staţie terestră nu l-a confirmat.

— Atunci înseamnă că e din Venus!

— Asta o poţi afirma tu, nu noi, oamenii de ştiinţă. Câte piuituri care seamănă a Morse, sau alte semnale, nu prindem din univers, fără să ştim despre ce e vorba...

— Dar, aici e clar. Tu ai spus-o: s-a recepţionat *Developaţi!*

— Intri în amănunte care nu te privesc. Textul poate fi cifrat, deşi, îţi mărturisesc, serviciul cifrului n-a putut ajunge la nicio concluzie.

— Şi n-aţi mai încercat?

— Ba da, dar din păcate în nopţile următoare s-au înregistrat descărcări electrice şi alte bazaconii, aşa că, domnul meu, acum hai să bem un coniac şi să continuăm a supraveghea cosmosul.

— Dacă staţiile străine... am încercat eu.

— Ce prind ei, prindem şi noi. O singură deosebire: ei dau drumul, de dragul senzaţionalului, şi la lucruri incerte. Adu-ţi aminte! Au afirmat, de altfel sub semnul întrebării, că s-au recepţionat semnale din Marte! Asta nu e ştiinţă, dragul meu. Simple semne de întrebare, ipoteze.

I-am relatat colonelului toate cele aflate în munţi şi, desigur, ca să nu mă fac de râs, fără incidentul cu şeful de post.

— Deci, Petre Petrescu a fost ofiţer de aviaţie...

— Vezi că nu-s baliverne în mesaj?

— Bine, zise colonelul, mă voi interesa personal de acest caz la Ministerul Forţelor Armate. Poate dăm de lucruri interesante în dosarul lui, dacă-l vom mai găsi în arhive.

Pe cât de bine dispus am sosit la colonel, pe atât de indispus am plecat, cu toate că băusem zdravăn din minunatul său coniac. Dacă el ar fi confirmat mesajul, puteam da drumul la bombă, puteam deveni o celebritate mondială. Aşa, n-aveam încotro; trebuia să mai aştept.

SINGUR ÎN NOAPTE

M-am trezit singur în stradă. Peste tot blocuri înalte. Câte o fereastră luminată. Becurile aruncau o lumină difuză. Cerul, spuză de stele. Îndrept privirile spre Venus. Ridic pumnul, amenințător şi strig:

— În ce încurcătură mă vârâşi, bre Petrescule, dacă exişti!?

Linişte. Ascult atent. Din Venus, doar o sclipire rece. Repet întrebarea, tot cu pumnul îndreptat înspre tării. În spate, aud paşi. Întorc capul. Posesorul paşilor nu se zăreşte. În picioare, sunt sigur, poartă pantofi cu blacheuri. Bocăne pe e trotuar ca pe o toacă. Dacă m-a văzut şi m-a auzit vorbind de unul singur, o să mă considere beat, sau nebun. Poate mă cunoaşte! îmi continuu reflecţiile. Nu sunt de acord cu rezerva colonelului. Coroborând mesajul scris, primit de pe Venus, cu mesajul interceptat de avionul lui Gheorghieci, puteam da drumul reportajului-bombă. Ce voia să transmită mesajul radio-telegrafiat, sau ştiu eu cum să-i mai zic? Pentru un astfel de termen e absolut necesar să consulţi manuale tehnice sau să te adresezi specialiştilor. Şi mai zic unii că-i uşoară meseria de scriitor!

Zgomotul paşilor se apropie; sunt din ce în ce mai apăsaţi – parcă, ar fi produşi de nişte bocanci.

Misteriosul urmăritor era la câţiva paşi şi-mi dădea o senzaţie destul de neplăcută. Dacă e un bătăuş, mi-a încolţit în gând,

atunci am dat de dracu'. Singura figură pe care o cunosc în materie de bătaie e fuga. Şi n-o puteam aplica, îmi dădeam seama, distanţa fiind prea mică. Putea fi şi un cititor! Câţi duşmani nu are un scriitor!

Parcă le poţi fi tuturor pe plac? Te trudeşti să intri în voia cititorilor şi nemulţumeşti criticii! Te sfărâmi să intri în voia criticilor şi nemulţumeşti cititorii! Dumnezeu ştie cum e mai bine! Grea meserie!

Individul din spate îmi pusese nervii la grea încercare. Eram mai nerăbdător să aflu cine-i misteriosul meu urmăritor decât o cucoană sfârşitul romanului palpitant pe care-l citeşte. În treacăt fie spus, şi fără intenţii ironice, cărţile astea poliţiste (intenţionez să scriu şi eu una, cândva) ating tiraje care bat pe cei mai renumiţi scriitori şi, dacă nu te consacră, te fac cunoscut în galop – ca să întrebuinţez o expresie clar neliterară, dar care ar merge în romanele poliţiste.

Ca să scap de teroarea paşilor care mă urmăreau, am uzat de un truc mai cunoscut, folosit în vechile romane poliţiste.

Deci – după trucul pe care mi l-am amintit, de unde veţi vedea cât de utilă mi-a fost lectura acestor romane –, m-am oprit să-mi aprind o ţigară cu bricheta-pistol.

La lumina brichetei, misteriosul meu urmăritor s-a oprit şi el şi, dacă m-ar fi salutat cu: Mii de bombe!... Pipe...! aş fi scris că salutul ar fi însemnat o pastişă după aceleaşi vechi romane, dar nu, cu totul altfel, zicându-mi:

— Deci, nu m-am înşelat, eşti dumneata!

Preferam să fie un borfaş, dar ei nu prea există, un bătăuş, dar nu era. În faţa mea se găsea o persoană înaltă şi deşirată.

— Da, eu sunt. Dumneata cine eşti?

— În cartierul ăsta eu pun întrebări!

În lumina vânătă a nopţii statura lui înaltă deveni înfiorătoare. Căutam să-i disting faţa. Mă oprisem între două becuri şi eforturile mele rămaseră zadarnice. Cel mai bun lucru ce-l aveam de făcut era să-l ascult, să-l îmblânzesc, să nu arăt că-mi este frică. Cu un efort nemaipomenit şoptii:

— Bine atunci. Te ascult.

— Aşa! Te rog să-mi spui, cum se sfârşeşte povestea dumitale cu Petrescu?

— Şi eu aş vrea să ştiu, răspunsei spontan, uşurat.

— Cum, nici dumneata nu ştii?

— Nu.

— Nu cred, şi de mine nu scapi până nu-mi povesteşti finalul. Află, domnul meu, că din cauza povestirii dumitale publicată în foileton nu pot dormi. Mă tot frământ, fac ipoteze!

— Cine te pune să anticipezi?

— Cine? Întâi: curiozitatea din mine, demonul curiozităţii. Apoi nevastă-mea, al doilea demon. Mă sâcâie şi iar mă sâcâie. Ba că e aşa, ba că e altfel. Te rog, deci, curmă-mi suferinţele!

— Domnul meu, nu te supăra, n-am finalul. Nici eu nu ştiu cum o să se termine povestea asta.

— Minciună!... Publicaţi în foileton să vindeţi revista, ţineţi omul în tensiune o săptămână întreagă, cunosc şmecheria!... Cunosc!

— Regret! Te înţeleg, stimate domn, dar n-am cum să-ţi satisfac curiozitatea, am spus eu, răspicat şi cu un ton categoric.

— N-are rost să vă supăraţi. Tare aş vrea să ştiu cum a ajuns Petrescu în Venus.

— Misterul acesta mă trudesc să-l aflu şi eu.

— Drept să vă spun, eu am pus un pariu, cu un prieten, pe o ladă cu bere, că Petrescu nu există, că-i o născocire scriitoricească. De atunci vă caut mereu!

— Regret. Ce pot să-ţi spun, e că dumneata ai pierdut pariul.

— Ba nu, l-am câştigat! exclamă interlocutorul meu, bucuros. Eu am susţinut că-i adevărat! Că tot ce scrie în cărţi e adevărat!

— Atunci, te felicit! I-am strâns mâna cu putere. Eram deosebit de încântat de interesul pe care-l purtau cititorii eroilor mei. Mi-am văzut de drum. De altfel, nici nu mă oprisem. Nu întâlnisem pe nimeni. Imaginaţia îmi jucase o festă.

SURPRIZA VINE PESTE NOAPTE

Furios, pe Gheorghieci, pe nervii ce-mi jucaseră festa, am hotărât să mai beau ceva. Uitându-mă la ceas, am tresărit. Se făcuse târziu. Ghinioanele se ţineau lanţ: la ora aceea toate localurile erau închise. M-am îndreptat spre gară, acolo întotdeauna găseşti restaurantul deschis. Iritat, auzeam răspicat vorbele colonelului: „N-avem certitudinea că mesajul e din Venus". Eu însă aveam! Dar n-aveam cum să-l conving! Ara comandat un coniac mare, „Dunărea", şi un pahar cu sifon, şi am început să meditez la misteriosul mesaj. Până la urmă, mi-am dat seama, Gheorghieci are dreptate. Cum să dai publicităţii un astfel de mesaj, ca din Venus. Când el semăna mai mult cu un crâmpei dintr-un mesaj cifrat...?

Câţiva studenţi intrară gălăgioşi în restaurant şi asta mă enervă. Privii ceasul: 5:30. Îi făcui semn ospătarului să-mi aducă nota, plătii şi mă ridicai. În clipa aceea zării la tejgheaua bufetului pe Fănel, şoferul lui Gheorghieci.

Ce faci aici?

— Cumpăr ţigări pentru tovarăşul colonel.

— La ora asta, măi Fănel? Tovarăşul Gheorghieci nu doarme?

— Nu, să trăiţi. E afară, în maşină.

Am ieşit cu Fănel. Gheorghieci era în maşină, cu un alt ofiţer.

— A, tu?! Aici erai? De aceea n-ai răspuns la telefon. Şi eu credeam că dormi dus.

În timp ce-mi spunea toate acestea îmi făcu semn să urc.

— Unde mergem? – întrebai eu.

— Aceeaşi direcţie! Viteză maximă!

Gheorghieci era nervos; fuma ţigară după ţigară. La un moment dat, ofiţerul însoţitor, pe care colonelul omisese să mi-l prezinte, ceru permisiunea să fumeze. Gheorghieci aprobă.

După drumul pe care-l parcurgea maşina, mi-am dat seama că ne îndreptăm spre unul din aeroporturile militare, pe care-l mai vizitasem cu Gheorghieci cu prilejul „Zilei aviaţiei" când scrisesem un reportaj despre „şoimii" colonelului.

— S-a întâmplat ceva grav?

— Din fericire nu e grav, mai mult misterios, spuse colonelul.

— E vorba de Venus?

— Inteligenţa ta e mai mult decât sclipitoare, răspunse colonelul. Altfel crezi că te luam cu mine?!

Spărsesem gheaţa, puteam să intru în subiectul care mă interesa. Am continuat, cu curaj:

— Ce s-a întâmplat în fond?

— Avionul nostru, dotat cu aparate speciale de radio-locaţie, a recepţionat la orele ştiute un nou mesaj. Apoi aparatele şi motoarele s-au oprit. Avionul a aterizat forţat.

Acum înţelegeam de ce alergam spre aerodrom cu viteză maximă. Eram încredinţat că pe aerodrom nu vom descoperi nimic, din examinarea avionului, sau aproape nimic, care ar putea lămuri misterul acestei aterizări. Eram gata să-i împărtăşesc colonelului părerea mea, dar mi-am dat seama că aş fi din nou ţinta ironiilor sale, izvorâte din încrederea nemăsurată pe care o avea în cunoştinţele sale tehnice. De aceea am preferat să aduc discuţia pe făgaşul dorit de mine:

— Şi acum te mai îndoieşti de existenţa omului din Venus?

— Aterizarea forţată nu îndreptăţeşte confirmarea.

— Dar exclude serviciile de spionaj. Doar nu vrei să spui că ar exista astfel de aparate care să oprească motoarele unui avion în loc!

— Scoţi nişte concluzii de, pur şi simplu, îmi stă mintea. Vrei să mă tragi de limbă.

— Nu. Ştiu că e greu. Omul încearcă.

— Dacă nu mă scuteşti de toate astea, mă pui în situaţia să nu-ţi dau drumul pe aeroport. O să te ţin la corpul de gardă.

Ştiam că în materie de secrete militare nu-i de glumit cu Gheorghieci şi, ca să-l îmblânzesc, i-am dat un răspuns care să-l amuze.

— Am înţeles, tovarăşe colonel, să trăiţi! Am să vă scutesc de concluziile mele, aşteptându-le pe ale dumneavoastră cu viu interes! Nu uitaţi că sunt un profan în materie şi vă rog să-mi permiteţi din când în când câte o întrebare.

— Bine, bine, zise colonelul, amuzându-se cu adevărat.

Maşina stopă în faţa unei santinele, al cărei glas tună în noapte:

— Stai!!

Somaţia – cred că se auzise pe o rază de un kilometru – era inutilă. Maşina stopase în faţa unei bariere care avea prinsă în mijlocul ei o lanternă mare, roşie, al cărei rol era de a avertiza intrarea pe aeroport. Ostaşul, cunoscând maşina comandantului, ţinea cu orice preţ să demonstreze că-i bine instruit. Mai răcni o dată: Stai!

— Am stat, ce dracu', eşti chior? spuse, furios, şoferul. Ridică bariera şi nu mai striga, că-ţi strici bojocii! Nu vezi că-i maşina tovarăşului comandant?

— Parola! strigă imperturbabila santinelă, ţinând pistolul mitralieră îndreptat asupra maşinii.

— Podeţ! molfăi şoferul.

— Pod! răspunse santinela, apoi se întoarse spre corpul de gardă şi răcni: Caporal de schimb, vin' şi recunoaşte...

— Recunoască-te dracu' în iad! tună Fănică.

— Lasă vorba, i-o reteză scurt Gheorghieci, – regulamentul trebuie respectat.

— Asta o fac numai când sunt cu dumneavoastră. Când îs singur n-au nevoie de parole.

— Gata! – i-o reteză Gheorghieci, simplu.

În acest timp sosi şi caporalul de schimb, însoţit de un alt ostaş, îşi vârî nasul în maşină şi-l „recunoscu" pe colonel. Şi, în ciuda mea şi a lui Fănică, care murmura într-una înjurături pe înfundate, bariera nu fu ridicată decât la ordinul caporalului de schimb.

Maşina trase în faţa aerogării şi pe aripile ei se căţărară câţiva ofiţeri. În clipa aceea, numeroase reflectoare se aprinseră ca la o comandă, inundând în lumină aeroportul. Maşina porni, strecurându-se printre avioanele care stăteau pe aerodrom ca nişte păsări adormite. În faţa unuia din avioane era aliniat întregul echipaj, în costum de zbor. Comandantul, un ofiţer înalt şi bine legat, raportă colonelului cum a decurs zborul şi celelalte amănunte ale aterizării forţate.

— E foarte ciudat, tovarăşe colonel, acum motoarele funcţionează perfect; la fel, întreaga aparatură.

— Mecanicii ce-au constatat? întrebă colonelul.

— Nimic, n-a fost necesară intervenţia lor, raportă comandantul avionului. Ajunşi pe aeroport, motoarele şi aparatele au început să funcţioneze din nou.

— Ce concluzie trageţi de aici?

— Nu putem trage nicio concluzie. În stratosfera, când s-au oprit motoarele, am crezut că e vorba de un defect. Am încercat să pun în funcţie pilotul electronic, dar a refuzat să execute manevra; în acelaşi timp radiotelegrafiştii mi-au raportat că nici aparatele lor nu funcţionează. Am vrut să sărim cu paraşutele. Aparatele de catapultare au refuzat să execute manevra. Vă închipuiţi, totul era încremenit pe bord. Busola îşi rotea acul de parcă ar fi fost supusă unei forţe magnetice circulare. M-am hotărât să planez pentru a evita prăbuşirea avionului. Dar n-a mai fost cazul. Avionul a început să coboare, fără să intre în vrie, de parcă ar fi fost remorcat. Mâinile mele, pe manşă, parcă erau cuprinse de alte mâini.

— Cât au durat acestea?

— Nu vă pot spune, şi ceasurile mi s-au oprit, cred însă că două-trei minute.

— Nu te înşeli?

— Ştiu eu, tovarăşe colonel?! Sincer vă spun, încă nu m-am dezmeticit, mai cred că visez. Aşa ceva, în analele aviaţiei, după câte ştiu, nu s-a consemnat. Să fi intrat într-un câmp magnetic?

— Lasă supoziţiile! Care a fost ultimul mesaj înregistrat?

— *Costumul confiscat! Pericol! Incorect! Developaţi!*

— E clar, am izbucnit eu. Mesajul e din Venus. Omul nostru n-a putut transmite mai mult.

— De ce? m-a întrebat colonelul.

— Ştiu eu...

— Atunci nu te pripi, lasă specialiştii să se pronunţe. Mai are cineva de raportat ceva? întrebă el.

— Nu, să trăiţi, tovarăşe colonel. Vă interesa cât a durat aterizarea. După părerea mea, trei minute. Eu păstram legătura prin radar cu avionul. La orele...

— Nu interesează orele, îmi vei raporta în scris.

Colonelul i-o tăiase scurt ofiţerului. Se vedea ca acesta îl iritase şi în tonul colonelului am descoperit mai mult decât o imputare adresată subalternului şi nu-mi puteam explica de ce. Dar cum n-aveam timp de analize psihologice, ci eram preocupat de omul din Venus, l-am întrebat pe colonel:

— Toate acestea nu mă îndreptăţesc să scriu...?

— Deocamdată nu. Te rog să păstrezi cea mai mare discreţie în privinţa celor petrecute aici.

— Am înţeles! am răspuns eu.

Între timp, se făcuse ziua. Pe aerodrom începuse forfota.

— Eu rămân aici, maşina o să te ducă acasă, îmi zise colonelul.

— O să mai încercaţi?... spusei, arătând spre avion.

— Dacă primim din nou dezlegare de sus. Problema s-a complicat, îmi şopti colonelul, prin această aterizare de pomină.

— Sper să nu ai neplăceri!

— Nu! Fii liniştit! Am avut aprobare de sus, aşa că, vezi, nu-i milităria chiar aşa... cum ţi-o închipui tu.

Mi-am luat rămas bun şi am plecat.

DUPĂ PATRUZECI ŞI OPT DE ORE

Două zile am fost extrem de ocupat cu problemele curente din redacţie. Colegii şuşoteau că umblu după cai verzi, iar redactorul şef a fost nevoit să-mi aducă aminte, în felul lui politicos de a vorbi cu oamenii, că, totuşi, principala mea îndatorire e să-mi văd de munca redacţională.

— Iar dacă ţii cu orice preţ să te ocupi de probleme poliţiste, dă-ţi demisia şi deschide-ţi o agenţie particulară de detectivi, a încheiat el.

— O agenţie particulară nu pot deschide, i-am răspuns şefului. Eventual, o secţie de detectivi particulari în cadrul cooperativei „Deservirea”.

— Treci la treabă! Şi nu mai da prilej colegilor să se plângă de tine.

Cu aceasta am încheiat discuţia cu şeful. Starea mea de spirit aş putea-o caracteriza printr-o surescitare nervoasă, suspiciune faţă de colegi, pe care-i bănuiam că, pe ascuns, îşi bat joc de mine şi se distrează bagatelizând tot ce credeam eu despre „Omul din Venus”. Astfel m-am trezit că sub sticla de pe biroul meu a apărut întâi o fotografie, decupata ştiu eu din ce album, a zeiţei Venus, apoi tot felul de titluri de articole decupate din presă, cum ar fi de exemplu: *Poşta redacţiei,* la care adăugaseră cu cerneală: *din Venus; Caleidoscop* – adăugat cu cerneală: *din Venus*

etc. Răbdam cu stoicism, încredinţat că am să le dovedesc până la urmă că dreptatea e de partea mea.

La sfârşitul celei de a doua zile, pe la orele 13, m-am pomenit cu un telefon de la Vasinca. Mă chema să-i fac o vizită la institut. Am pornit imediat, convins că Vasinca nu mă chemase numai de dragul de a mă vedea, că survenise ceva nou în cazul nostru.

Institutul e amplasat pe un deal de unde ţi se deschide o perspectivă minunată. De aici vezi întregul oraş. Seara, când se aprind luminile, oraşul îţi apare ca o mare fosforescentă. De obicei, îmi plăcea să privesc această panoramă a oraşului, atât ziua cât şi noaptea. Acum, fiind grăbit şi stăpânit de curiozitatea de-a afla ce-i cu omul din Venus, nu-mi mai ardea de panorame. Am intrat în clădirea institutului.

Portarul, un bătrân adormit, a tresărit auzindu-mi paşii şi, cu toate că mă cunoştea, contrar obiceiului, m-a oprit. Portarii ăştia, câteodată, ştiu să-ţi calce pe nervi. Când eşti mai grăbit, atunci îi apucă legalitatea. Supărat, probabil că l-am deranjat din somn, l-au apucat formalităţile.

— La tovarăşul Vasinca; mă aşteaptă. Şi, prefăcându-mă extrem de grăbit, am vrut să urc.

— Buletinul, vă rog. Aşa-i regulamentul la noi, mi-a răspuns el, barându-mi calea.

— Când te apucă pe dumneata năbădăile! am izbucnit eu.

— Regulamentul, răspunse portarul şi arată cu degetul spre un petec de hârtie afişat deasupra ghişeului.

I-am întins buletinul şi am dat din nou să urc.

— Un moment, să vedem dacă tovarăşul Vasinca e aici.

— E aici, când îţi spun eu.

— Ce-mi spuneţi dumneavoastră e una şi ce-mi va spune dânsul e alta.

— Ei drăcie, crezi că te mint?

— Nu, dar dacă tovarăşul Vasinca îmi va spune că nu-i aici, atunci nu-i.

I-am tras în gând câteva blagoveştenii, deşi nu obişnuiesc.

Foarte calm, a pus mâna pe telefon şi a format un număr. A pus apoi receptorul jos, spunându-mi:

— E ocupat!

— Cum e ocupat, când de un sfert de oră am vorbit cu dânsul la telefon?

— Telefonul e ocupat, răspunse portarul şi făcu din nou numărul, apoi, fără nicio vorbă, puse din nou receptorul jos.

Ce puteam face? M-am aşezat pe bancă şi am scos o ţigară.

— Fumatul e interzis!

— Dar nu vezi că n-am aprins-o, i-am zis, nervos din cale afară.

În sfârşit, după o nouă încercare la telefon, portarul mi-a dat drumul sus.

Am urcat în fugă treptele de marmoră roşie ale institutului, apoi am luat-o pe un coridor lung, plin de tot felul de aparate şi m-am oprit în faţa unei uşi pe care scria: *Intrarea interzisă.* Am ciocănit uşor şi în clipa aceea Vasinca mi-a apărut în faţă, mititel cum e el. Ochii îi radiau.

— Am o surpriză pentru tine!

— Să nu fie ca aceea, cu avionul.

— Ce avion? întrebă, mirat, Vasinca.

Era cât pe ce să comit o imprudenţă. Gheorghieci îmi interzisese categoric să vorbesc despre avion, aşa că am schimbat repede vorba.

— Să vedem surpriza.

— Ia loc, mi-a spus Vasinca, arătându-mi un taburet nichelat. M-a servit apoi cu o ţigară, iar el şi-a aprins pipa. Aprinsul pipei

– o pipă ciudată, un cap de nimfă – a durat cam mult şi eu ardeam de nerăbdare să văd surpriza.

— Ştii, pufăi Vasinca, scrisoarea...

— Ce-i cu ea? A dispărut?! am exclamat eu sub impresia straniilor evenimente petrecute pe aerodrom.

— Nu, n-a dispărut, dimpotrivă, s-a înmulţit, aş zice. Am repetat procedeul cu baia şi fotografierea. Primul text a dispărut din nou. Apoi am „îmbăiat-o", fără să mai aştept apariţia vechiului text şi, să zicem, textul numărul doi a dispărut! Atunci am fotografiat din nou scrisoarea şi a apărut textul numărul trei, adică un nou text.

— Să-l văd! am izbucnit eu.

— E ceva nemaipomenit, a continuat Vasinca. Îmi zdrobesc creierul să-mi explic fenomenul şi nu reuşesc. Îţi dai seama că dezlegând misterul produc o revoluţie în arta fotografică?

— Lasă consideraţiile ştiinţifice; arată-mi textul, poate dezlegăm enigma eu avionul.

— Ce avion? întrebă din nou, de astă dată cu persistenţă, Vasinca. S-a recepţionat ceva din Venus, sau a căzut vreun avion din Venus?

— Da, da, o escadrilă întreagă.

— Nu umbla cu prostii. S-a întâmplat ceva cu un avion, dar probabil Gheorghieci ţi-a interzis să vorbeşti. Mie poţi să-mi spui liniştit, nu suflu o vorbă. Dacă nu-i în legătură cu problema noastră, cu domnul din Venus, nu mă interesează. Dar, sunt sigur că e în legătură cu asta; pe mine nu mă poţi duce.

Vasinca era un bun fizionomist şi avea o privire de parcă te hipnotiza. Nu-mi pot explica altfel cum de am început să-i spun tot ce s-a întâmplat pe aerodrom. Sau, poate caut o scuză pentru limbuţia mea. Când am terminat de povestit m-am speriat şi i-am cerut cuvântul de onoare că nu va spune nimănui niciun cuvânt.

— De asta poţi să fii sigur, mi-a zis el. Deţinem aici la institut secrete mai mari decât fleacul ăsta. M-am obişnuit să le păstrez. N-ar strica dacă m-ai putea ţine la curent cu toate amănuntele. E o problemă care mă interesează, din punct de vedere ştiinţific. Probabil avionul a intrat într-un câmp magnetic. Păcat că nu pot examina şi eu avionul.

— Crezi?

— Sunt sigur, dar nu-i uşor să-l convingi pe Gheorghieci.

— S-ar putea, totuşi. Spui că deţii şi aici o serie de secrete, am să-i vorbesc lui Gheorghieci.

— Nu direct. Nu-i bine să afle că nu ţi-ai respectat angajamentul. Tu trebuie să-i plasezi propunerea cu abilitate, ca o părere a ta, o sugestie a ta.

— Foarte bine.

Vasinca mi-a prezentat apoi noua fotocopie. Am citit-o cu sufletul la gură. Era o continuare a povestirii, mai bine zis a vieţii lui Petre Petrescu.

După ce am parcurs textul, am exclamat:

— E extraordinar! Aceeaşi scrisoare să-ţi dea altă imagine, şi altă imagine... Cât va continua oare? l-am întrebat pe Vasinca. Fotografiază din nou!

— Crezi că n-am încercat?! Dar e o taină. Trebuie să treacă o anumită perioadă de timp până ce apare un nou text.

— Prostii!

— Nu, e o certitudine, mi-a explicat Vasinca. Ştii ce am de gând să fac? O pun pe doamna scrisoare sub observaţia unui aparat de filmat cu încetinitorul.

— Şi?

— Şi voi afla timpul când se petrece procesul chimic, proces care rămâne deocamdată tot un mister pentru mine. Dar nu mă dau bătut.

— Cu beuraniul cum stăm?

— Nu pot continua repetarea analizelor până nu scoatem din scrisoare tot ce ne poate da.

— A dracului afacere! Deci, nici Academiei nu-i poţi înainta referatul!

— Nu. În cercetările ştiinţifice, dragul meu, marele secret e răbdarea. Ea e cheia succesului.

— În presă, dimpotrivă, cheia succesului e operativitatea! am izbucnit. Şi tu, şi Gheorghieci, şi cosmonautul, mă ţineţi cu mâinile legate!

— N-ai dreptate. Scrie în continuare seria reportajelor fantastice, cu datele ce ţi le furnizez eu, cu ce te autorizează Gheorghieci şi, între timp, noi continuăm cercetările. Vasinca şi-a aprins o nouă pipă, apoi mi-a spus: Am impresia că Gheorghieci are anumite rezerve faţă de tine. Eu unul nu cred că n-a recepţionat nimic din Venus.

— Ce te face să crezi asta?

— Fotocopiile, analiza, descoperirea beuraniului, cercetările tale pe teren, toate confirmă că Petre Petrescu nu-i o ficţiune. Va trebui să continui cercetările. Putem avea surprize.

Vasinca era o inteligenţă sclipitoare, trebuie să recunosc. După cum vedeţi, presupunerile lui erau întemeiate. În toată destăinuirea mea despre avion nu-i pomenisem nimic de mesaj. Dorinţa lui Gheorghieci de a nu sufla o vorbă despre serviciul cifrului şi despre mesaj mă făcuse să tac. Mă simţeam foarte stingherit din cauza aceasta; aveam impresia că Vasinca joacă cinstit, cu cărţile pe faţă, iar eu trişez.

— Crezi asta? am izbucnit iar, dar mi-am dat seama că întrebarea e stupidă, Vasinca îmi expusese punctul lui de vedere, – apoi am continuat: Acum mă duc la Gheorghieci, o să-l iau de guler. Ori lucrează cu noi cinstit, adică suntem un colectiv de trei,

ori dacă nu, mă voi vedea obligat să renunţ la serviciile lui. Ce crede el! Plec la Bucureşti şi-i expun ministrului problema. Sunt sigur că o să ne acorde sprijinul necesar!

— Calmează-te. Hai acasă. O să mergem împreună, hotărî Vasinca.

— Nu! Zbor la Gheorghieci! i-am spus eu, din uşă.

CONCLUZIILE COLONELULUI GHEORGHIECI

Am luat o maşină şi, clocotind de mânie, m-am îndreptat spre aeroport. Gheorghieci m-a primit imediat.

— Arăţi ca un zmeu. Ce s-a întâmplat?

Plimbându-mă prin cabinetul lui, i-am mărturisit tot ce aveam pe suflet şi i-am imputat că-i nedrept cu Vasinca, că neîncrederea lui e nejustificată, că în felul acesta nu se poate lucra şi l-am rugat să mă absolve de cuvântul de onoare prin care mă legasem să nu-i destăinuiesc lui Vasinca anumite lucruri.

— Văd că n-ai ţinut seama de el. Aşa că, nu înţeleg de ce te scandalizezi!

— Pardon, era vorba de mesajul recepţionat de voi, de serviciul cifrului. Din toate astea n-am pomenit o fărâmă lui Vasinca. Dar, dragul meu, el nu păstrează niciun secret faţă de noi...

— Bine, şezi te rog, că-ţi risipeşti argumentele de pomană. Resping ultimatumul ca nefondat. E adevărat ce spui, dar... Dă-mi voie să am anumite secrete.

— Află că nu-ţi dau. Nici eu n-am secrete faţă de tine.

— Eu, în afacerea ta, sunt colaborator tehnic, înţelegi? Dar nu asta are importanţă, altceva. Acum înţeleg mesajul.

— Ce mesaj? am întrebat, surprins că după explozia mea colonelul reacţionează în aşa fel încât îmi dă să înţeleg că altceva era mai important.

— Mesajul din Venus!

— Cum? Până acum nu voiai să recunoşti că-i din Venus!

— Simplu, spuse el, arătându-mi fotocopia pe care o pusese pe masă.

— Nu înţeleg.

— *De – ve – lo – paţi!* apăsă colonelul fiecare silabă.

— Asta să fie?!

— Asta, domnule! Dar, cui să-i fi trecut prin cap să fotografieze şi să developeze scrisoarea de mai multe ori?!

— Lui Vasinca! De-aia îmi e necaz pe tine că-i dai cu piciorul.

— El a refuzat întâi colaborarea şi n-a vrut să-mi arate analizele cu beuraniu.

— Iar o luăm de la început? Am ajuns doar la concluzia că e dreptul lui. Trebuie să recunoşti, e foarte capabil. Şi, ca să mă răzbun, am adăugat: A developat şi a doua oară, şi a treia oară, fără să treacă mesajul pe la serviciul cifrului!

— La prima vedere se pare că nu e nimic cifrat. E clar, limpede, româneşte. *Developaţi!* Acum înţelegi? Deschise sertarul din care scoase o hârtie. Continuă după ce o citi. Da, asta e. Poftim rezultatul, spuse, bătând cu palma peste fotocopia care o primise de la mine. *Pericol!* Iar înţeleg. Dar ce vrea să spună cu *Incorect* şi *Costumul confiscat?*

— E drept, sună bizar.

— Ba nu sună de loc bizar, se înfurie colonelul. E clar. Dar încă n-avem date cu privire la costum. Sper însă să le aflăm.

— Cum?

— Asta nu ştiu. Am să raportez mai sus şi o să fim ajutaţi. Povestea începe să mă intereseze. Sunt curios ce o să se găsească în arhive cu privire la Petre Petrescu.

— Ce, ai şi raportat? am întrebat, uluit.

— Suntem operativi, dragul meu. Cred că acum arhivele se şi răscolesc.

— De avion ce ai mai aflat?

— Nimic. Mister!

— Şi ce-o să faceţi?

— Ce? O să continuăm recepţiile. Avionul va fi condus de pilotul electronic. Nu riscăm viaţa oamenilor. Avioane mai avem. O să vedem ce se întâmplă. Petre Petrescu se vede că ne protejează; e fiul pământului nostru. Îi e dor de patrie şi se pare că fără ajutorul nostru nu poate reveni pe Pământ.

— Cum? Crezi că putem să-l ajutăm? Sondajele cosmice...

— Ştiu, dar el a descoperit ceva. Ce, nu ştiu încă. În tot cazul, ceva ce i-a dat posibilitatea să ajungă în Venus. Poate că în arhive descoperim secretul, poate chiar planuri cărora nimeni nu le-a dat importanţa cuvenită. Colonelul se opri brusc. M-am înfierbântat. Fac şi eu presupuneri. Apoi privi fotocopia. Asta o trimit mai sus.

— E unicul exemplar, am spus eu.

— Să mai scoată Vasinca o copie. Mare lucru...

— Are şi el o dorinţă. Ar vrea să vadă avionul, am spus eu.

Colonelul se făcu că nu mă aude. Apăsă pe butonul soneriei. Vârî fotocopia într-un plic şi-l lipi. În clipa aceea intră un sublocotenent, care încremeni în poziţie de drepţi, lângă uşă. Sub braţ avea o mapă.

— Sigilează plicul şi dă-i drumul imediat, cu un avion, la Bucureşti!

Sublocotenentul luă plicul, salută, apoi spuse:

— Permiteţi să raportez, tovarăşe colonel?

— Raportează!

— Pot să vă prezint rapoartele scrise ale echipajului avionului E. 8.? Tovarăşii aşteaptă în biroul meu.

— Să aştepte! Dă-mi rapoartele.

Sublocotenentul, un băiat înalt, blond, ciupit de vărsat, puse mapa în faţa colonelului şi ieşi. Colonelul începu să citească, apoi, nervos, aprinse o ţigară. „Avionul E.8., îmi zisei eu. Trebuie să fie avionul observator din stratosferă”.

— Asta-i bună! exclamă Gheorghieci.

În clipa aceea sublocotenentul deschise uşa. Colonelul îmi întinse mapa.

— Să intre echipajul.

Citii în fugă rapoartele. Un adevărat model al genului scurt practicat de modernişti. Intrară cei trei ofiţeri. Comandantul raportă scurt.

— În rapoartele scrise menţionaţi ceva nou? întrebă colonelul şi, după tonul coborât, îmi dădeam seama că-şi maschează supărarea.

— Da, tovarăşe colonel! răspunse comandantul echipajului. Când am raportat verbal, n-am menţionat că înainte de-a se opri motoarele, am simţit o clipă un curent de aer puternic, de parcă cineva ar fi pătruns în carlinga avionului, şi nici faptul că am avut apoi tot timpul, până la aterizare, senzaţia că în avion ar mai fi cineva. Am raportat atunci că am avut impresia că peste mâinile mele s-au suprapus alte mâini.

— Atât? tună colonelul şi ţâşni de pe scaun.

— Atât, să trăiţi!

— De ce aţi omis să raportaţi asta noaptea pe aeroport?

— Probabil din cauza emoţiei, răspunse comandantul.

— Emoţie?

— E o explicaţie! mă amestecai eu în discuţie, deşi ştiam că lui Gheorghieci nu-i place să intervină cineva când îşi muştruluia subalternii.

— Pentru dumneata, ca scriitor, da; pentru noi, ca aviatori, nu! îmi răspunse Gheorghieci şi eu am înţeles că e o invitaţie să nu mă amestec. Apoi se adresă din nou comandantului: Ce emoţie?

— Tovarăşe colonel, tot ce s-a întâmplat a fost atât de bizar, încât ne-am pierdut cumpătul.

— Da, înţeleg, zise colonelul. Pentru asta aveţi patru zile arest sever la unitate. Un aviator are datoria să-şi păstreze cumpătul, luciditatea în orice împrejurare. Executarea!

Echipajul salută cu „Am înţeles" şi ieşi.

— Măsura îmi pare absurdă, îi zisei.

— Ştiu! Milităria în sine îţi pare absurdă. Şi mie îmi pare aşa uneori, dar n-am ce face. Au fost totuşi băieţi de ispravă. Pentru asta o să-i felicit, după ispăşirea pedepsei.

— Altă absurditate. Acum chiar nu te mai înţeleg.

— Ei o să mă înţeleagă! Au avut curajul să spună ceea ce au spus, deşi ştiau că asta poate să-i coste; alţii ar fi tăcut.

— Atunci la ce bun pedeapsa?

— Să-ţi explic? N-are rost; de altfel, nu-s obligat să raportez decât superiorilor mei.

Colonelul Gheorghieci mă punea la punct. Cum nu eram subalternul lui, m-am ridicat. El intui starea mea de spirit şi căută să mă îmbuneze:

— Te miri că mi-am ieşit din pepeni? Înseamnă că nu-ţi dai seama de importanţa omisiunilor!

— Un aviator, şi mai ales un comandant, n-are voie să-şi iasă din pepeni. Dacă aş fi generalul tău comandant, ţi-aş da zece zile de arest.

Gheorghieci începu să râdă.

— Aşa, acum te-ai descărcat, suntem chit. Să trecem la lucruri mai serioase. Formă un număr de telefon, apoi zise, în pâlnia receptorului:

— Tovarăşul maior Păiş?... Să trăieşti, dragul meu, colonelul Gheorghieci aici. Te-aş ruga să-mi trimiţi, imediat dacă poţi, experţii dumitale în dactiloscopie! Nu, nu-i vorba de nicio spargere. De altceva, mai complicat. La telefon nu-ţi pot explica. Da, nu-i nevoie de câini... Bine, atunci când se întorc.

Gheorghieci închise telefonul şi, întorcându-se spre mine, zise:

— Mai ştii de unde sare iepurele?! Dacă n-a fost o simplă fantezie a echipajului, înseamnă că o fiinţă a pătruns în avion. În spirite nu cred. Şi dacă a fost o fiinţă, posibil să fi lăsat şi urme.

— Crezi în oameni invizibili?

— Cred, nu cred, cercetez! Trebuie să folosim toate mijloacele ştiinţifice de care dispunem. De undeva trebuie prins dracul de coadă. Ştii, în poveştile noastre se spune că Păcală l-a dus până şi pe dracu' şi atunci nu văd de ce noi să fim mai prejos decât un alt semen al nostru.

— Dar dacă e vorba de nişte unde, propulsate de pe pământ?

— Or fi! Dar, atunci cade povestea ta cu „Omul din Venus" şi ce te faci?

— Am probele lui Vasinca!

Colonelul începu să râdă şi-mi întinse mâna.

— Stai, nu mă concedia aşa uşor. Cum rămânem cu Vasinca?

— Simplu. Îi spui că am să raportez mai sus şi dacă primesc aprobarea, n-am nimic împotrivă să examineze şi el avionul. Un lucru însă rămâne secret: mesajul... De altfel, pe el nu-l interesează. N-are cum să-l ajute în cercetările lui. Asta e o chestiune care ne priveşte pe noi doi.

— Şi dacă o să i-l spun?

— Atunci n-ai ce să mai cauţi pe la mine. Te rog însă să-mi faci un serviciu: să mă anunţi, ca să-mi pot înainta demisia! Colonelul făcu o pauză.

— N-am fost autorizat să-ţi împărtăşesc cuprinsul mesajului recepţionat din Venus.

— Ai făcut o imprudenţă!

— Nu! M-am bazat pe prietenia ta. În momentul când vom fi convinşi că mesajul e din Venus, fii fără grijă că...

— Deci mai sunt rezerve.

— Sunt forme de făcut, aprobări, înţelege...

— Am înţeles! Voi păstra secretul. Totuşi, ce crezi, mesajul e din Venus?

— Dacă n-aş crede aşa ceva, află că nu-ţi suflam o vorbă. Dragul meu, trebuie răbdare...

— Eşti ca şi Vasinca. Şi el tot cu răbdarea mă asasinează.

Cu aceste cuvinte m-am despărţit de Gheorghieci.

PERSEVERENŢA CHIMISTULUI

Vasinca se aşternuse foarte serios pe muncă. Îl enervase faptul că aparatele lui Gheorghieci nu recepţionau nimic din Venus. Eu îi mărturisisem că singura nădejde mi-o pusesem în el şi că dacă nu mi-ar fi mărturisit nimic despre *beuraniu* şi ar fi păstrat şi textele ciudatei scrisori secrete, m-ar fi scutit de atâtea frământări. A fost o imputare nedreaptă. Vasinca persevera cu pasiunea omului de ştiinţă care nu considera pierdut timpul consacrat analizelor şi răsanalizelor. Se încăpăţâna să smulgă taina. Îmi povestise că până a ajunge la *beuraniu* încercase toată gama dizolvanţilor, dar fâşia din plic şi scrisoarea rezistau. Ajunsese la concluzia că la mijloc e vorba şi de presiune atmosferică, de câmpuri magnetice etc. Etc... încercase apoi cu ajutorul unor pompe speciale, cu care institutul era dotat, să scadă sau să mărească presiunea, să producă vid, aer lichefiat, în fine, nu-şi mai găsea astâmpăr. Umpluse sute de pagini de hârtie cu observaţiile sale, cu formule, dar materia rezista. Dacă n-aş fi văzut caietele acelea, care depăşeau un roman voluminos, aş fi rămas la credinţa mea, naivă, că o cercetare ştiinţifică e mai mult rodul întâmplării decât al unei munci sisifice. Cu toate că-mi dădeam seama de efortul susţinut al chimistului, nerăbdarea mă făcea să-l îmboldesc mereu şi i-am zis:

— Deci, *beuraniul* e încă sub semnul întrebării?

— Din punct de vedere ştiinţific, nu! Dar n-am putut să-l obţin din rocile procurate de geologii noştri. Totuşi n-am să mă las...

— Asta pe mine nu mă încântă. Fă, te rog, comunicarea Academiei, dă-mi certificatul de care am nevoie pentru autentificarea mesajului din Venus şi, după aceea, n-aveţi decât să vă spargeţi capetele, voi oamenii de ştiinţă, cu aplicarea practică a descoperirii tale.

— Îndată ce se va termina cu cititul întregii scrisori, căci, dragul meu, acum am aflat secretul. Pelicula cinematografică m-a ajutat. Textul nou apare din patru în patru zile. Crede-mă, n-a fost uşor! Trebuie să-ţi mărturisesc că nici acum, din punct de vedere ştiinţific, nu-mi pot explica fenomenul. Parcă aş fi victima unor vrăjitorii, încheie el, întinzându-mi o nouă fotocopie.

— Dar e extraordinar, i-am răspuns eu încurajându-l. Ştii acum că la fiecare a patra zi obţii o nouă fotocopie!

— Asta pentru mine e egal cu zero. Trebuie să găsesc explicaţia ştiinţifică. Înţelegi? Explicaţia ştiinţifică! Păcat, zău, că n-a sosit încă aprobarea să examinez şi eu avionul.

— Găseşte explicaţia ştiinţifică! De unde ştii că aprobarea n-a sosit? Eu n-am mai trecut pe la Gheorghieci de zece zile.

— Poate au şi recepţionat ceva şi tu nu-ţi dai seama ce importanţă au toate acestea pentru mine.

— Nu, sigur că nu-mi dau seama.

— Să-ţi explic. Poate că mesajul conţine explicaţia misterului pe care-l ascunde scrisoarea.

— Am să alerg la Gheorghieci, dragul meu, am răspuns eu şi am luat fotocopia ultimului mesaj. Am început s-o citesc. Vasinca îmi urmărea atent mimica feţei şi aştepta reacţia mea. Citeam cu o adevărată pasiune următorul mesaj care părea o filă dintr-un roman poliţist:

„Reîntors în ţară, am fost repartizat la fabrica de avioane din oraşul B. Nemţii mă încondeiaseră bine. Am dedus asta din felul în care eram tratat la fabrică. Aici am fost numit şeful secţiei proiectare. Gestapoul şi siguranţa antonesciană mă supravegheau. Mi-am dat seama de aceasta, fiind invitat de câteva ori la masă la inginerii nemţi şi la câţiva ingineri români. Din discuţii am tras concluzia că sunt filat. Ar fi fost o prostie să mă dau pe mâna lor, după ce reuşisem să scap din Germania. Am încercat să stau de vorbă cu inginerul şef proiectant, părându-mi un om cinstit, de încredere, un bun român. La concluzia aceasta am ajuns observând că purta multă grijă muncitorilor. Se numea Gheorghe Şoimaru, şi avea cam patruzeci de ani. Îşi făcuse studiile în Franţa şi Anglia, era din Ardealul de Nord şi nu-i înghiţea pe nemţi în primul rând pentru Dictatul de la Viena, în al doilea rând pentru că era un francofil şi nu înghiţea bădărăniile. El m-a prevenit:

— Vedeţi, domnule Petrescu, să nu faceţi cumva pe placul celor ce ar dori să vă prăbuşiţi cu un avion la o probă de încercare.

— N-am să le fac această plăcere, domnule inginer şef, nu mă urc decât în avioane sigure. Dar aş vrea să vă rog ceva. Am câteva proiecte îndrăzneţe, n-aţi vrea să mă ajutaţi la înfăptuirea lor?

Inginerul şef s-a ridicat de la birou – convorbirea avea loc în cabinetul lui – a deschis uşa brusc şi i-a spus secretarei:

— Vezi să nu stea nimeni aici. Şi nu lăsa pe nimeni să intre la mine. Sunt plecat. S-a înapoiat în cabinet şi, oftând, a adăugat: Ce să-i faci? Suntem în război! Trebuie să fim foarte prudenţi, trebuie să ne ferim de aliaţi şi de şefi. N-am chef să înaintez note despre convorbirile noastre. Apoi, cu brutalitate: Eşti declarat suspect şi pus sub supraveghere. Am ordin în privinţa asta.

— Dar secretam?

— Nicio grijă! E amanta mea!

Destăinuirea era brutală. Privirea mea, neîncrezătoare. Secretara era o femeie gheboasă, urâtă foc, cu ochelari, iar el, un bărbat mai mult decât frumos. Bine legat, cu părul ondulat, buze cărnoase şi o bărbie energică. Surprinzându-mi privirea, uimirea, el a oftat din nou şi a continuat:

— Ştii că proiectele dumitale îi interesează pe nemţi? Am ordin să înaintez ministrului, accentua cuvântul foarte semnificativ, fotocopiile tuturor lucrărilor dumitale? Şi, fii atent, nu numai eu, în secţie mişună agenţii

gestapoului şi ai siguranţei pe care nici eu nu-i cunosc. Aşa că n-am ce face, trebuie să te vând. Dar fiindcă te-am prevenit, nu mai e niciun pericol. Ştii ce marfă să expui spre vânzare şi ce nu. Cu asta cred că mi-am făcut datoria de bun român.

— Mulţumesc, i-am răspuns, vă înţeleg.

— Până acum mi-a fost frică de dumneata, şopti inginerul şef, credeam că eşti un nou spion şi, pentru a te acoperi mai bine, nemţii au dat ordinul să te supraveghez. Sunt foarte perfizi!

I-am strâns mâna, recunoscător, apoi am adăugat:

— Cum să fac cu proiectele mele? Trebuie să le lucrez, e ceva uluitor. În mâna hitleriştilor nu trebuie să ajungă, cu niciun preţ.

— Sunt chiar atât de...

— Ar putea hotărî soarta războiului şi nu numai asta, chiar şi cucerirea altor planete.

Inginerul şef nu se putu stăpâni să nu dea drumul unui şuierat şi să mă privească oarecum ciudat.

— Sunt planuri nemţeşti? întrebă el.

— O coincidenţă! Dar nu-i vorba de „arma secretă"; e cu totul şi cu totul altceva.

— Spuneai că ar putea hotărî soarta războiului, cucerirea altor planete.

— Nu vă supăraţi, l-am întrerupt eu, să nu intrăm în amănunte.

— N-ai încredere în mine?

— Vă rog să aveţi răbdare. Când totul va fi gata, veţi fi primul care veţi afla. Acum vă cer doar concursul,

— Să găsim o modalitate!"

Aici filmul din nou tăcea. Am citit textul cu răsuflarea tăiată, după cum am mai mărturisit, iar când am parcurs şi ultimul rând, am exclamat:

— Grăbeşte developarea, poate se lămureşte misterul. Aflăm cum a ajuns Petrescu în Venus şi atunci, dragul meu, şi eu şi tu vom fi celebri, iar pe tine te văd laureat al Premiului Nobel!

Entuziasmul meu nu se transmise lui Vasinca. Acesta îmi răspunse calm, dar foarte optimist:

— Imposibil! Developarea nu poate fi grăbită. Am încercat.

— Mai încearcă.

— Asta şi fac, nu-mi mai scoate şi tu peri albi. Misterul care te interesează pe tine poate fi dezlegat, dar cel ce mă interesează pe mine, foarte greu. Nu pot stabili încă unde începe procesul chimic şi unde se sfârşeşte cel fizic, şi asta e cheia problemei.

— Nu dispera! Totul se va lămuri, l-am încurajat eu, dar absolut totul. Alerg acum la Gheorghieci şi n-o să mă las până n-o să-l conving să-ţi arate avionul E. 8.

— E 8., repetă Vasinca. Nu-i o invenţie a lui Gheorghieci?

— Ba da! Dar te rog să uiţi ce ţi-am spus, i-am răspuns eu şi am ieşit pe uşă, auzindu-l pe chimist murmurând:

— Mare taină mi-ai mai destăinuit şi tu, şi ţi-e frică să n-o difuzez fetelor din cofetării.

O EXPERTIZĂ

Colonelul Gheorghieci părea obosit, îngândurat, cu toate că disimula, făcând oficiul de gazdă, servindu-mă cu amabilitatea-i obişnuită.

— Ce se aude cu arhivele? l-am întrebat eu.

— Încă nimic; au de răscolit vrafuri de dosare. Crezi că merge cât ai bate din palme?

— Atunci, m-am enervat eu, de ce m-ai chemat?

— De ce? În legătură cu expertiza întreprinsă pe bordul avionului E. 8. Ştii că în urma ei am hotărât ca avionul acesta să rămână momentan pe sol. De fapt, aşa am primit ordin de sus.

— Ei drăcie! Asta înseamnă că aţi încetat recepţionarea mesajelor din Venus! E nemaipomenit. Când să vânăm iepurele ni se ia puşca.

Colonelul clipi din ochi, opri jocul rachetei, mă servi cu o ţigară, apăsă pe un buton şi masa se transformă din nou în birou. Pe ea apărură câteva planşe, globul şi fotografii.

— N-am încetat de loc recepţionarea. În văzduh se află un alt avion E. 8, de unde poţi trage concluzia, dar numai pentru tine, că avem mai multe avioane de acest tip. El este însă condus de pilotul electronic.

— Şi aţi mai recepţionat ceva? am continuat eu discuţia, mirat oarecum că amicul meu uitase că îmi mai spusese toate acestea la aeroport.

— Nimic. Venus tace!

— De ce?

— Asta n-o pot şti, decât dacă aş fi acolo. Presupun că omul nostru a fost obligat să tacă.

— Deci, nu te mai îndoieşti că mesajul era din Venus?

— Nu! răspunse colonelul, calm.

— Ce te-a făcut să-ţi schimbi poziţia? Dacă nu mă înşel, acum câteva zile erai de altă părere, adăugai eu, cu răutate, să mă răzbun pentru neîncrederea pe care o manifestase atâta timp.

— Asta, spuse colonelul, şi-mi înmână o serie de fotografii. Vasinca nu ţi le-a arătat?

— Nu avea cum, nu l-am mai văzut de trei zile, de când cu ultima developare, am minţit eu, făcând pe diplomatul.

O clipă am rămas uluit; nu-mi puteam explica această radicală schimbare a atitudinii colonelului. Voiam să-i cer o explicaţie. El nu-mi dădu răgaz, continuă:

— Fotografiile nu-ţi spun nimic?

Am început să le examinez. Erau fotografii ale avionului E.8., exterioare şi interioare. Erau detalii, avionul fusese fotografiat pe porţiuni.

— Nu-mi spun nimic, am recunoscut, dezamăgit.

Colonelul îmi înmână o lupă şi zise:

— Examinează-le cu asta. S-ar putea să nu-ţi spună nici aşa nimic. Dar experţilor le-au spus ceva. Mare lucru nu, dar ceva tot le-au spus. Ştii, piloţii au mănuşi. Când am ordonat expertiza nu mă îndoiam de cele relatate de echipaj. Cineva a pătruns în carlingă. Uită-te atent. Colonelul îmi arătă pe fotografie câteva pete mari, negre. Ştii ce sunt aceste pete?

— Habar n-am!

— Experţii spun că ar fi nişte amprente, Aşa au zis, apoi au formulat rezerve.

— Uite popa, nu e popa!

— Ba e popa, răspunse colonelul, râzând. Acum îmi explic şi ce-i cu *costumul confiscat* şi cu supraimprimările de pe scrisoarea lui Petrescu.

— Ce?

— Răbdare. O să afli totul La timp. Experţii „au colectat" aceste amprente şi au emis ipoteza că e o pulbere extraterestră.

— Pulbere cosmică! am exclamat eu.

— Exact! Lucrul acesta l-a confirmat şi Vasinca şi Institutul de cercetări cosmice. Dintr-o materie asemănătoare sunt formaţi şi meteoriţii. Am tras concluzia, de aici, că echipajul a relatat adevărul. Comandantul a fost pur şi simplu imobilizat şi altcineva a condus avionul spre aerodrom.

— Cu alte cuvinte sunt oameni invizibili, am început eu să râd.

— N-am spus asta. Se poate să fie şi se poate să nu fie.

— Sunt sau nu sunt? am ţipat eu, în culmea enervării.

— Strigi de pomană. Deocamdată nimeni nu-ţi poate da un răspuns la această întrebare.

— Atunci ce presupui?

— Un lucru e cert: în avion au fost persoane străine. De ce nu le-au văzut cei din echipaj, deocamdată rămâne o enigmă pentru noi. Poate scrisoarea de la Vasinca să ne dezvăluie misterul, mă gândesc la ce am recepţionat: *costumul confiscat!*

— Vrei să spui că Petrescu a descoperit un costum de cosmonaut şi încă unul invizibil?!

— Nu spun nimic! Mă gândesc, spuse colonelul.

— Ce părere ai acum de amicul meu Vasinca? Află că vin de la el şi n-a scos o vorbă despre fotocopii, despre pulberea cosmică, în fine, n-a pomenit absolut nimic de toate acestea, deşi eu i-am promis că voi interveni pe lângă tine să-i permiţi examinarea avionului.

— Experţii noştri sunt de părere că e o mare capacitate ştiinţifică şi de aceea i-am cerut concursul. Dacă ar reuşi să descopere fenomenul multiplicării scrisului pe aceeaşi foiţă de *beuraniu,* cum îi spune el, ar aduce mari servicii armatei. Dar, accentua colonelul, te rugăm şi pe tine, cum l-am rugat şi pe el, să păstrezi secretul descoperirii.

— Dar eu ce să scriu, cum să-mi continuu reportajele? Văd că-mi pui tot felul de piedici!

— O să ai ce scrie, fii liniştit, zâmbi colonelul. N-o să te deposedeze nimeni de meritele pe care le ai. Trebuie să recunoşti că anumite lucruri nu-ţi aparţin şi deci nu le poţi publica, deocamdată... Când va veni timpul, îţi vom furniza şi alte date, care te vor ului. Colonelul se întunecă la faţă şi continuă: Văd că Vasinca ştie să tacă, pe când tu...

— Ei, ce sari la mine? N-am spus nimic.

— Dar ţi-au scăpat câteva aluzii, zise colonelul, sfredelindu-mă cu privirea.

— Eram sigur de chimist, am răspuns eu. Apoi, privindu-mi ceasul, am sărit ca ars, scuzându-mă: Te rog să mă ierţi, am şedinţă.

— Bine, bine, vrei să scapi cât mai uşor, zise colonelul, conducându-mă până la ieşire.

Şi nu se înşelase.

CE SE GĂSEŞTE ÎN ARHIVE

Colonelul Gheorghieci părea să fi preluat firul cercetărilor. Mă ţinea la curent din când în când cu toţi paşii făcuţi, şi-mi furniza materialul brut pentru reportajul meu, care, altfel, ar fi rămas fără continuare. Într-o zi mă chemă la el, la unitate. Pe masă avea un dosar. După ce-mi strânse mâna, îmi arătă mapa.

— S-a dat de urma căpitanului Petre Petrescu, începu el. Iată-i şi poza.

Dintr-o fotografie lipită pe o fişă personală, zâmbea un tânăr sublocotenent de aviaţie, cu mustăcioară şi cascheta trasă şmechereşte pe un ochi; poza şi fişa erau îngălbenite de scurgerea vremii.

— Iată şi panglica roşie, semnul de suspect, continuă colonelul, fluturând-o în faţa mea. Poftim şi rapoartele de trimitere în Germania, poftim şi încondeierea pe care i-o fac hitleriştii; lucruri cunoscute, zise colonelul. Iar ultima piesă a dosarului e raportul comandantului militar al fabricii I.A.R.[1] care

[1] Întreprinderea Aeronautică Română – a fost fondată la 1 noiembrie 1925, ca societate pe acţiuni. La început acţiunile au aparţinut uzinelor *Blériot-Spad* şi *Lorraine-Dietrich*, fabricii *Astra Arad* (care a contribuit cu utilaje şi personal de specialitate), precum şi statului român (care a contribuit pe lângă terenul pentru construcţia uzinelor şi amenajarea unui aerodrom, şi cu o sumă importantă de bani). În decurs de aproape un deceniu şi jumătate, statul român a cumpărat acţiunile deţinute de uzinele franceze, astfel că la 1

spune că în 2 aprilie 1943 căpitanul Petre Petrescu a dispărut de la unitate, în împrejurări destul de tenebroase. Mai sunt aici şi rapoartele siguranţei, ale serviciului de contrainformaţii şi ale Direcţiei generale a jandarmeriei, din care reiese că cercetările întreprinse n-au dus la niciun rezulta

— Şi? am exclamat eu.

— S-ar putea ca Petre Petrescu să fi fost răpit de Gestapou şi dus în Germania, după unele note de la dosar.

— Prezumţia cade de la sine; ştim că Petre Petrescu e în Venus.

— Ştiu, dar încă nu ştiu cum a ajuns acolo! Am fi putut obţine informaţii de la comandantul militar al fabricii, dar din păcate el e mort. Am căutat să dau de urma fostului inginer şef Şoimaru, însă informaţiile sunt foarte dubioase. Se pare că ar fi la pensie, că ar fi fugit când a izbucnit insurecţia. Deci, nimic precis. Am răscolit arhivele fostei fabrici I.A.R. A fost o muncă destul de migăloasă, am înghiţit la praf cu tonele. Dar ceva mi-a atras atenţia: o schiţă ce pare la prima vedere un costum de cauciuc, din acelea folosite de ostaşi pentru a intra în zonele gazate cu iperită. Am făcut legătura cu *costumul dispărut,* şi am ajuns la concluzia că schiţa aceasta nu era altceva decât un costum de cosmonaut. Ataşat de această schiţă, am dat de un caiet de sarcini, un mic deviz şi de încă o schiţă a unui motor minuscul, care pare să funcţioneze cu baterii solare. Ia seama, acestea nu sunt decât simple presupuneri, pe care le fac eu acum, ştiind ce ştim în materie de explorare a cosmosului şi cele scrise de Petrescu. Motorul acesta însă e prea mic, după părerea mea şi a altora, pentru a transporta un om în cosmos. Examinând cu

septembrie 1938 uzinele au devenit în întregime proprietate a statului român, devenind regie autonoma de stat. (n. hy.)

atenţie schiţele şi datele cuprinse în anexe, am ajuns la concluzia că datele sunt cifrate, iar motorul nu poate fi reconstituit deocamdată. Cercetările noastre şi ale specialiştilor vor continua, deşi sunt slabe speranţe că vom putea descoperi taina. Lipsesc date importante.

— Ce fel de date?

— Cele privitoare la compoziţia materialului din care s-a confecţionat costumul, precum şi cele privitoare la combustibilul motorului, aşa că n-are rost o investiţie de fonduri în reconstituirea lui, dacă nu poate fi folosit.

— Deci, crezi că întregul costum, precum şi motorul, au fost fabricate la noi în ţară?

— Tot ce se poate. Din păcate, Petre Petrescu a lucrat în mare secret. Bănuiesc că fiecare piesă a motorului a fost confecţionată fără ca cineva să poată bănui la ce ar servi. Toţi, probabil, credeau că lucrează la o machetă sau, pur şi simplu, o piesă fără prea mare importanţă. Mai cred că aceste piese s-au lucrat din ordinul lui Şoimaru, care le-a livrat apoi lui Petrescu, iar el le-a asamblat în mare taină. Când totul a fost gata, omul nostru şi-a luat zborul. Un lucru nu-i clar pentru mine: Şoimaru ştia sau nu ştia totul? Ceva mă face să cred că Petre Petrescu nu i-a destăinuit chiar totul. L-a lăsat, cum s-ar zice, fără cheie.

— Ce te face să crezi asta?

— Şoimaru n-a reuşit să mai facă al doilea costum.

— Crezi?

— Sunt absolut sigur!

— Dacă şi Şoimaru e în Venus?

— Nu-mi vine să cred. La vârsta pe care o avea Şoimaru, oamenilor nu le prea vine să se avânte în cosmos. Mai repede ar fi plecat Şoimaru în Anglia, iar pentru asta avea mijloacele

obişnuite, verificate. Îşi putea lua zborul cu un avion, cum se pare că a şi făcut-o la un moment dat.

— Înseamnă că proiectele detailate le-a dus cu el.

— Le-a dus, nu le-a dus, e tot atât de stăpân pe ele cum suntem şi noi.

— Ce te face să crezi asta?

— Suntem, dragul meu, în era zborurilor cosmice. Un astfel de costum, dacă ar fi fost realizat, vestea ar fi fost de mult trâmbiţată în cele patru colţuri ale lumii. Dar, cum ţi-am spus, Petre Petrescu i-a tras clapa şi lui Şoimaru.

— Ai dracului oltenii, nici în cămaşa de pe ei n-au încredere. Şi când te gândeşti că această cămaşă îi mai poate face şi invizibili, să mori de râs!

Colonelul izbucni într-un hohot sănătos, apoi îmi înmână o copie a dosarului aflat la arhive, inclusiv o copie pe hârtie de calc a costumului şi motoarelor.

— Ce să fac cu ele? l-am întrebat eu.

— Le păstrezi acasă, nu sufli nicio vorbă nimănui despre ele şi când o fi cazul, te anunţ şi le dai publicităţii.

Am luat dosarul şi am zburat cu el acasă, l-am încuiat în sertarul din mijloc al biroului, apoi am urcat la Vasinca, deoarece îi auzisem paşii. Locuia deasupra apartamentului meu. Cu toate acestea ne vizitam destul de rar. Când era unul acasă, lipsea celălalt. Ca burlacii.

NECAZURILE LUI VASINCA

Am sunat. Vasinca mi-a deschis. Am intrat în garsonieră.

— Înnebunesc! Idiotul de laborant mi-a golit baia în canal! a izbucnit el.

— Ce baie? l-am întrebat, explicându-mi acum de ce se plimba ca un leu în cuşcă.

— Baia în care cufundam scrisoarea înainte de-a o fotografia; aşa că, pentru un timp, trebuie să întrerup lucrările.

— Calmează-te. Nu-i nicio nenorocire. Prepari o altă soluţie.

— Prepar pe mama dracului. Baia conţinea un reactiv procurat din străinătate cu mare greutate. Până să-mi sosească, trebuie să stau cu mâinile încrucişate din cauza unui idiot.

— Să urgentăm trimiterea reactivului, am zis eu.

— N-avem ce urgenta. I-am cerut unui coleg din Viena şi o să mi-l trimită de îndată ce face rost de el. Şi la ei se găseşte într-o cantitate extrem de mică.

— Ce fel de reactiv e? Poate-l putem procura din altă parte?!

— Imposibil! gemu Vasinca.

Ca să-l smulg din gândurile-i negre, i-am zis:

— Gheorghieci mi-a încredinţat un mare secret. În arhive s-au găsit câteva piese extrem de importante cu privire la Petre Petrescu.

Vasinca a tresărit.

— Ce piese?

— Secret. Gheorghieci mi-a încredinţat copiile, dar mi-a interzis să suflu vreo vorbă.

— Atunci, de ce îmi spui?

— Să-ţi demonstrez că nu numai tu ai necazuri. Închipuie-ţi, să-mi încredinţeze până şi copia costumului! Mă luase gura pe dinainte şi am tăcut.

Vasinca s-a uitat la mine foarte surprins, şi pe bună dreptate, de tăcerea mea. Jenat de privirea lui, care era mai mult decât o imputare, am explodat.

— E un caraghios. Mi le încredinţează şi mă obligă să le păstrez acasă în sertar!

— Cu alte cuvinte nu-ţi dă voie să publici materialul?

— Deocamdată. Şi eu care alergasem la tine sperând să-mi livrezi urmarea scrisorii...

— Plec, zise Vasinca. Am să încerc o nouă combinaţie, poate am noroc. Trebuie să găsesc o ieşire.

Am pornit împreună, tăcuţi, munciţi fiecare de gândurile sale.

UN FURT IEŞIT DIN COMUN

Reîntors acasă a doua zi, am rămas încremenit în pragul uşii. Geamul era spart, ferestrele larg deschise. Casa – răvăşită.

Stau la etajul şapte şi nu-mi puteam explica în ce fel a putut intra cineva pe geam. Am vrut să mă îndrept spre telefon, dar m-am oprit la timp. Am urcat la Vasinca şi am sunat, dar nu era acasă. Am sunat la vecinu' din dreapta. E contabil la Gostat, iar soţia lui dactilografă la Academie.

Mi-a deschis contabilul, scuzându-se că soţia e în baie. M-am scuzat şi eu că-l deranjez.

— Aş dori să dau un telefon!

Apoi i-am explicat că sunt victima unor răufăcători şi l-am întrebat dacă n-a auzit când s-a spart geamul la mine.

— Ba da, a zis el, la orele două, azi-noapte. Am crezut că dumneavoastră l-aţi spart.

— Nu, n-am fost acasă. Altceva suspect n-aţi auzit?

— Nu! Eu am deschis geamul să văd ce se întâmplă, dar n-am văzut şi n-am auzit nimic. La dumneavoastră era întuneric.

I-am telefonat colonelului Gheorghieci. El m-a ascultat atent.

— Cred că e în legătură cu povestea noastră, am încheiat, vorbind acum cifrat, să nu înţeleagă contabilul despre ce e vorba, că-l ştiam limbut şi nu voiam să afle tot Gostatul, apoi tot oraşul, secretul meu.

— Vin imediat, cu experţii! Sunt la mine. Am terminat chiar acum de reexaminat avionul.

Contabilul făcea tot felul de presupuneri în legătură cu spargerea operată la mine; el cânta, el descânta. Spunea că ar fi putut coborî cineva cu o funie de la etajul opt, că de jos n-ar fi putut ajunge nimeni decât cu scara automată a pompierilor. Îl lăsam să îndruge vrute şi nevrute, atent să aud soneria la mine. În sfârşit, am auzit-o şi am ieşit. Era colonelul Gheorghieci cu trei civili. Am făcut cunoştinţă, apoi unul a examinat uşa şi mi-a cerut cheia.

— N-aţi făcut niciun pas în locuinţă?

— Nu.

— Foarte bine.

Au început să examineze pragul uşii, apoi l-au fotografiat şi au intrat în apartament. Eu îi urmăream atent, înregistrându-le fiecare mişcare; mă gândeam că nu se ştie când voi avea nevoie să descriu o asemenea operaţie. Studiindu-i, uitasem că sunt victima unei spargeri.

— Geamul a fost spart dinafară spre înăuntru, a remarcat unul din experţi şi eu nu-mi puteam explica cum de a ajuns la o astfel de concluzie; nu mi-am putut stăpâni curiozitatea şi l-am întrebat:

— De unde această concluzie?

— Toate cioburile au căzut în cameră. Nu-i nicio filosofie.

Terminaseră de cercetat camera centimetru cu centimetru. Apoi s-au apucat să examineze cioburile. Unul a scăpat un şuierat şi a exclamat:

— Ce-aţi spune ca analiza de laborator să scoată la iveală praf cosmic? Urme de meteori?...

Au împachetat bucata de sticlă cu mare precauţie şi au continuat să examineze pervazul ferestrei, fără să mai poată descoperi ceva.

— Cine stă deasupra dumneavoastră?

— Inginerul Vasinca.

— Vă rugăm să vedeţi ce vă lipseşte, să putem stabili mobilul spargerii.

Expresiile „mobilul spargerii", „praf cosmic" m-au fulgerat ca o lamă de cuţit.

— Manuscrisele, dosarul! am exclamat eu şi m-am repezit spre masa de scris.

— Un moment, unde le păstraţi? m-a oprit cu un gest unul din experţi. Examină apoi din nou biroul cu toată atenţia şi spuse:

— Nicio urmă. În ce sertar le ţineaţi?

— Jos!

— Deschideţi!

Am deschis; hârtiile erau răscolite.

— Au dispărut! am exclamat eu.

— Un moment, m-a oprit din nou expertul, şi a examinat atent hârtiile răvăşite. S-a lucrat cu mănuşi – precizăm – era şi de aşteptat. Speram să mai găsesc urme. Puteţi să continuaţi, să vedeţi ce anume vă lipseşte.

Am răscolit cu înfrigurare hârtiile şi am privit cu groază spre Gheorghieci, spunându-i:

— Dosarul!

— Mă aşteptam la aşa ceva, spuse colonelul.

— Ce vrei să spui? l-am întrebat pe Gheorghieci,

— Nimic, absolut nimic!

— Putem pleca? întrebă unul din experţi.

— Da, încuviinţă şeful lor, aici nu mai avem ce face.

Pe culoar se îngrămădiseră vecinii, curioşi.

— O pasăre de noapte s-a izbit de geam şi l-a spart. Ne-am alarmat şi noi, şi dumneavoastră, pentru nimic, spuse unul din civili, obişnuit probabil să calmeze spiritele.

Vecinul meu, contabilul, dispăru primul. Îmi ascultase rugămintea, nu suflase o vorbă: dovadă, culoarul plin.

RĂZBUNAREA

Eram la redacţie, cufundat într-un maldăr de manuscrise adunate pe parcurs. Lucram sub presiune.

N-am auzit ciocănitul în uşă şi literalmente am scăpat stiloul din mână când o voce dogită a dat bună ziua. Am apucat repede stiloul şi am înălţat capul. În faţa mea se găsea un bătrânel înalt, foarte elegant, cu ochi vioi, pătrunzători. I-am răspuns la salut şi l-am întrebat pe cine caută.

— Pe dumneavoastră!

— Luaţi loc o clipă!

Şi, în timp ce el se aşeza pe scaunul din faţa biroului meu, mă prefăceam că scriu, gândindu-mă cum să-l expediez în doi timpi şi trei mişcări pe acest colaborator; îl intuisem, dintr-o ocheadă, face parte din categoria pensionarilor care, nemaiavând ce face, se apucă de scris.

— Se poate fuma?

Bătrânul meu ţinea în mână un pachet de ţigări *Camel!*

— Cum să nu! şi m-am grăbit să-i dau un foc, dornic şi eu de o ţigară străină.

Bătrânelul, probabil distrat, nu m-a servit.

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, i-am zis, furios de afrontul suferit şi gata să-l expediez, uzând de formula

consacrată în redacţii: „Lăsaţi manuscrisul şi mai treceţi peste o săptămână”.

Bătrânelul s-a ridicat în picioare, n-a scos niciun manuscris, ci a rostit cunoscuta formulă:

— Îmi permiteţi să mă prezint?

Am ţâşnit în picioare şi, cu toate că îmi era ostil, nu puteam fi bădăran, de aceea i-am zâmbit, în timp ce el, rostindu-şi numele, a făcut să-mi îngheţe zâmbetul pe buze:

— Inginer Şoimaru!

Apoi s-a aşezat pe scaun. Eu în schimb rămăsei în picioare încercând din răsputeri să-mi revin după şocul ce mi-l produsese.

— Luaţi loc! şopti el. Mă căutaţi, nu?

M-am aşezat şi n-am reuşit să scot niciun cuvânt.

— Dacă prezenţa mea vă tulbură în aşa măsură, pot să plec.

— Nu, vă rog! Dar sunt uluit! De unde aţi aflat... am început eu să mă bâlbâi.

— De la Institutul de cercetări cosmice, răspunse bătrânelul, calm.

— Ştiam! Adică, cum să vă spun... Am obţinut... Nu! N-am putut stabili unde vă aflaţi, m-am bâlbâit eu din nou, căutând să-mi revin.

— Am fost în străinătate! răspunse Şoimaru cu acelaşi calm.

— În Anglia, am răsuflat eu uşurat, şi v-aţi reîntors!

— Nu, am fost în U.R.S.S.

— Deci n-aţi fugit în 1944 în Apus?

Şoimaru zâmbi şi caută din ochi o scrumieră. L-am servit cu o promptitudine pe care n-o pot descrie.

— Văd că vreţi să-mi luaţi un interogatoriu... Eu am venit în alt scop.

— Vreţi să vedeţi manuscrisele?

— Nu! Să vă ajut!

— Dar cum aţi aflat despre mine? Aţi citit reportajele mele despre cosmonauţi?

— Nu! Fără să te jignesc, nu citesc reportaje în general, dar mai pe urmă le-am citit.

— Când?

— După ce am examinat pulberea cosmică.

— Deci?

— Da, noi am pus diagnosticul şi nu ştiu de ce te miră.

— Ce ştiţi despre Petrescu?

— Asta vreau să-ţi povestesc.

Am telefonat secretarei să aducă citronadă, suc de roşii şi cafea.

— Prefer coniacul şi cafeaua, a intervenit Şoimaru.

— Şi eu, i-am replicat, şi am schimbat comanda.

— Să trecem la Petrescu, a continuat Şoimaru. L-am cunoscut pe Petre Petrescu şi cele relatate de dumneavoastră corespund adevărului. Drept să-ţi spun, m-am bucurat că Petrescu nu m-a uitat. E adevărat că am căutat să-l ajut să-şi pună invenţia în aplicare. O să vă relatez câteva amănunte pe care nu le cunoaşteţi. La început, când am aflat de planurile lui, am vrut să-l expediez peste graniţă, în Apus, sau în Uniunea Sovietică. El a refuzat. Era un mare patriot. Nu voia să-i folosească alţii invenţia. În faţa acestui refuz atât de categoric, am găsit altă formulă de a-l scoate de sub observaţia Gestapoului, care-i paraliza activitatea ca o obsesie sumbră. De comun acord cu el, am jucat puţin teatru. Nu vă ascund că treceam drept o persoană grata, atât pentru hitlerişti, cât şi pentru antonescieni. Singur Petrescu a aflat care sunt adevăratele mele sentimente şi numai mărturisindu-i-le i-am obţinut încrederea. Lucrul acesta îl cunoaşteţi. Comandantului militar al fabricii, care era un dobitoc

de ofiţer de jandarmi şi care era cu ochii pe Petrescu, visând o decoraţie nemţească, i-am propus să-l mutăm pe Petrescu în incinta întreprinderii, spunându-i că în felul acesta l-am putea supraveghea mai îndeaproape. Femeia de serviciu care-i făcea curăţenie putea, la indicaţiile noastre, să-i cotrobăiască în voie prin lucruri, fără ca Petrescu să observe ceva. Comandantul fabricii s-a prins în jocul nostru, iar cei de la Gestapo jubilau, fiindcă îşi dădeau seama că acasă la Petrescu nu puteau pătrunde decât cu foarte mare greutate, fără ca el să observe. Asta nu le-ar fi convenit, deoarece şi ei voiau ca invenţia să fie gata în momentul în care ar fi ajuns în mâinile lor. Ştiau că Petrescu, observând că-i supravegheat, ar fi distrus totul. Ei erau convinşi că el se va apuca, în ţară, de lucru. Aici, nu s-au înşelat. Petrescu ardea de nerăbdare să-şi vadă ideile materializate, invenţia realizată.

Profitând de faptul că secretara intrase cu cele comandate, l-am întrebat pe Şoimaru, în timp ce umpleam paharele de coniac:

— Dar de unde ştia Gestapoul de proiectul lui Petre Petrescu?

Şoimaru ciocni paharul cu al meu, apoi scoase pachetul de ţigări şi mă servi.

— De unde? De la el. S-a îmbătat cu o baroneasă în Germania şi s-a lăudat. I-a mai spus că n-o să realizeze proiectul decât în ţară. Când s-a trezit şi-a adus aminte de cele vorbite cu spioana. Şi-a pus lacăt la gură şi le-a băut celor de la Gestapo, vorba lui, câteva vagoane de şampanie. Atâta a băut, până când hitlerişti au renunţat să-l mai descoasă prin baroneasă şi l-au expediat în ţară, l-au dat pe mâna noastră.

— Mă iertaţi, dar n-aţi avut de suferit că aţi lucrat cu hitlerişti?

— Eu?! Am lucrat formal cu hitlerişti, dar nu despre mine e vorba. Eu am lucrat cu altcineva. Nu mă laud, şi, de altfel, nici nu

interesează. Pe Petrescu, aşa cum v-am spus, l-am mutat în fabrică, într-o cameră care avea acces printr-un tunel la cabinetul meu.

— Petrescu, deci, a lucrat în cabinetul dumneavoastră?

— Exact! În fiecare noapte lucra acolo. Aveam mai multe seifuri în cabinetul meu. Unul i l-am încredinţat lui Petrescu spre a-şi păstra documentaţia.

— Ce ştiţi despre această documentaţie?

— Aproape nimic. Am hotărât cu Petrescu să-l ajut fără să-i intru în suflet, fără să-i cer a-mi destăinui secretele lui. Mi-a spus doar atât: Ştiu să fiu recunoscător. Costumul se va numi, în cinstea dumitale, „Şoimul".

— Costumul aţi spus? am întrebat eu, cu respiraţia la gură.

— Da!

— Atunci, Petrescu a realizat primul costum de cosmonaut din lume?

— Poate mai mult! Mult mai mult! Dar, să continuu cu povestea. I-am dat cheile de la seifuri şi îi executam tot felul de piese, îi procuram materialele de care avea nevoie.

— Şi n-aţi notat nimic?

— Îl feream de spioni; nu-l spionam.

— Şi?

— Era în aprilie 1943. Am intrat în birou la mine, aşezându-mă la masa de lucru. Deodată m-am trezit că hârtiile îmi sunt smulse literalmente din mână şi aruncate jos, ţigara mi-a fost strivită în scrumieră, apoi geamul s-a deschis de la sine. Am crezut că visez. În starea aceea de nelinişte, nedumerire şi zăpăceală, m-a găsit secretara. A adunat hârtiile de pe jos şi mi-am revenit. Atunci ea a arătat spre peretele din fund. Dulapul era deschis şi, culmea, însuşi fundul dulapului, plin de hârţoage, era deschis şi se vedea intrarea spre tunelul care ducea spre locuinţa lui Petrescu. „Asta

ce mai e?" a întrebat secretara. „Uită de existenţa acestei uşi", i-am ordonat, apoi l-am căutat pe Petrescu. Nu l-am găsit. Portarul – toţi portarii aveau ordin să noteze orele de intrare şi ieşire ale lui Petrescu –, mi-a raportat următoarele: Intrase cu o zi înainte, la orele 18, şi nu mai ieşise. Acum, ia-l de unde nu-i. M-am gândit la consecinţe. Absenţa lui trebuia anunţată. Eram într-o încurcătură mai mult decât penibilă. Ce să fac? Să-i anunţ dispariţia? Dacă apărea? Apoi, mai era şeful!

Bătrânelul mă privi cu ochii lui vii, inteligenţi, apoi, zâmbind, mă întrebă:

— Cum v-a plăcut povestea mea?

— E foarte interesantă, dar aş vrea să vă mai pun câteva întrebări suplimentare. Destăinuirea dumneavoastră, de importanţă capitală pentru mine, transformă reportajele fantastice în realitate.

— Inutil, replică bătrânelul. Am vrut doar să vă demonstrez că am şi eu fantezie şi cât de nedrept aţi fost cu mine când mi-aţi respins proza fantastică!

Cu acestea se ridică şi-mi puse pe masă o hârtie. Dintr-o aruncătură de ochi i-am văzut numele.

— Nu sunteţi inginerul Şoimaru?!

— După cum vedeţi, nu. Am onoarea să vă salut.

— Nu sunteţi de la Institutul de cercetare a spaţiului cosmic?!

Bătrânelul dispăru, lăsându-mă cu un gust amar în gură şi cu sfertul de coală care conţinea răspunsul meu stereotip, pe care-l dădeam tuturor colaboratorilor care ne trimiteau proză ştiinţifico-fantastică.

MISTIFICATORUL

— Mă aşteptam ca Gheorghieci, singurul căruia am avut curajul să-i povestesc farsa ce mi se jucase, să se amuze de păţania mea, de nervii pe care mi-i pricinuise bătrânelul, bătându-şi pur şi simplu joc de mine şi de relatarea mea despre olteanul ajuns în Venus. Dar m-am înşelat. Gheorghieci nu s-a amuzat de loc şi nici n-a căutat să mă consoleze, ci a rămas câteva clipe pe gânduri.

— Cum spui că-L cheamă pe bătrân?

— Teodor Tolstoc!

— Ai adresa la tine? Dă-mi-o!

I-am întins hârtia, el a parcurs-o, apoi mi-a înapoiat-o.

— Vasăzică e din localitate! Ce ar fi să-i faci o vizită?

— Eu? Voiam să mai adaug că mi-a fost suficient duşul primit în redacţie şi nu mai aveam nevoie de altul. Dar el nu-mi dădu răgaz, continuă:

— Tu! Să-i propui să continuaţi povestirea fantastică în doi. El să facă pe Şoimaru în continuare, să-ţi dea date tehnice pe care, trebuie să recunoşti sincer, nu le posezi de fel.

— N-am nevoie! Eu, după cum bine ştii, nu scriu o povestire fantastică, ci relatez adevărul despre Petre Petrescu, iar partea tehnică a invenţiei lui, dacă o descoperim, vă priveşte.

— Şi totuşi, sunt de părere să-i faci o vizită lui Tolstoc chiar azi, mai ales că urmarea scrisorii lui Petrescu abia mâine urmează s-o avem. Ca să nu mai pierdem vremea, haide, mergem acum.

Colonelul se ridică de la birou, dădu câteva dispoziţii aghiotantului său şi ieşirăm împreună.

Luat oarecum de spate, m-am urcat în maşină şi m-am îndreptat spre strada Grădinilor. Văzând vilele de pe stradă, colonelul zise:

— Se pare că nu m-am înşelat în presupunerile mele!

Maşina stopă la numărul 71, cel indicat în adresă, aşa că n-am avut timp să-l întreb pe colonel ce intenţii avea. Am sunat. Mi-a deschis o femeie între două vârste.

— Cu tovarăşul Tolstoc.

— Poftiţi.

Colonelul a rămas în maşină. Femeia m-a condus într-o sufragerie şi m-a rugat să iau loc. Mobila era stil Ludovic al XV-lea, dar n-am avut timp să o admir. În cameră a intrat un tânăr. Am rămas împietrit pe scaun.

Tânărul s-a apropiat de mine şi mi-a întins mâna, zâmbindu-mi:

— Dumneavoastră eraţi? Mă bucur! Nici nu vă puteţi închipui cât mă bucur!

— Mă cunoaşteţi? Sunteţi Teodor Tolstoc?

— Da, Teodor Tolstoc, şi, de cunoscut, cum să nu vă cunosc?!

— Eu nu-mi amintesc, îmi cer scuze... Aţi fost pe la redacţie?

— Nu! Prefer legătura prin corespondenţă cu redacţiile. Sunt cam timid. Cu ce vă pot servi?

Femeia aduse o tavă cu dulceaţă.

— Mulţumesc, nu vă deranjaţi, sunt foarte grăbit. Voiam să vă cunosc, domnule Tolstoc!

— Înseamnă că povestirea mea v-a plăcut şi are toate şansele să apară, se entuziasmă tânărul.

Am preferat să gust dulceaţa în loc să-i răspund.

În niciun caz nu eram dispus să discut povestirea lui pe care nici n-o citisem. Am scos din buzunar răspunsul lăsat de falsul Şoimaru şi falsul Tolstoc şi i l-am întins, întrebându-l:

— E al dumneavoastră?

— Da! Unde l-aţi găsit? se îmbujoră tânărul şi dădu să-l ia, dar eu îl pusei în buzunar, continuând cu întrebările:

— Tocmai de aceea am venit, să văd şi eu unde l-aţi uitat?

— La Hotel Nord, în Bucureşti, pe noptieră, începu să se bâlbâie tânărul. Am dus povestirea unei reviste bucureştene şi le-am arătat şi răspunsul dumneavoastră prin care o apreciaţi, afirmând însă că nu publicaţi povestiri fantastice. Cum am observat, şi le-am spus-o şi tovarăşilor de la Bucureşti, numai de la începători nu publicaţi. La dumneavoastră contează, se vede, semnătura.

Nu ştiu ce i-am răspuns, ştiu doar că am dat buzna afară, urmat de tânărul care se tot scuza că n-a vrut să mă supere. Colonelul ieşise din maşină să se mai dezmorţească.,

— Dânsul e Tolstoc! i-am spus colonelului.

— Îmi închipuiam. Cum a ajuns adresa respectivă La celălalt?

Tânărul, văzând un ofiţer superior, se sperie de-a binelea şi începu să se bâlbâie.

— Am uitat-o, tovarăşe... Şi îi relată aceleaşi lucruri ce mi le spusese şi mie.

— Când ai fost în Bucureşti? întrebă colonelul şi scoase un carnet în care începu să noteze, enervându-mă; eu nu vedeam rostul acestor însemnări.

— Pe ziua de 7, luna curentă, răspunse Tolstoc.

— Îţi aminteşti şi camera unde ai locuit, numărul ei? Ai fost singur în cameră?

— Singur, fiindcă am fost trimis de Casa de creaţie. Ştiţi, eu am şi piese într-un act.

— Numărul camerei m-ar interesa, insistă colonelul.

— 15! Şi scriu şi povestiri...

— Treci pe la noi, caută-mă, i-am spus, urcându-mă lângă colonelul Gheorghieci, care mă privea zâmbind pe sub mustaţă. Eu mă încăpăţânam să tac, furios de farsa care mi se jucase. Şi mă gândeam, deşi îmi era imposibil să cred, că însăşi scrisoarea din Venus şi toată povestea asta nu era decât o farsă.

— Ei, ce zici? rupse colonelul tăcerea. Frumoasă poveste!

— Frumoasă, nefrumoasă, eu unul m-am săturat până peste cap de ea.

— Sunt curios cine-i bătrânelul.

— Să-l ia dracu'!

— Să-l ia, să-l ia, dar trebuie să-i aflăm adresa!

— Are vreo importanţă?

Colonelul se răsuci brusc spre mine şi mă privi fix, apoi zise:

— În concluzie, te scoatem din cursă?

— Nu, asta nu! am protestat eu, dar nu văd ce rost are să umblăm acum după bătrânel.

— Simplu: sunt dornic să aflu dacă a vrut să banalizeze povestirea sau altceva... Ţin neapărat să-l cunosc.

O LOVITURĂ DE TEATRU

Am plecat a doua zi cu colonelul la Institutul de chimie să luăm fotocopia.

Portarul moţăia cu ţigara pe jumătate fumată. Am urcat fără să-l deranjăm şi ne-am îndreptat spre laborator.

— Şi ăsta face slujbă? zise colonelul.

— Mai bine; altfel făcea pe nebunul şi pierdeam o groază de timp, i-am răspuns, cunoscând metehnele portarului.

Între timp, am ajuns la uşa laboratorului; am ciocănit. N-a răspuns nimeni. Am ciocănit din nou.

— O fi plecat? – presupuse colonelul. Am venit de pomană. Trebuia să-i telefonăm.

— Nu era cazul. Eram înţeleşi şi Vasinca e om serios, am ripostat eu, apăsând cu mâna clanţa uşii, care a cedat. Să-l aşteptăm înăuntru, am propus. În clipa următoare am scos un ţipăt de groază. Vasinca zăcea lungit în mijlocul laboratorului. M-am repezit la el, i-am luat pulsul. Nu mai trăia... Mişcându-l, o şuviţă de sânge se prelinse de sub el.

— Ei drăcie, exclamă colonelul. Lucrurile se complică! Apoi formă un număr de telefon şi anunţă miliţia.

— Unde ţinea filmul? zise colonelul.

Îi arătai fişetul de fier. Era deschis. Dintr-o privire mi-am dat seama că filmul nu mai există.

— A dispărut! exclamai eu.

— Îmi închipuiam! răspunse Gheorghieci, apoi adăugă: Să aşteptăm experţii. Se poate ca filmul să nu fi dispărut.

— Atunci, mobilul crimei?

— Să aşteptăm experţii, care trebuie să sosească din clipă în clipă.

— Să fie oamenii din Venus?

— Nu, răspunse colonelul categoric, apoi, înciudat, insistă: Să vină experţii!

Treceam printr-o stare de tensiune nervoasă, care se manifesta printr-o crispare a întregii musculaturi şi o amnezie totală; creierul, pur şi simplu, nu-mi mai funcţiona. Am încercat să fac un pas. Colonelul, care-şi păstrase întregul calm, m-a oprit.

— Stai pe loc până vin experţii.

— Să-i ia dracu' de experţi, eu simt că înnebunesc! În clipa aceea apăru un om mărunţel, cu ochelari, un sublocotenent de miliţie şi doi civili, unul înalt şi deşirat, iar celălalt bondoc, cu părul creţ.

Sublocotenentul îl salută pe colonel şi se prezentă, apoi îi recomandă pe cei doi civili. Erau procurorul şi medicul legist.

Ascultară cele relatate de noi, apoi examinară cadavrul şi medicul legist conchise:

— A fost împuşcat, cu un pistol de calibru foarte mic, aproximativ acum două ore.

— Cum de nu s-a auzit detunătura în laboratorul vecin? întrebă procurorul, apoi, neprimind niciun răspuns, ni se adresă nouă: Dumneavoastră ce căutaţi aici?

— Permiteţi să nu răspund, zise colonelul, apoi se adresă sublocotenentului de miliţie: Experţii în amprente n-au sosit?

— Sunt afară, răspunse sublocotenentul, apoi îi introduse. Experţii, pe care îi cunoşteam, îşi începură cercetările minuţioase.

După ce terminară se adresară colonelului, de parcă acesta ar fi aşteptat un răspuns de la ei.

— Nici urmă de pulbere cosmică! spuseră ei.

Apoi, după ce executară fotografiile indicate, se retraseră.

— Să căutăm filmul, spuse colonelul.

— Nu-i, am spus eu, aruncând o privire spre seif. Aici îl ţinea!

— Da, înseamnă că seiful a fost deschis de Vasinca, de aceea nu s-au găsit urme.

— A fost obligat, probabil, să facă asta sub ameninţarea pistolului.

— Ameninţat de cine? întrebă colonelul.

— Asta n-am de unde şti.

Între timp, organele de miliţie au anchetat personalul, dar n-au putut stabili nimic precis. Ultima persoană care-l văzuse pe Vasinca fusese un asistent care mărturisise că acesta era agitat şi-l rugase să-l lase singur că aşteaptă pe cineva. În acel timp, Vasinca răscolea cu înfrigurare printre filme.

— Interesant, murmură colonelul, apoi se apropie de telefon şi zise: Trebuie să cerem sprijinul securităţii. Povestea a luat o turnură care miroase a spionaj. Formă un număr de telefon, apoi continuă: Aici colonelul Gheorghieci. Cu tovarăşul locotenent-colonel Piru. Chiar dumneavoastră? Să trăiţi!

Probabil locotenent-colonelul Piru întrebase de unde vorbeşte; am dedus asta din răspunsul lui Gheorghieci.

— De la Institutul de chimie. E vorba de...

Gheorghieci nu mai continuă; ascultă, apoi răspunse:

— E aici! Înţeleg. Perfect, de acord, credeam că e necesar. Dar, bineînţeles, trebuia... să-mi dau seama. Da, da, am înţeles...

Închise telefonul, apoi zise:

— Să aşteptăm în hol oamenii securităţii. E nevoie de prezenţa ta acolo!

— Ce să fac eu acolo

— O să afli!

— Nu mă duc! Mă interesează concluziile experţilor.

— O să ţi le comunice locotenent-colonelul Piru.

— Crezi că o să-mi dea date?

— Cred, dimpotrivă, că te cheamă pe dumneata să-i dai date.

Colonelul Gheorghieci mă luase cu „dumneata" şi asta mă şocă. În uşă apărură doi civili. Îl salutară pe colonel şi mi se adresă mie:

— Dacă sunteţi bun, vă rugăm să poftiţi până la noi.

— De ce?

— O să aflaţi asta de la tovarăşul comandant.

M-am întors spre Gheorghieci. Era calm, liniştit, şi pe buze îi apăruse un zâmbet.

— Şi dacă refuz? am întrebat eu.

— N-am vedea motivul, zise unul din civili. Sunteţi invitat oficial.

Din tonul lui politicos am înţeles că nu-i cazul să refuz invitaţia. În mintea mea era o învălmăşeală de gânduri de nedescris. Păşeam ca un automat şi nu m-am dezmeticit decât în faţa locotenent-colonelului Piru.

NU SUNT EU SIMPLON

Locotenent-colonelul Piru era un om de statură potrivită, slab, cu ochelari de soare şi o voce catifelată. M-a poftit să iau loc pe un scaun, foarte confortabil; apoi m-a întrebat dacă doresc o cafea.

— Un coniac, am răspuns eu.

— Din păcate, domnul meu, nu avem aşa ceva la bufetul nostru.

— Nu cred, am ripostat eu spontan, fără să-mi dau seama că am făcut o gafă.

— Nu aveţi decât să vă îndoiţi de afirmaţia mea. E singura de altfel pe care n-am să mă trudesc să v-o dovedesc prin probe, căci e absolut veridică, răspunse dânsul, prefăcându-se că n-a observat că l-am jignit prin afirmaţia mea.

— Sunt arestat? am întrebat eu.

— Nu! V-am invitat pur şi simplu la o discuţie. Aştept să-mi vorbiţi!

Am aprins o ţigară şi l-am privit mirat. Nu ştiam ce doreşte de la mine. El m-a examinat îndelung şi i-am suportat privirea calm. A mai aşteptat câteva clipe, apoi a rupt tăcerea.

— Deci, nu vreţi să vorbiţi?

— Ba da, cu cea mai mare plăcere, dar nu ştiu despre ce.

— Despre dumneata; deocamdată să-mi povesteşti câteva crâmpeie din viaţa dumitale.

— Amănunte autobiografice?

— Din ultima perioadă a vieţii dumitale.

— Cred că-i inutil. Dacă doriţi o autobiografie, o puteţi procura de la cadre.

— Aş dori să nu vă supăr. M-ar interesa din autobiografia dumitale tot ce-mi poţi spune în legătură cu Vasinca.

— Şi el are, sau a avut o autobiografie la cadre!

— E falsă!

— Cum? Nu înţeleg!

— Vă rog să-mi povestiţi tot ce ştiţi în legătură cu acest om!

— Am dat referinţe. Sunt la dosar.

— Referinţe, da! Dar eu vreau amănunte, nu caracterizări, cum aţi făcut în referinţă.

— Puneţi la îndoială referinţa mea?

— V-am rugat un singur lucru: să-mi povestiţi amănunte despre Vasinca şi să nu-mi puneţi întrebări!

— Şi dacă refuz?

— O să mă trudesc să vă lămuresc până o să binevoiţi să vorbiţi...

Trebuie să recunosc aici că locotenent-colonelul Piru dădea dovadă de-o răbdare nemaipomenită sau poate era pur şi simplu ceva obişnuit La dânsul. Din partea mea, eram decis să nu-i satisfac curiozitatea. În clipa, aceea intră un ofiţer şi rosti:

— Permiteţi să raportez, tovarăşe locotenent-colonel?

Locotenent-colonelul îi făcu semn cu mâna să se apropie. Ofiţerul îi raportă ceva la ureche, apoi se retrase.

— Nu înţeleg un singur lucru: ce te-a făcut să publici scrisoarea aceea a lui Petrescu?

O clipă am simţit cum clocoteşte sângele în vinele mele.

— Deci, pentru asta am fost invitat, poftit sau arestat, că nici eu nu mai ştiu ce sunt?!

— Depinde de dumneata!...

— Atunci am plecat.

— O clipă, domnule Simplon; te rog să-mi răspunzi în această calitate la câteva întrebări.

— Simplon? am întrebat, la rându-mi, mirat. În ochii colonelului sclipea ironia.

— Simplon, nu-i pseudonimul dumitale?

— Ba da!

— Te rog să-mi răspunzi sincer: materialele semnate Simplon erau redactate de dumneata?

— Desigur, am răspuns eu, însă nu tot atât de ferm, şi locotenent-colonelului Piru nu-i scăpă şovăiala din glasul meu. Accentua:

— Simplon, de ce conducerea revistei îţi scotea anumite date din materialele pe care le semnai cu pseudonim?

— Mi s-a spus că sunt date secrete; că, publicându-le, s-ar putea trage anumite concluzii în străinătate..

— Şi asta nu te-a pus pe gânduri?

— Nu, sunt un cetăţean loial. Dacă nu ştiţi, vă pot informa că de două ori am fost în străinătate şi de două ori am informat Ambasada noastră că anumiţi cetăţeni au vrut să mă cumpere. Dacă nu ştiţi, puteţi să vă informaţi imediat.

— Deci Simplon eşti dumneata şi nu altcineva?

— E inutil să mai insistaţi, odată ce-am prezentat materialele semnate aşa.

— Mă interesează nu prezentatorul, ci cine le-a scris. Nici stilul nu era al dumitale.

— E inutil, răspunderea e a mea.

— Ţi-ai asumat o mare răspundere! Norocul dumitale că alţii au avut grijă de dumneata... Când l-ai cunoscut pe Vasinca?

Interogatoriul locotenent-colonelului mă înfuria. Eu voiam o discuţie aşa cum îmi promisese, iar el mă interoga, mă strângea în chingi.

— Nu văd ce importanţă are! De asemenea, nu văd nicio legătură între pseudonimul meu şi Vasinca.

— Poftim! spuse colonelul, şi-mi întinse o fişă, pe care era lipită o poză din tinereţe a lui Vasinca. Erau trecute pe această fişă toate datele personale, apoi a adăugat: Simplon şi Spumă.

Mi-am revenit cu greu din uimire. O frică inexplicabilă pusese stăpânire pe mine. Eram pur şi simplu prăbuşit moral, văzând pseudonimul cu care Vasinca semnase acele note înregistrate pe o fişă la securitate. Şi eu care acceptasem pseudonimul propus de Vasinca, înghiţisem toate balivernele pe care mi le debitase! Simţeam că sunt pierdut. Infiltrasem în revistă un nume mai mult decât dubios. Simţeam că sunt în pericol, că soarta mea e în mâinile locotenent-colonelului Piru. Totul va depinde de faptul dacă o să creadă în sinceritatea mea sau nu, căci hotărâsem să fiu sincer.

— Dacă, am început eu, bâlbâindu-mă, n-aş fi aici, aş crede că e o mistificare. Nu-mi vine să cred că Vasinca...

— Da, multe nu-ţi vine acum să crezi, mă ironiză colonelul, dar când ţi s-a atras atenţia că materiale semnate Simplon au date ce nu pot fi publicate, ce-ai zis, tovarăşe?

— Că e un capriciu al redactorului şef, *de gustibus*.

— Aş fi de acord cu dumneata, dacă ar fi fost materiale proprii, dar nu erau... Apoi, mai e ceva: asta nu ţi-a dat de gândit?

— Nu! Datele erau extrem de interesante!

Locotenent-colonelul nu părea satisfăcut de răspunsul meu, şi-mi puse o altă întrebare:

— L-ai întrebat pe Vasinca de ce nu-şi semnează materialele cu numele său, de ce are nevoie de pseudonim?

— Spunea că n-ar vrea să trezească invidia colegilor şi nici a şefilor. Era un băiat modest şi...

— Cinstit, adăugă colonelul şi începu să râdă.

— Aşa mi s-a părut.

— Şi mai inteligent ca dumneata, care i-ai făcut jocul.

Locotenent-colonelul mă jignise, dar argumentul era zdrobitor. I-am cerut o cafea şi am început să vorbesc.

CORTINA SE RIDICĂ

— L-am cunoscut întâmplător...

Locotenent-colonelul schiţă un zâmbet, apoi, jucându-se cu un creion, mă întrerupse:

— Aşa crezi dumneata...

— Mă acuzaţi?

— Recunoşti atunci...

— Nu! nu pot să-mi trădez patria! l-am întrerupt eu, înainte ca el să pronunţe cuvântul care mă îngrozea.

— Atunci?...

— Da, recunosc, a fost o prostie.

— Un şir de naivităţi, spuse el. Am să te lămuresc eu mai bine.

— Cum? Ştiaţi şi nu m-aţi avertizat?

— Nu suntem agenţi de circulaţie. Voiam să vedem în ce ape te scalzi.

— Am fost suspectat, deci?

— Nu dumneata, Vasinca. Dar mi-ai rămas dator cu un răspuns. Cine te-a îndemnat să publici reportajul cu Petrescu?

— El, am recunoscut eu, dar nu văd în ce scop! El mi-a întărit credinţa că nu-i nicio mistificare la mijloc. Dar nici acum nu-s în clar, mă iertaţi. Analizele de laborator, fotocopiile... *beuraniul*...

— Baliverne! Totul a fost o mistificare. Ţi-a vândut gogoşi cu carul, iar dumneata le-ai aşternut pe hârtie.

— Avea imaginaţie. De ce n-a scris el un roman ştiinţifico-fantastic?

— De ce? îl interesa altceva, invenţia lui Gheorghieci.

— Avionul E.8! Dar atunci şi-a atins scopul, i-am livrat toate pozele avionului să le developeze, să facă analize dactiloscopice!

— Avionul E.8. N-a fost fotografiat; ci un alt avion!

— Alt avion?! am exclamat. Apoi, plin de revoltă: Colonelul Gheorghieci, deci, ştia că eu...

— Nu ştia precis ce vrei dumneata. A ştiut însă să-i dezinformeze pe spionii care credeau că-l pot duce pe el prin intermediul dumitale.

— Dar nu înţeleg: avionul a fost forţat să aterizeze, l-am văzut cu ochii mei!

— Da! Dar Gheorghieci ţi-a ascuns un lucru: totul fusese regizat de el.

— Şi praful cosmic?

— Şi!

— Adică şi-a bătut joc de mine?!

— Trebuia să facă acest joc!

— Asta-i, n-a avut încredere în mine, am exclamat eu revoltat. Apoi, ridicându-mă de pe scaun, am continuat: Şi dumneavoastră ştiaţi...

— Stai, te rog, jos. Calmează-te! Jocul s-a făcut pentru alţii.

— Adică pentru serviciul străin de spionaj. Ce concluzii a tras?

— Răbdare, dragul meu. Pripindu-te, vezi unde era să ajungi?

— Nu mă aşteptam la aşa ceva din partea colonelului Gheorghieci. Nici el nu-mi este prieten?

— Ba da! Dar trebuie să ne lămurim cu Vasinca. La poveştile cu mesajul din Venus li s-a răspuns tot cu poveşti. Reportajele dumitale trebuiau să constituie mijlocul de transmitere a informaţiilor ce ţi le livra Vasinca.

— Dumnezeule, dar înseamnă că eu eram un fel de agent de transmisiune!

— Datorită lui Gheorghieci, le-ai transmis doar baliverne, au înghiţit tot felul de găluşti, până şi cea cu pozele avionului, pe care ţi le-a sustras Vasinca.

— Vasinca?

— Da, el!

— Şi praful cosmic de pe geam?

— Îl avea de la Gheorghieci, care i l-a dat spre analiză.

Am simţit cum se învârte camera cu mine. Îmi dădeam seama că nu fusesem decât un pion în tot jocul acesta, în care se băteau forţe pe care eu nu le cunoşteam.

— Nu înţeleg de ce am fost invitat aici! Văd că ştiţi mai mult decât mine!

— Simplu: să ne confirmi supoziţiile şi apoi să-ţi poţi continua reportajele.

— Vreţi să scriu toate acestea?

— De ce nu? Odată ce-ai început, trebuie să şi termini. Şi acum, să revenim la Vasinca. Nu ţi s-a părut suspect interesul ce-l purta mesajului din Venus?

— Nu! Entuziasmul lui mi s-a transmis şi mie, şi apoi totul, analizele, m-au zăpăcit. Ce rost aveau?

— Să te zăpăcească! În acelaşi timp, să aştepte veşti de la Gheorghieci. A indicat în mesaj o undă şi o oră falsă pentru Gheorghieci, dar cei din străinătate ştiau că ora şi unda sunt inversate. Te întrebi ce rost aveau toate acestea? Să concentreze atenţia lui Gheorghieci spre ora respectivă, deci să nu supravegheze emisiunile de la alte ore. S-a indicat lungimea de undă şi ora, dar inversate, lungimea era 0,4 şi ora 0,3. Aşa a sesizat combinaţia şi Gheorghieci. Dar tehnicienii lui Gheorghieci au dibuit şmecheria, cu toate că n-a fost de loc uşor. Transmisiile

se recepţionau de un satelit spion, un lucru extrem de complicat ca să-l înţelegi, dar vorba dumitale, „oltenii e deştepţi”. Gheorghieci nu s-a lăsat până n-a dibuit secretul.

— Vasinca avea, după câte înţeleg, un post de radioemisie şi-l avea mai de mult. Nu văd de ce a trebuit să schimbe unda, odată ce n-a fost descoperit şi nu înţeleg cum de n-a fost descoperit?!

— Conversaţia noastră e neobişnuită, zise colonelul, dar fiindcă tot va avea loc un proces...

— Împotriva cui?

— Răbdare! Mă aşteptam să mă întrebi cum de oamenii lui Gheorghieci n-au descoperit postul de radiorecepţie al lui Vasinca! Au descoperit ceva, dar satelitul spion îi încurca şi atunci s-au apucat să încurce şi ei emisiile, să bruieze. Al doilea mesaj se referea la aceste bruiaje. *Costumul confiscat. Developaţi!,* a fost transmis de pe satelit şi voia să însemne *Secretul aflat, încetaţi emisia,* iar *developaţi* însemna să se transmită date prin reportajele dumitale.

— Îngrozitor! am exclamat eu.

— Gheorghieci a avut grijă să transmită aiureli, dar fotocopiile, biografia lui Petrescu conţineau date care-i interesau, dar care nu ne-au adus prejudicii.

— Ce rost a avut deplasarea mea în munţii Gorjului?

— Nu acolo voiau ei să ajungi, ci în regiunea petroliferă din Oltenia.

Vorbele colonelului avură darul să împrăştie fiorul de teamă ce se cuibărise în inima mea. Îmi dădeam seama că nu mă suspectează, ci mă tratează cu puţină ironie şi superioritate. Era om sigur pe el. Poate îi judecam greşit, datorită posturii de complice fără voie în care mă găseam. Dacă mă gândesc bine eram într-o situaţie foarte penibilă. Complice pe de o parte cu Vasinca şi colaborator, tot fără voie, cu Gheorghieci. Raportul de

forţe putea fi schimbat în orice clipă şi atunci... Eram foarte neliniştit. Evenimentele ce se desfăşurau nu-mi păreau de loc favorabile.

O CUNOŞTINŢĂ

La uşa biroului se auzi o ciocănitură, întrerupându-mi reflecţiile.

— Intră!

Îşi făcu apariţia acelaşi ofiţer.

— Poţi să-l introduci, spuse comandantul. Eu am înţeles că, deocamdată, am scăpat de întrebările locotenent-colonelului.

— Poftiţi, se auzi vocea ofiţerului în anticameră. Se părea că cel poftit făcea nazuri, căci ofiţerul aspri vocea. Intră, domnule, nu suntem obişnuiţi să împingem oamenii de spate!

În uşă, spre marea mea surprindere, îşi făcu apariţia bătrânelul care mă vizitase la redacţie.

— Intră, spuse locotenent-colonelul. Ai aici o cunoştinţă; trebuie să-l ajutăm să scrie un nou capitol, mai verosimil.

Îi fusei recunoscător din ochi locotenent-colonelului pentru amabilitate, dar el nu-mi observă privirea, preocupat de noul interlocutor pe care-l examina din cap până în picioare.

— Cred că n-ai nimic împotrivă, domnul meu, dacă la ancheta dumitale participă şi un reprezentant al presei.

— N-aveţi dreptul să mă anchetaţi. Sunt cetăţean străin.

— Nu de asta e vorba, ci de crimă.

— Invenţii, domnule colonel, calomnii. Sunt turist, de origine român şi mi-a fost dor de ţară. Imputarea ce nu se face e mai

mult decât ruşinoasă; totul nu-i decât o înscenare. Ambasada ţării mele o să protesteze energic şi o să aveţi neplăceri.

— Nu fi îngrijorat din cauza mea. Te rog să iei notă că noi nu facem înscenări şi acum te rog, fără multă vorbă, să-mi răspunzi la întrebări.

— Cu toate acestea, susţin că totul e o înscenare, domnule colonel. Oamenii dumneavoastră...

— Ştiu, îl întrerupse colonelul, au pus material de spionaj: filmele sustrase de la Vasinca şi pistolul cu care l-ai împuşcat.

— Acela nu! Nu s-a găsit niciun pistol!

— Mulţumesc! Recunoşti că l-ai împuşcat pe Vasinca?

— Nu! Protestez din nou împotriva arestării mele şi vă cer să mă eliberaţi imediat.

— Bine, bine, n-o să ne certăm pentru atâta lucru. Uciderea de către dumneata a lui Vasinca e un fapt dovedit. Vreau însă câteva amănunte. Cine eşti în realitate?

— Paşaportul meu vorbeşte. E la oamenii dumneavoastră.

— E la mine, îl am în faţă! Dar paşaportul minte! Spune-mi cine eşti! aspri locotenent-colonelul vocea.

— Dacă paşaportul nu vă este suficient, vă rog să vă interesaţi la ambasadă.

— Nu, drăguţă. Vreau să ştiu din gura dumitale cine eşti. Hai, fii amabil şi spune. Ştii că suntem bine informaţi.

— Dacă-mi era teamă sau aveam de ce mă teme, nu veneam în ţară. Văd însă că m-am înşelat, aici domneşte liberul arbitru, răspunse bătrânelul cu aceeaşi dârzenie, şi mie îmi făcea impresia că locotenent-colonelul făcuse o gafă prin arestarea lui şi prin acuzaţiile ce i le aducea. Un lucru, însă, era neclar: ce rost avusese vizita lui la mine, la redacţie?

Colonelul îl lăsă să-şi descarce nervii, apoi îi replică:

— În ţară n-ai venit de voie bună, ci de nevoie. N-ai avut încotro: trebuia să faci două lucruri. Te rog să iei loc, să-ţi calmezi nervii şi să-mi răspunzi la întrebări corect, cinstit, ca să nu pierdem vremea. După câte îţi poţi da seama, ştim tot adevărul.

Bătrânelul se aşează pe scaun, apoi ceru permisiunea să fumeze.

— Oamenii dumneavoastră mi-au confiscat până şi ţigările. E ruşinos. Vă rog să dispuneţi să mi le înapoieze; n-am nicio ţigară.

— Le-au confiscat să nu avem surprize! În momentul de faţă sunt la laborator. Apoi, locotenent-colonelul scoase din sertar un pachet de ţigări *Camel* şi-l întinse bătrânului adăugând: Acestea sunt mai sigure.

— Aş dori să mi se înapoieze bricheta. E din aur, o amintire de familie.

În momentul acela sună telefonul. Locotenent-colonelul ridică receptorul şi ascultă câteva minute, apoi intră ofiţerul, depuse pe masa lui o hârtie şi ieşi. Locotenent-colonelul puse receptorul jos, apoi se întoarse spre bătrânel:

— Bricheta o vreţi?

— Da! E din aur!

— Da, e din aur, repetă locotenent-colonelul, apoi adăugă: în ea mai sunt cinci gloanţe! Al şaselea unde se găseşte? De la ce distanţă se poate trage cu un asemenea pistol?

Bătrânelul frământa nervos între degete o ţigară. I-am oferit foc, el a tras două fumuri, apoi a răspuns:

— De la maximum cinci metri.

— Aşa! Acum văd că ne înţelegem, vă daţi seama că nu facem înscenări.

Bătrânelul continuă să fumeze, fără să-i răspundă colonelului. Acesta îi puse o nouă întrebare:

— Numele dumneavoastră adevărat?

— Îl ştiţi!

— Pentru presă, zise colonelul, şi arătă spre mine.

— Popescu Viorel!

— E o minciună! Iar văd că nu ne înţelegem. Vă rog să spuneţi adevărul pentru presă. Eu ştiu tot.

Mă întrebam dacă într-adevăr locotenent-colonelul ştia tot, sau totul nu era numai o tactică a lui, un joc ca al pisicii cu şoarecele.

— Chiar tot nu ştiţi, îl înfruntă bătrânelul.

— Ce nu ştiu o să te întreb. De exemplu, nu ştiam că bricheta aceea dreptunghiulară era un pistol. Oamenii mei puteau să se împuşte cu ea.

— Avea piedica pusă. Funcţiona ca brichetă. Mă mir cum au putut afla secretul.

— Şi ceasul? întrebă locotenent-colonelul, fără să-i răspundă bătrânelului.

— Nu prezintă importanţă pentru dumneavoastră. Văd că aveţi tot un Schaffhausen, aşa că vă rog să dispuneţi să mi se restituie.

— E perfect adevărat, şi eu am un Schaffhausen, dar spre deosebire de al dumitale, al meu nu emite pe unde ultrascurte!

— Colosal! exclamă bătrânul. Asta cum au putut-o descoperi?

— Probabil întâmplător! spuse colonelul zâmbind. Au montat la el stiloul şi pipa dumneavoastră. Stiloul e un Parker minunat şi scrie admirabil, iar pipa e din spumă de mare şi are o spirală antinicotină din platină... Antena! Totul e un aparat de emisie splendid.

Colonelul relata aceste fapte cu ironie, dar zâmbind parcă amuzat, încât aveai impresia că el într-adevăr se distrează pe seama acestui spion, care se încăpăţâna să nu cedeze niciun pas fără luptă.

— Uimitor! exclamă bătrânelul. Vă rog să-mi daţi voie să-i felicit pe oamenii dumneavoastră pentru această performanţă.

— Nu-i nevoie! Are cine să-i felicite. Spune, cui îi era destinat aparatul?

— Sunteţi atotştiutor, aşa că n-am ce să răspund!

— Vasinca trebuia înlocuit. Aţi venit în ţară pentru a-l lichida şi înlocui. De înlocuit, n-aţi avut timp.

— Asta din cauza dumneavoastră, domnule colonel.

— Regret! Dacă n-aţi fi fost arestat, vă puteaţi convinge că v-aţi asumat o misiune cam grea. Îmi pare rău că n-aţi avut ocazia să vă convingeţi.

Bătrânelul îşi muşcă buzele. Locotenent-colonelul îl rostogolea ca pe un bulgăre de zăpadă, când cu ironie, când cu sobrietate. Încolţindu-l mereu cu adevăruri pe care bătrânelul nu avea încotro, trebuia să le accepte.

— De ce l-aţi ucis pe Vasinca? urmă o nouă întrebare.

— Ştiţi foarte bine! răspunse bătrânelul calm. Începuse să lucreze şi cu colonelul Gheorghieci. Ne-a transmis fotocopiile unui avion fabricat de noi.

— Aţi tras concluzii greşite. Vasinca n-a lucrat cu colonelul Gheorghieci. Drumurile lui duceau în alte direcţii...

— Atunci cum se explică faptul că toate informaţiile primite de la el erau false?

Locotenent-colonelul mă servi cu o ţigară, îl sfredeli pe bătrânel cu o privire ironică, apoi îi zise:

— Dumneata trebuie să-mi dai mie explicaţii, nu eu dumitale. Nu uita că nu suntem aici la un schimb de experienţă, nici la o şedinţă de lucru, ci la o anchetă în care dumneata eşti anchetatul, iar eu anchetatorul.

— Şi, totuşi, zise bătrânelul, am o rugăminte: explicaţi-mi dacă vizita la redacţie m-a adus aici?

— Vrei să spui că aţi luat toate măsurile să ne induceţi în eroare şi nu vă explicaţi ce s-a întâmplat pe parcurs. Locotenent-colonelul se întoarse spre mine şi continuă: în aceeaşi zi, în camera respectivă de la Hotel Nord din Bucureşti, au mai fost un bulgar, un olandez, un german, apoi dânsul, „elveţian", iar noaptea a dormit acolo un american. Celorlalţi nu le-a plăcut camera.

Pe faţa bătrânelului citii din nou uimire.

— Era normal să-l bănuim pe american, seamănă leit şi ca vârstă şi ca statură, continuă locotenent-colonelul să-mi explice. Toţi aceştia se îndreptau spre oraşul nostru.

— Cu alte cuvinte, lucrau mână în mână! am intervenit eu.

— Exact! Era un mic aranjament pentru a ne induce în eroare. Acelaşi scop l-a avut vizita la redacţie, lăsarea adresei lui Tolstoc, voia să ne pună pe urmele americanului care ne aşteaptă şi acum la mare să-l vizităm. Bineînţeles, la el n-am fi găsit nicio probă materială, Alibiul era perfect.

— Dar aceştia nu-s spioni?

— Sunt sateliţi, nu avem nicio probă împotriva lor şi, de fapt, nu aveau altă misiune decât să-l camufleze pe dumnealui. De altfel, de oaspeţii aceştia ne scăpăm peste câteva zile. Vizele de şedere în ţară le expiră.

— Operaţia am început-o prost, mărturisi resemnat bătrânelul.

Cu permisiunea locotenent-colonelului, i-am adresat bătrânelului o întrebare:

— Deci vizita la mine aţi făcut-o numai în acest scop?

— Întrebarea dumitale îmi pare fără sens după explicaţiile ce ţi le-a dat domnul colonel.

— Nu! Vreau să-mi spuneţi ce ştiţi despre Petre Petrescu şi inginerul Şoimaru. Ce este adevăr şi ce este minciună din aşa-zisele fotocopii din Venus. Erau plăsmuiri de-ale lui Vasinca?

— Plăsmuiri! răspunse bătrânelul. Pe noi ne interesa avionul E.8. al colonelului Gheorghieci, asta e tot.

Locotenent-colonelul izbucni într-un hohot de râs, apoi i se adresă bătrânelului:

— Crezi că o să ne mulţumim cu „asta e tot”?! Nu, domnul meu, trebuie să-mi mărturiseşti ce-i cu Şoimaru, ce s-a întâmplat cu Petre Petrescu în 1945?

— Vă mărturisesc, sincer, nu ştiu.

— Nu mă îndoiesc o clipă de sinceritatea dumitale, domnul meu, când eşti pus în faţa probelor. Când ele lipsesc, o iei razna, spuse locotenent-colonelul, sarcastic. Dar, deocamdată, să punem punct şi virgulă. Să luăm masa, să ne odihnim şi apoi, continuăm. Ne vedem la ora şase. Vă convine?

Întrebarea părea politicoasă, dar bătrânelul ştiu să-i simtă amarul. Era vădit, locotenent-colonelul îi crea iluzia libertăţii pe care o pierduse. Nu se trădă totuşi. Poate se resemna, meseria lui fiind legată de astfel de riscuri? Se crezuse un adevărat as, un cerebral care se baza numai şi numai pe logica lui, care nu-i putea aduce înfrângere. Acum îşi da seama, undeva greşise, adversarul avea o logică mai puternică decât a lui; pierduse bătălia. După câte intuiam însă, era decis să nu sufle o vorbă în plus în afara faptelor pe care colonelul îl obliga să le recunoască.

Locotenent-colonelul sună. Apăru ofiţerul de serviciu. Salută, puţin înţepat, spunând:

— Sublocotenentul Oprea Bălan la ordinele dumneavoastră!

— Luaţi-l; să mănânce şi să se odihnească. După-masă omul are treabă.

CU GÂNDURILE MELE

M-am despărţit de locotenent-colonelul Piru refuzând maşina ce mi-o oferise să mă transporte în oraş. Preferam să iau aer, să fac o plimbare pe jos, să mă obosesc puţin şi fizic. Meandrele interogatoriului, după momentele de tensiune prin care trecusem la Vasinca, făcuseră să-mi crească încordarea. Simţeam nevoia de relaxare.

Am ieşit pe poartă. Lumina caldă a soarelui şi o adiere rece de vânt se întreceau să-mi readucă buna dispoziţie. Simţii că mă apucă de mână un copil. Parcă mă târa după el. Am privit în jos. Nimic, niciun copil. Şi totuşi! Îi aud vocea:

— Nene, nu te mai frământa atâta!

— Cine eşti tu? am întrebat, crezând că sunt victima nervilor slăbiţi în ultimul timp.

— Sunt copilul tău!

— Copilul meu? am strigat, contrariat. Ştiam bine. N-am niciun copil, nici legitim, nici nelegitim!

— Da, sunt gândul tău. Nu tu m-ai născut?

Trebuie să mărturisesc că, deşi n-am avut intenţia să mânuiesc simboluri, a trebuit să stau de vorbă cu acest copil, care mă cicălea cu întrebările şi, implicit, să-i recunosc paternitatea.

— Eşti amărât că te-ai prins într-un păienjeniş abil construit? Ce să-ţi fac dacă n-ai ascultat de mine pe cosmodrom când te-am

avertizat c-ar putea să fie o farsă? Setea de celebritate, vanitatea te-a orbit. Acum trebuie să-ţi recunoşti greşeala, şi-ţi vine greu. Îţi este necaz pe Vasinca? Lasă-l în plata domnului, şi-a primit răsplata de la stăpânii lui. N-ai ce te zbuciuma, nu te-a înşelat un om, el nu mai era om din 1942, atunci şi-a pierdut simţul demnităţii umane.

— Ai perfectă dreptate, dar eu aveam pretenţia că mă pricep la oameni.

— Chiar de asta e vorba, de orgoliul tău. Nu poţi suferi o înfrângere, hai recunoaşte. Orgoliul acesta e o prostie care te poate costa lucrul cel mai de preţ pe care-l ai: liniştea sufletească.

— Lasă-mă în pace, ţâncule, oricine ai fi. Ce mi te vâri în suflet, chiar dacă eşti cine spui? Am alte probleme acum de dezlegat şi nu ştiu cum să fac să închei seria reportajelor.

— N-are rost să mă cerţi! Eu sunt un copil cuminte, mă duc unde mă trimiţi, fac, cu alte cuvinte, tot ce-mi spui. Ştiu, acum o s-o iau pe urmele lui Şoimaru şi Petre Petrescu. Nu-mi convine, dar n-am ce face, trebuie să mă supun, deşi eu aş fi fost de părere să scrii un roman ştiinţifico-fantastic, sau numai fantastic, un fel de basm în care să reeditezi mitul lui Anteu, adică tăria lui Petre Petrescu să stea în legătura lui cu pământul, iar el, conştient de aceasta, îţi trimite scrisoarea prin cosmonautul numărul 3. Ar fi fost frumos să descrii această luptă a pământenilor pentru a lua legătura cu Venus, iar pe de altă parte lupta lui Petrescu cu fiinţele din Venus pentru a se reîntoarce pe Terra. Televiziunea ar fi putut fi folosită pentru recepţionarea şi transmiterea de scrisori lui Petrescu. Ilustraţiile ţi le-ar fi făcut un grafician de seamă. Scrisorile lui Petrescu ar fi trebuit să conţină date despre viaţa din Venus, iar tu ai fi putut consemna eforturile făcute de pământeni pentru a se ajunge la Petrescu. Ce bătălii minunate s-ar fi putut imagina! Racheta porneşte în univers.

— Fleacuri! O astfel de carte n-o ia nimeni în serios. Cine vrea să se informeze despre viaţa din cosmos citeşte tratate de specialitate.

— Şi totuşi!... Romanele ştiinţifico-fantastice au o tradiţie, anticipă uneori şi lucruri serioase. Pe Jules Verne şi Wells i-au luat în seamă chiar oameni foarte serioşi. Chiar prea serioşi.

— Bine, bine. Ştiu toate acestea. Ce fac, însă, acum?

— Te plimbi şi laşi lucrurile să se desfăşoare normal.

Sfatul, în loc să mă liniştească, îmi mări nervozitatea. Vasinca! Ah, ce ticălos! Cum a reuşit să-şi bată joc de mine. Politicos, mieros, serviabil... Şi eu? Credul! Vasinca s-a şi distrat în sine, pe seama mea. Piru m-a tratat cu ironie, Gheorghieci cu viclenie. Ce părere şi-au făcut despre mine? Cum m-au caracterizat?

— Trebuie să-i faci să-şi schimbe părerea, şopti copilul.

— Ideea nu e rea! am răspuns, simţindu-mă mai înviorat. Dar, ce trebuie să fac?!

— Să acţionezi ca un detectiv. Pentru că nu m-ai ascultat să scrii un roman de anticipaţie şi a ieşit unul poliţist, smulge firul acţiunii din mâinile lui Piru şi mergi pe el!

— Mulţumesc, dragul meu... Dar, ce-i de făcut? De fapt, ce mai e de făcut?

— Să o luăm sistematic. Clasicul chestionar al autorilor de scrieri poliţiste pune următoarele întrebări: unde? ce? cine? când? cum? în ce scop?

— Aş! Toate întrebările astea le pune acum Piru, lui Şoimaru. Şi crede, interogându-l, că a rezolvat problema.

— Pe ce bază?

— Pe baza probelor pe care le are la dosar şi pe care i le-am furnizat eu. Şi care-mi e răsplata? Complice! N-a zis-o direct...

— N-are probe, de aceea n-a spus-o. Cum n-are toate probele în privinţa lui Şoimaru. Altfel nu s-ar mai ocupa atâta şi chiar

personal de spion. Dar nici Şoimaru nu-i prost, te-ai convins. A dovedit-o, nu recunoaşte decât ceea ce rezultă evident, din probe. Piru va fi obligat să completeze ancheta.

— E datoria lui.

— Adevărat. Dar, luând tu iniţiativa, vei demonstra că nu eşti o simplă păpuşă. În locul ironiei, a suspiciunii şi aerului de superioritate, va interveni respectul.

— Eşti un copil deştept. Dar, nu văd, ce probe îi lipsesc lui Piru?

— Crezi că el le ştie?

— Să zicem că în timpul interogatoriului şi-a dat seama că scârţâie ceva. De aceea l-a întrerupt, să mediteze. Altfel, cum îţi închipui, îl slăbea pe Şoimarul din chingi?!

— Hai să zicem că-i aşa, măi ţâncule, ce pot face?

— Ce? Să revenim la clasicul chestionar, să analizăm fiecare întrebare. Eu ţi le pun, iar tu o să răspunzi.

— De acord!

— *Unde* a fost văzut ultima dată Petrescu?

— În oraşul B.

— *Ce* ştii în privinţa aceasta?

— Nimic! N-am fost în oraşul B.

— *Când* o să fie interogat, poate să spună tot ce-i trece prin minte. Deci e nevoie să afli *când* şi *cum* a dispărut Petrescu.

— Asta înseamnă să...

— Să iei lucrurile de la A, aşa cum se procedează în mod logic. Şi ultima întrebare *în ce scop* a plecat Petrescu şi unde din oraşul B.?

— Doamne, vrei să spui că Petrescu a plecat împreună cu Şoimaru şi lucrează mână în mână?

— Nu-i exclus! Trebuie verificat. Dar dacă Şoimaru e una şi aceeaşi persoană cu Petrescu?

— Exclus! Locotenent-colonelul Piru are fişa!

— Dacă e o eroare? Au mai fost cazuri în istoria spionajului.

— Eşti un copil minune! Cele discutate mă fac să mă îndoiesc de suficienţa chestionarului clasic. Cred că e cazul să fie amplificat!

— Când întrebarea nu satisface logica, se naşte o altă întrebare. Procedând astfel poţi avea un atu în plus faţă de Piru.

Treceam pe străzi absent. Câteva cunoştinţe cărora le-am răspuns cu întârziere la salut m-au privit ciudat. Asta m-a înfuriat şi mai mult şi mi-am zis că n-are rost să fac pe Sherlock Holmes, cel mult pe Sir Conan Doyle, căruia Holmes îi povestea aventurile. Sir Conan Doyle n-avea problemele mele. Îl ajuta logica lui Holmes. El îi scria cronica evenimentelor. Dacă voiam să-i urmez nu avem decât să-l rog pe locotenent-colonelul Piru să-mi povestească câteva cazuri... Visam. În realitate, însă, era vorba cu totul şi cu totul de altceva. Şi iar am început să mă înfurii pe Vasinca. Apoi pe mine. Şi dintr-o dată toată această mânie se proiectă asupra lui Gheorghieci. Vasinca era mort. Gheorghieci însă putea să cadă pradă mâniei mele. Şi furia creştea, tâmplele-mi zvâcneau, tălpile mă ardeau, bătăile inimii deveniseră alarmant de accelerate, cerul gurii mi se uscase, simţeam că mă sufoc, iar ochii parcă voiau să-mi iasă din orbite. Ce era să fac? În faţa mea era un chioşc cu răcoritoare.

— O sticlă cu suc de morcovi, am cerut fetei, fără să observ că era extraordinar de drăguţă.

— Cinci lei, spuse ea oferindu-mi sticla.

I-am întins banii şi apucând sticla era s-o scap din mână, atât era de rece. Şocul acesta fizic l-a produs şi pe cel psihic. Am observat, golind sticla, că fata era o blondă cu ochi negri, cârnă şi cu strungăreaţă, şi pe loc am regretat că nu-s regizor de cinema. O clipă n-aş mai fi lăsat-o să vândă răcoritoare.

— Ştii să cânţi?

— Da. Muzică uşoară.

— Îţi place dansul?

— Nu găsesc *partner* de talia mea.

— Eşti fotogenică?

— Da! Mi s-a publicat poza pe coperta revistei „Flacăra”. Cu un număr înaintea lui Brigitte Bardot!

— Aha. De aceea îmi părea că te cunosc. Să citeşti, îţi place?

— Romane poliţiste. Mor după ele.

— Acum ce citeşti? am iscodit-o eu, deosebit de emoţionat.

— *Cifrul Petre Petrescu*.

— Şi-ţi place? am întrebat, gata să mă prezint: Sunt autorul!

— Aşa şi aşa... *Cercul magic* e mai bun.

— Da-a-a!

— N-ar strica să aibă şi ceva dragoste. Reporterul e cam bleg. Un naiv. Colonelul Gheorghieci un fariseu. Vasinca misterios. Când citesc, mor de necaz că reporterul nu-şi dă seama cum îl duc de nas Gheorghieci şi Vasinca.

— Vasinca e un spion şi o să moară împuşcat, i-am răspuns.

— Nu cred.

— Facem pariu pe o ciocolată, o cafea şi o cină la barul Melodi?

— Facem, spuse fata, râzând.

— Atunci, săptămâna viitoare când apare urmarea.

— De unde ştii că săptămâna viitoare aflăm că Vasinca e spion?

— Sunt autorul, am îngăimat, plin de mine până la refuz, dar şi jenat în acelaşi timp.

— Hai te cară! Nu ţine! Aşa arată un romancier?!

— Vrei să mă legitimez?

— Hai, lasă gluma, uite câţi oameni aşteaptă în spatele dumitale! Eşti un bulevardist! Iar bietul reporter din *Cifrul Petre Petrescu* nu face o ceapă degerată. Toţi îl duc. O să sfârşească rău.

Spusele fetei mi-au încleştat fălcile. Şi ea mă credea un neajutorat, o victimă. Asta înseamnă să scrii cărţi la persoana întâi. Gândindu-mă mai bine, situaţia îmi apăru din nou neclară. În zilele următoare ancheta ar fi putut să confirme prezicerea fetei. Mai ştii ce surpriză îmi putea rezerva locotenent-colonelul Piru? Şi din nou m-am înfuriat pe Gheorghieci. Aş mai fi stat, dar în spatele meu se făcuse o coadă impresionantă şi oamenii începuseră să se agite, să vocifereze. Să scap de gura lor, am făcut semn unui taximetru să oprească şi am sărit în el, strigându-i fetei:

— Pariul rămâne! Ciau!

Nu-mi ieşeau din minte aprecierile despre Gheorghieci.

ÎN PLINĂ ACŢIUNE

M-am îndreptat cu maşina spre aerodrom. În asemenea clipe simţi nevoia să-ţi descarci necazul pe cineva. E nevoie de un vinovat. Acela nu putea fi decât Gheorghieci. Cititorul îşi poate imagina cum arătam la faţa când am ajuns la colonel. Acesta m-a primit imediat, ca de obicei. S-a făcut că nu observă starea mea de spirit şi, întinzându-mi mâna, m-a întrebat:

— Ei, cum a fost? Ce-au vrut de la tine?

Am ezitat o clipă. Să-l las sau să nu-l las cu mâna întinsă? Întrebarea cu care mă întâmpinase voia să-mi demonstreze că el habar nu avea de primejdia prin care trecusem, tocmai datorită tăcerii lui. Juca teatru. Clocoteam de mânie. Dacă însă aşa e piesa, aşa s-o jucăm, mi-am zis, continuând să-l judec. Gheorghieci, prietenul, omul căruia îi împărtăşisem cele mai multe din gândurile mele, mă lăsase în voia soartei, făcuse din mine un caraghios. Nu-mi atrăsese atenţia să nu public reportajele acelea despre care ştia că n-au nici în clin, nici în mânecă cu planeta Venus. Ba, mai mult, îşi bătuse joc de mine, altfel nu puteam interpreta povestea cu aterizarea forţată a avionului E. 8. Ah! De-aş fi avut răgazul să înregistrez starea de revoltă clocotitoare în care mă aflam! Mânia care-mi inunda sufletul, cuvintele de ocară care-mi stăteau pe limbă, gata să ţâşnească, asemenea unor rachete suflet-suflet...! Nimic din toate acestea, iubite cititor, şi

asta din vina lui Gheorghieci care, în necunoştinţă de cauză, precipită discuţia spunându-mi:

— I-a loc. Aprinde o ţigară. Sper că lucrurile au mers bine.

Ţigara începu să-mi tremure în mână. Jocul lui Gheorghieci mă revolta. Ce rost mai avea să nu dea cărţile pe faţă? Eram curios cum o să reacţioneze când o să vadă că ştiu totul.

— Da, au mers bine, i-am răspuns eu cu glas *dulceag* sau *catifelat* (introduc o inovaţie, lăsând cititorul să-şi aleagă expresia preferată) şi apoi dintr-o dată, *aspru* (sau *tăios):* Dar de ce nu m-ai avertizat? Ce fel de prieten îmi eşti?

Colonelul, care, de obicei, era de un calm imperturbabil şi ştia să-şi stăpânească până şi nervii feţei, avu o uşoară tresărire a sprâncenelor. Era clar! Nu se aşteptase să aflu rolul pe care-l jucase el în ceea ce mă privea. Făcusem poate o gafă. Îi va cere poate explicaţii locotenent-colonelului Piru. Mă aşteptau poate noi încurcături. Dar nu-mi păsa. Acum ştiam că eu acţionez şi nu altul. Şi sentimentul acesta mă tonifica.

— *Amicus Plato, sed magis amica veritas,* răspunse colonelul, după o scurtă şi încordată tăcere.

Trebuie să mărturisesc, răspunsul lui m-a lăsat cu gura căscată. Câteva clipe am stat şi am meditat la cele ce voia să spună prin acest dicton. Era, fără îndoială, cel mai abil şi inteligent răspuns ce mi-l putea da. Asta însă nu mă mulţumea. Dimpotrivă, mă umplea de revoltă împotriva mea. Din omul acesta rece şi calculat îmi făcusem un prieten! Sentimentelor mele sincere le răspunsese cu rezervă. Crezuse că-s un interesat, care sub masca prieteniei să-i smulgă anumite secrete militare, îmi venea să mă ridic şi să plec trântind uşa. Sentimentul conştiinţei profesionale se dovedi însă mai tare decât o simplă slăbiciune omenească. Hotărârea pe care o luasem sub impulsul ochilor negri ai fetei care vindea răcoritoare, şi care dovedeşte rolul

decisiv al femeii în viaţa unui bărbat, m-a făcut să devin mai dârz, să devin aşa cum mă dorea extraordinara frumuseţe publicată pe coperta revistei „Flacăra". Iată ce a urmat:

— Deci nu mi-ai fost prieten niciodată!?

— Ba da, întotdeauna.

Am scăpat un oftat greu, din adâncul inimii, deşi nu se oftează din inimă decât în cărţile de literatură ieftină. Oftatul meu se transmise şi lui Gheorghieci. Curios lucru, oftatul lui mă uşură. Un psiholog ar explica asta ca o satisfacţie a subconştientului meu. Dar, din punct de vedere literar, oftatul n-are nicio importanţă artistică.

Afară de cazul în care e întrebuinţat de un scriitor la vogă.

— Înţeleg ce se petrece în sufletul tău, continuă colonelul, dar trebuie să mă înţelegi şi tu. Eşti scriitor şi nu-i greu să te transpui în situaţia mea. Adu-ţi aminte de concursul de împrejurări care mi-au creat marea dilemă. Dilema erai tu. Mă întrebam: Este un simplu pion în mâna lui Vasinca sau un duşman care voia să mă piardă? În meseria noastră când dăm de un asemenea fir nu trebuie să-l lăsăm din mână. Când am aflat adevărul, am răsuflat uşurat. Nu pierdeam un prieten.

— De ce nu m-ai avertizat? am ripostat, furios, deoarece îmi dădeam seama că, prin mărturisirile sale, Gheorghieci îmi dă peste cap unele teorii pe care le emisesem în materialele publicate. Acum nu mai aveam ce face decât să consemnez dialogul ca un reporter conştient ce eram.

— În această afacere te-au implicat alţii, pe care-i reprezenta Vasinca. Noi le-am acceptat jocul. Ai avut un rol pe care nu l-ai fi acceptat dacă ştiai despre ce e vorba.

Argumentele colonelului păreau convingătoare. Uite unde m-ar fi putut duce mânia! Şi atunci mi-am adus aminte de cele spuse de Aristotel, pe care-l citez aici pentru că îmi face impresia

că mă pune într-o lumină foarte favorabilă în faţa cititorului: *„Oricine poate fi mânios, căci e lucru uşor; dar să te mânii pe persoana indicată, în gradul potrivit, la timpul potrivit, pentru pricina potrivită şi în felul potrivit – aceasta nu se află în puterea oricui şi nici nu e uşor”.* Şi totuşi nu eram satisfăcut. Dar mi-am înfrânt mânia, am început să raţionez. Şi, dintr-o dată, contrar oricărei teorii psihologice aplicate de către critică în literatură, m-a prins mânia împotriva lui Vasinca, şi m-am hotărât să trec acum la luptă. Hotărârea mea s-a declanşat rapid, în urma unui fulgerător proces de deducţie. Am făcut legătura între toate acţiunile în care fusesem pion. Acum voiam să mă transform în jucător şi să dau mat. Să acţionez în aşa fel încât şi Piru şi Gheorghieci să înghită câte o găluşcă. Să le dovedesc cât de mult se înşelaseră folosindu-mă ca pe un pion... Asta constituia acum pentru mine suprema satisfacţie şi, hotărât, m-am adresat lui Gheorghieci.

— Plec în oraşul B. Te rog să-mi pui la dispoziţie un avion.

— În oraşul B.? Chiar acum? întrebă colonelul, vădit surprins. Ce să faci acolo?

— Sper să descopăr adevărul despre Petrescu şi Şoimaru.

— Şoimaru n-a fost arestat? Nu-i Tolstoc? întrebă din nou colonelul Gheorghieci, şi mai surprins.

— Nu! Susţine, iar paşaportul confirmă, că e Viorel Popescu. Şi asta nu de dragul de-a complica acţiunea povestirii mele. Ţi-o poate dovedi şi locotenent-colonelul Piru. Şi apoi, mai e ceva.

— Ce? întrebă Gheorghieci.

— Dă-mi voie să am şi eu un secret. Neîncrederii tale să-i răspund cu neîncredere. O să vezi la urmă. M-am săturat să fiu pion.

Colonelul Gheorghieci nu-mi mai răspunse. Se vedea că-l preocupă ceva. Te pomeneşti că nu avea să-mi pună la dispoziţie avionul şi căuta un pretext. Eram hotărât să nu cedez. Acum

eram pornit pe fapte mari. Dacă evenimentele, fără voia mea, au luat turnura unui roman de aventuri, de ce să nu forţez nota? Gândindu-mă la cele scrise şi publicate până aici, mi-am dat seama, cu groază, că în povestirea mea nu se trăsese decât un singur foc de revolver. Asta era împotriva genului şi precis n-o să mi se ierte. Profitând de zborul cu avionul, puteam să înscenez o luptă între avioane. Cine mă putea opri să fac un avion al adversarului să atace avionul nostru? În această luptă Gheorghieci ar fi putut utiliza mitralierele de bord, tunurile şi rachetele şi să tragă atâtea cartuşe încât să nu poată fi numărate decât cu o maşină electronică de calculat, cu care criticii noştri nu sunt încă dotaţi. Altfel, nu văd rezolvată această problemă. Or, fără numărarea împuşcăturilor nu putea fi făcută o critică serioasă. Lupta între avioane, cât şi cercetarea din oraşul B. Eram decis să le termin până la ora 6, când trebuia să fiu la interogatoriu. Locotenent-colonelul Piru n-ar fi acceptat să-l amâne numai de dragul acţiunii romanului meu. Nu-mi puteam explica de ce neglijasem oraşul B.! Vasinca îmi sugerase de câteva ori aceasta. Tăcerea lui Gheorghieci mă irita, dar îl lăsam să fiarbă în suc propriu, oricât de aliterară ar fi expresia. În acelaşi timp mă perpeleam gândindu-mă că poate tot mai are rezerve faţă de mine. Ştia oare mai mult decât aflasem la interogatoriu şi nu voia să sufle o vorbă? Tăcerea asta prelungită mă obliga la reflecţii care strică dinamismul acţiunii. Întreruperea interogatoriului n-o hotărâsem eu, ci locotenent-colonelul Piru. N-o făcuse nici la cererea mea. Această întrerupere nu-i de loc un *suspans* necesar pentru investigaţiile în oraşul B. Cert e, după cum cititorul şi-a putut da seama, că neglijasem oraşul B. Şi, repet, îmi amintesc că Vasinca insistase să merg acolo sperând că Petre Petrescu trebuie să fi avut ceva prieteni. Nu l-am ascultat. Nu m-am putut rupe de munca redacţională. Vasinca revenise cu

propunerea, spunându-mi că a aflat cu totul întâmplător că Petre Petrescu fusese şi poet. Am râs şi mi-am văzut de treabă. Acum însă e cu totul altceva.

— Nu văd ce rost are să-ţi pierzi timpul cu identificarea acestui Viorel Popescu, rupse colonelul tăcerea. Asta e treaba locotenent-colonelului Piru.

— Ba e şi a mea. M-am săturat de dădăceala ta. Dacă într-adevăr îmi eşti cât de cât prieten, te rog să mă înţelegi. Trebuie să acţionez din proprie iniţiativă. Plec! Te rog să-mi dai un avion!

Tonul meu hotărât suna ca un ordin. Gheorghieci se conformă, ştiu eu, poate din reflex, căci spuse:

— Bine. Să mergem. Şi aşa ţi-am promis un zbor prin stratosferă. Apăsă pe butonul soneriei şi în birou intră aghiotantul.

— Pregătiţi avionul meu pentru zbor. Anunţaţi aerodromul 202 să fie gata pentru aterizare. Plecăm peste cinci minute.

Aghiotantul ieşi, iar Gheorghieci se întoarse spre mine:

— Hai! E nevoie să te echipezi. Sper că o să suporţi zborul în stratosferă.

— Da, am murmurat eu, deşi ştiam că în general suportam cu greu şi zborurile cu avioane obişnuite. Totuşi mi-am zis că nu se face ca un reporter să pară fricos. L-am urmat pe Gheorghieci la magazie, unde m-am trezit echipat ca un adevărat pilot.

— Ştiţi să mânuiţi paraşuta? m-a întrebat subofiţerul care mă ajutase la îmbrăcat.

— Paraşuta? am exclamat, cuprins de teamă.

— Apăsaţi pe butonul acesta.

— Dar n-am de gând să sar din avion, omule!

— Ştiu că nu. Pentru orice eventualitate trebuie să...

— Nu cobi, omule, că-l dau dracului de zbor.

— Regulamentul, continuă subofiţerul. Apăsaţi pe buton, la două minute după ce aţi sărit.

— Dar n-am de gând să sar, omule!

Subofiţerul nu mai răspunse. Îşi făcuse datoria. Mă instruise. Îmi vârâse un cui în suflet şi acum îşi vedea de treburi. Apăru şi Gheorghieci. Eu mă mişcăm destul de greoi.

— Arăţi foarte bine, zise el.

— Ce ar fi să-mi fac o poză ca pilot?

M-am trezit în carlinga avionului, legat de scaun cu nişte curele.

— Ce-i asta?

— Regulamentul, îmi spuse subofiţerul, care probabil era însărcinat să bage spaima în mine.

— Eşti într-un avion militar, spuse Gheorghieci, turând motorul.

Nu descriu avionul, deoarece Gheorghieci mi-a spus că-i secret militar. Totuşi m-a autorizat să împărtăşesc cititorului că era un avion-rachetă, viteză neîntâlnită nici în cele mai hazardate romane de anticipaţie. Şi, culmea, îşi schimba în zbor culoarea luând-o pe a cerului, un adevărat cameleon. Din punct de vedere militar această calitate făcea avionul practic invizibil, deci invulnerabil. Era faimosul E.8. Gheorghieci nu mi-a confirmat acest lucru, dar asta nu m-a oprit să intuiesc adevărul. Nu-i de mirare interesul ce i-l purtau puterile străine.

A apăsat pe manşe şi în clipa aceea m-am trezit cu stomacul în gură şi în locul lui cu un gol imens. Am închis ochii şi am înghiţit puternic, să nu mă fac de râs faţă de Gheorghieci. În clipa următoare eram la trei mii cinci sute de metri altitudine şi Gheorghieci îmi arăta ce frumos se vede pământul. Eu continuam să văd stele verzi şi să-mi ţin respiraţia, îmi era grozav de rău. Regret pentru cititor, căruia aveam ocazia să-i

prezint câteva pagini de reportaj lirico-peisagisto-cosmic. Cum n-am putut să observ nimic, fac apel la cei care vor citi aceste pagini să-şi imagineze pământul de la această altitudine cum vor vrea.

În sfârşit, am aterizat în oraşul B. Aici am acţionat conform planului pe care-l făcusem în avion. Cu o maşină m-am dus la secţia de prevederi sociale a sfatului. Aici, la această secţie, nu era coadă. Funcţionarii de la ghişee nu stăteau de vorbă între ei, nu telefonau, ci cât ai bate din palme te serveau. Aşa că, în câteva minute am obţinut adresele câtorva muncitori pensionari, foşti salariaţi ai fabricii de avioane. Aşa ceva, în lunga mea carieră de reporter, n-am mai întâlnit. Cu toate acestea am văzut câţiva bătrâni stând la rând; i-am întrebat ce fac.

— Da' ce să facem? Stăm şi noi aşa, să mai treacă vremea. Ne amintim cum îi ţineam pe alţii la coadă când eram şi noi slujbaşi.

Cu toate că eram extrem de grăbit, nu m-am abţinut să nu-l întreb pe bătrân:

— Când a fost asta, taică?

— Apoi când? Acum trei-patru luni, că nu-s chiar aşa de bătrân.

— Şi unde lucrai?

— Aici, la ghişeul ăsta.

Intrasem în vorbă cu bătrânii sperând să fie printre ei unii din pensionarii căutaţi. Dar nu erau. Atunci, dându-mi seama că dialogul acesta n-avea nimic comun cu romanul meu de aventuri, i-am lăsat pe bătrâni în plata domnului, continuându-mi investigaţiile, după cum se va vedea din paginile care urmează şi-n care acţiunea se complică, apoi se limpezeşte brusc, pe măsură ce ne apropiem de sfârşitul cărţii.

CUM A DISPĂRUT PETRE PETRESCU

De la Sfatul popular am primit trei adrese: ale muncitorilor pensionari Horia Gălătescu, Vasile Enea şi Constantin Bologa. Trebuie să menţionez, am plecat singur de la aeroport, Gheorghieci profitând de prilej pentru a face un schimb de experienţă cu aviatorii din oraşul B. Adevărul e că nu-l mai interesa povestea, pe care o considera încheiată. Norocul mi-a surâs. M-am oprit la Vasile Enea. L-am găsit acasă. În lipsă de altă ocupaţie la ora aceea, se dedicase curăţitului cartofilor. Aflând că-s gazetar, şi-a luat ochelarii de pe nas, şi-a depus şorţul şi m-a poftit să intru în cameră. Eu am protestat, deşi în bucătărie (o bucătărie mică, strâmtă – era să zic, ca în unele blocuri, dar mă abţin să nu-i pierd pe arhitecţii proiectanţi de cititori) era o căldură înăbuşitoare. Camera avea mobilă nouă, dar n-o descriu pentru a nu mi se imputa că înregistrez banalităţi. Aşa era! N-am ce-i face. Bătrânul a început să-mi vorbească de copiii lui, de faptul că şi-a văzut visul împlinit şi nu ştiam cum să-l fac să lase amintirile. Angoasa asta faţă de vechiul meu stil reportericesc ar merita să o descriu. M-aş vedea imediat alături de Camus, Sartre şi, cu puţină bunăvoinţă, chiar alături de câţiva confraţi de la noi, pe care nu-i numesc de teamă că, azi-mâine, să nu ajungă şefi la Uniunea Scriitorilor...

După ce Vasile Enea a umplut paharele cu ţuică şi am ciocnit în sănătatea lui şi a copiilor, l-am întrebat:

— Vă amintiţi cumva de căpitanul inginer Petre Petrescu?

Nu exagerez, dar Vasile Enea a scăpat pur şi simplu paharul din mână.

— Petre Petrescu?

— Da, am răspuns eu şi am avut presentimentul că o să păţesc la fel cum am păţit cu ţaţa Lina.

Dar bătrânul pensionar nu s-a ridicat să pună mâna pe telefon, ci să şteargă masa pe care vărsase ţuica. Mă gândeam că într-un roman de aventuri aşa s-ar fi petrecut lucrurile. Dar cum Vasile Enea nu ştia că fără voia lui a devenit personajul unui astfel de roman, s-a aşezat la masă şi a umplut din nou paharele, exclamând:

— Petre Petrescu! Nu numai că l-am cunoscut, dar ştiu şi de ce aţi venit la mine.

Să ştii că din punct de vedere literar iar am sfeclit-o, mi-am zis. Asta e un fel de happy-end. Cum dracu' să nimeresc tocmai eu la omul acesta!? M-am recules repede, însă, spunându-mi că am s-o dreg în aşa fel, ca să iasă bine.

— L-am cunoscut...

Auzindu-l ce mărturisea, l-am rugat să se oprească. El m-a privit, deosebit de mirat.

— Ştiţi, scriu o carte despre Petre Petrescu. Până acum am utilizat procedeul acesta al povestirii, al relatării directe, al dialogului.

— Înţeleg, vreţi să procedaţi acum la prezentarea documentelor, a confesiunilor scrise...

— Exact, deşi felul dumitale de-a vorbi îmi pare puţin cam schematic pentru un muncitor pensionar.

Bătrânul începu să râdă cu hohote. Apoi, după ce se potoli, zise, spre surprinderea mea:

— Lasă asta! Ce tot dai importanţă la ce zice criticul literar? Dacă vrei să-i faci pe plac, n-ai decât să scrii, acolo, că ţi-am răspuns zicând: Ha! Sau improvizează dumneata răspunsul pe care-l vrei, că doar eşti de meserie.

Drept să vă spun, mai bine îmi dădea două palme decât răspunsul acesta din care nu puteam trage nicio concluzie.

Îşi puse ochelarii şi începu să scrie foarte cursiv.

— Prea cursiv pentru un muncitor, am remarcat eu.

— N-am ce face! Scrisul nu mi-l pot schimba. Am făcut liceul seral şi universitatea populară.

Ei, drăcie, mi-am zis, dar pensionarul ăsta e de un schematism nemaipomenit!

— Mulţumesc, i-am spus, când mi-a înmânat declaraţia.

— Cu plăcere. Ce nu facem noi pentru literatură. Sper că scrieţi o carte bună.

— Atunci – am spus, în loc să-mi iau angajamente cum voi scrie cartea –, sunteţi bun să-mi răspundeţi: De ce aţi tăcut până acum? De ce totul a rămas o taină?

— N-are rost.

Pe scurt, am încercat să fac lumină. Cu chiu cu vai, m-a lăsat să presupun că nici Petrescu n-ar fi fost mai breaz ca Şoimaru.

— Şi? Povestea mi se pare interesantă, am mai încercat eu. Oamenii aceştia...

Vasile Enea m-a întrerupt calm, de loc impresionat de insistenţa mea;

— Nu vreau să vă stric intriga romanului. Ar fi păcat de munca dumneavoastră.

— Dar asta deformează pur şi simplu personalitatea dumitale!

— N-are importanţă. Sunt un cititor pasionat. Nimic nu se poate realiza fără sacrificii. Repet: e absolut necesar, pentru a nu rata cartea, să întrerupem dialogul aici.

N-am avut ce-i face. Poate mă lua peste picior. Umblasem probabil pe drumuri bătătorite de alţii. Ghicindu-mi parcă gândurile, adăugă:

— Grăbiţi-vă cu scrisul, s-ar putea să vă treziţi că v-a luat-o altul înainte.

— Ce vreţi să spuneţi? A mai fost cineva pe la dumneavoastră înaintea mea?

— Da! A fost un tovarăş ofiţer, unul tânăr, Bălan, parcă aşa îl chema, el a luat smântâna!

— Cum vine asta, a luat smântâna?!

— Aşa! Vorbeşte dumneata cu dânsul şi o să-ţi spună, eu m-am legat să tac.

— De ce nu mi-ai spus de la început, măi tovarăşe, povestea asta!

— Am răspuns la ce m-aţi întrebat.

Eram foarte supărat. Şi bătrânul mi-a citit pe faţă starea de spirit şi a adăugat:

— De tovarăşul ofiţer nicio grijă, el nu scrie. Şi nici de bătrânul scriitor care a trecut alaltăieri pe la mine. Până scrie el, dumneata eşti în librării!

— A fost un bătrân, alaltăieri?

— Da! Ce te-ai speriat aşa, n-are şi el dreptul?

— Nu de asta e vorba! Nu l-ai recunoscut, nu era cumva Şoimaru, inginerul Şoimaru?

Rămase o clipă pe gânduri apoi răspunse, sigur de el:

— Nu! Şoimaru era pântecos. Ăsta era slab, cu un ochi acoperit cu o bucată de piele şi şchiop, îşi târa piciorul.

— Nu era cu o maşină? O maşină mare, albastră cu număr străin?

— Ba da! Dar numărul era de Bucureşti.

— L-ai legitimat?

— Cum să-l legitimez dacă era cu maşină de Bucureşti?

Eroarea lui era evidentă. Totuşi aflasem ceva. Presupunerea mea se dovedea a fi justă. Şoimaru căuta ceva. Dar ce? Poate scoatem de la Vasile Enea.

— Ce l-a interesat pe bătrân, ce a vrut să afle?

— Ce?! Ce vrei şi dumneata. El însă m-a întrebat mai concret.

— Ce dorea?

— Ce i-am dat domnului ofiţer. L-am trimis la el.

— N-a mai fost pe la Horia Gălătescu şi la Constantin Bologa?

— Nu! I-am spus, cum îţi spun şi dumitale, Constantin Bologa nu ştie mai mult decât mine şi la el a fost domnul ofiţer, aşa că aflaţi tot ce vreţi de la domnul ofiţer. Iar cu Horia Gălătescu, n-are rost să vă pierdeţi vremea, e nebun, beţiv, vai de capul lui. Toată ziua scrie poezii.

— Poezii?

— Da, poezii. A dat în patima beţiei după întâmplarea cu Petrescu şi se teme de Gestapou. Şi acum se teme! Nu-i în toate minţile.

Cuvântul poezii m-a răscolit profund. De poezii îmi vorbise Vasinca.

— Bătrânului, colegului, i-ai spus ceva de poezii?

— Nu! Când am pomenit de domnul ofiţer mi-a răspuns: Bine, mulţumesc, am să iau legătura cu dânsul.

— Altceva te-a mai întrebat?

— Da! Când a fost la mine domnul ofiţer!

— Când a fost?

— De câteva luni.

Era clar. Oamenii locotenent-colonelului Piru începuseră investigaţiile din momentul în care publicasem primul reportaj. Vasinca spera să pună mâna prin mine pe ceea ce căuta Şoimaru. Îi era frică să acţioneze singur, avea nevoie de un complice care nu putea trezi bănuieli. Dar ce căutau? Poezii?

— Dar ce i-ai dat ofiţerului, poezii?

— Nu!

— Ce?

— O să spună el, m-am legat! Dacă nu era ofiţer nu scoteam o vorbă.

Era zadarnic să mai insist. I-am mulţumit lui Vasile Enea şi apoi l-am întrebat:

— Pe Horia Gălătescu unde-l pot găsi?

— Acum, la Bufetul *Corbul cu pliscul de aur,* aici după colţ. Dar n-ai ce vorbi cu el.

Am plecat. Eram furios. Dacă acţionam cum mă sfătuise Vasinca acum... N-am reuşit să-mi termin gândul. Bine că s-a terminat aşa. Cine ştie ce prostie mai făceam. Nu! Nu făceam nicio prostie! Aş fi prins firul şi-l denunţam pe Vasinca. Dar dacă Vasinca ar fi reuşit să mă inducă în eroare?! Frământat de gânduri m-am trezit în faţa *Corbului cu pliscul de aur!* Ce nume stupid! am exclamat, şi am intrat să ard un coniac. Era un *Expres,* cu trei mese. Am comandat un coniac mare şi în timp cel achitam am auzit de la o masă un glas dogit recitind:

Sunt fiul pierdut
Al câmpurilor şi al pădurilor
Cerbul de aur de nimeni nevăzut
Albă pasăre ca piscul negru al nopţilor.

Versurile nu erau rele. Am întors capul. La o masă, în faţa unui ţoi, un bătrân, cu privirea fixă, declama.

Eşti unica garoafă din nylon
Ideile mele-s din silon
Sunt născut din azot şi carbon
Generaţia mea oase şi trombon
Să cânte marşul victoriei din Aida
Generaţia mea se trage din Persida.
Pământul e bun doar de mormânt
Eu al eterului fiu sunt.

M-am apropiat. Nu mă puteam înşela, era Horia Gălătescu. Timp mai aveam, aşa că puteam să-mi gonesc gândurile negre ascultându-i versurile.

— Îmi permiteţi?

M-a privit cu ochi ficşi, lipsiţi de expresivitate, a scrâşnit din dinţi, a agitat un braţ convulsiv şi mi-a zis:

— Eşti de la Gestapou?

— Nu. Sunt de la revista „Dâmboviţa”. Mă interesează poeziile dumitale.

— Poe-zii-le mele! Eşti de la Gestapou!

— Nu! De la revista „Dâmboviţa”. Ce bei?

— Rom.

Am făcut semn bufetierului să-i aducă un rom şi am continuat.

— Ai multe poezii? Poate-ţi publicăm ceva.

— Cinci mii! Dar nu le ştiu pe toate. Legitimaţia! Să nu fii de la Gestapou, că-ţi zdrobesc ţeasta!

I-am întins legitimaţia de redactor, a examinat-o, apoi, îmbrăţişându-mă, mi-a spus:

— Sunt Horia Gălătescu! Inginerul Horia Gălătescu! Poetul Horia Gălătescu! Pensionarul Horia Gălătescu! Inventator! Eu am inventat paratrăsnetul, nitroglicerina, lozul în plic, televizorul...

— E nebun! mi-a şoptit bufetierul.

— Să nu fi de la Gestapou că o păţeşti! Am inventat elicea şi am mijloace de a te ucide înainte de a scoate pistolul.

— Nu-s de la Gestapou. Mă interesează poezia.

— Pst! Te cred! Eşti de la „Dâmboviţa" şi eu sunt poet! Dacă vrei, mergem la mine şi-ţi arăt poezii, dar nu aici. Ne pot auzi spionii Gestapoului. De mine nu se pot atinge. Am razele morţii, învârt un nasture şi moartea e a lor. Cumpără o sticlă de rom şi mergem la mine.

Am cumpărat o sticlă de rom şi bufetierul mi-a şoptit din nou că-i nebun. Am ieşit cu Horia Gălătescu. Stă la colţul străzii. Pe drum a întors capul de câteva ori înapoi şi a şoptit:

— Gestapoul e pe urmele noastre.

— Nu-i nimeni, ţi se pare.

— Nu-i vezi, dar eu îi simt.

Am ajuns la el. Locuia în fundul unei curţi într-o garsonieră. Cum a atins clanţa, a început să sune o sonerie. Când a vârât cheia în broască s-a auzit vuietul unei sirene. Când a deschis uşa s-a oprit în prag şi în clipa aceea a căzut o masă de fier, o adevărată ghilotină.

— Îţi place? Să poftească Gestapoul!

— Formidabil! am exclamat, cuprins de groază. Oare n-ar fi fost mai bine să-l las în plata domnului, şi să-mi văd de drum?

— Poftеşte, zise el, apăsând pe un buton de lângă comutator. În clipa aceea încetă şi soneria şi vuietul sirenei.

Cum am pus piciorul pe prag s-au aprins luminile. Horia Gălătescu era într-adevăr un inventator. Am trecut printr-un hol şi am intrat într-o cameră cu o bibliotecă ale cărei rafturi erau

asortate unele cu cărţi, altele cu băuturi. În cameră era curat. Mă hotărâsem să nu-i pun nicio întrebare, să nu-i provoc criza de suspiciune. Mi-a făcut semn să iau loc. Apoi s-a dus la geamuri, a examinat pervazul şi a apăsat pe un buton. În clipa aceea s-au coborât, automat, obloanele de fier.

— Acum totul e în regulă, putem sta de vorbă liniştiţi.

Desfundă sticla şi începu să declame:
Oţele, plumb, bachelită
Din sticlă inima ispită
Spre stele din cer risipită
Pe câmpuri ca florile a mea iubită
Femeia e Turnul Babel...

Profitând de o pauză, am ciocnit un pahar şi i-am zis:

— Prefer să citesc poeziile.

— Eu nu scriu, le înregistrez pe bandă de magnetofon. Cinci mii de poezii. Acum o să le asculţi. Se ridică şi se îndreptă spre un magnetofon.

— Totuşi, ceva scris! am strigat eu, disperat.

M-a privit ciudat. Apoi mi-a zis:

— Am! E ceva sfânt! Dar pe tine te iubesc. Eşti primul om care mă ascultă. Ţi le arăt. Apăs pe butonul acesta şi o să le vezi. Şi, într-adevăr, apăsă pe un buton fixat lângă bibliotecă. Măsuţa cu magnetofonul se ridică, împinsă de un resort, parchetul se dezlipi şi apăru o casetă din fier. Apăsă din nou pe buton şi capacul casetei se ridică împins de alt resort.

Se aplecă şi-mi întinse un caiet, şoptind:

— Gestapoul umblă după el.

Era un caiet de peste două sute de pagini, legat în carton. L-am luat şi i-am răspuns:

— În acest moment Gestapoul nu mai are nicio putere asupra ta.

El rămase mut, cu privirea fixă.

— Eşti Petre Petrescu! Prietenul meu, fratele meu! Ai distrus Gestapoul.

Se trânti în fotoliu, sorbi direct din sticlă aproape jumătate din conţinut şi începu să ţipe:

— Ai distrus Gestapoul! De când te aştept!

Am deschis caietul. Erau poezii. Scheme de avioane. Scheme de motoare. Să fie al lui Petrescu? Sau tot o creaţie a acestui dement? Am citit o poezie, apoi alta. Horia Gălătescu adormise. Dormea agitat, cu gura deschisă. Mi-am aruncat din nou privirile pe filele caietului şi dintr-o dată am tresărit. Ochiul meu de redactor a şi sesizat un acrostih... Era caietul lui Petre Petrescu! Norocul mă ajutase. Am încercat să-l trezesc pe Horia Gălătescu. N-am reuşit. Am smuls o foaie de hârtie şi am scris pe ea: „*Mi-am luat caietul. Gestapoul l-am distrus. N-ai de ce să te mai temi. Îţi mulţumesc pentru tot ce-ai făcut pentru mine.*" Şi am semnat *Petre Petrescu.*

Am ieşit, nu fără teamă să nu cad într-o capcană. Semnalele de alarmă erau destinate însă celor ce intrau.

Când am sosit la aeroport eram foarte bine dispus. Aveam caietul mult râvnit, cheia misterioaselor căutări ale serviciului de spionaj străin. Rezolvasem în acelaşi timp un caz de psihiatrie foarte complicat, prin şocul pe care-l produsesem lui Horia Gălătescu, confirmându-i că sunt Petre Petrescu şi afirmând că am distrus Gestapoul. La aeroport Gheorghieci mă aştepta, furios din cauza întârzierii.

— Ei, zise el, urcându-se în avion, ce făcuşi?

— Mai mult decât speram, am răspuns eu, urmându-l deosebit de satisfăcut,

— Te ascult!

— Vei citi la timp!

Furios, Gheorghieci a decalat brusc, ţâşnind direct în stratosfera.

Am ajuns în oraşul de reşedinţă fără alte peripeţii. Mulţumindu-i lui Gheorghieci, am sărit în maşina lui şi m-am îndreptat spre Piru.

SUNT UN NAIV!

Cum era şi firesc, locotenent-colonelul Piru mă aştepta nervos.

— Ţineţi cu orice preţ să încurcaţi lucrurile, spuse el, şi asta numai de dragul romanului dumitale de aventuri! Nu mă amestec, dar deplasarea în oraşul B., după părerea mea, nu avea niciun rost.

— Ba da, am ripostat eu şi voind să-l dezarmez, i-am pus pe masă declaraţia lui Vasile Enea.

Locotenent-colonelul aruncă o privire peste declaraţie, apoi zise:

— Pentru noi nicio noutate. Ne-am informat din timp.

— Credeam... am murmurat eu.

— Că luăm salariile de pomană.

— Nu, n-am vrut să spun asta. Am tăcut, nu ştiam dacă e momentul să-i spun tot ce ştiu. Voiam o lovitură de teatru,

— Da, te înţeleg, voiai să faci o inovaţie... Literatura, dragul meu, e una şi viaţa alta! De altfel, raportul pe care l-a întocmit ofiţerul pe care l-am trimis în oraşul B, e mai complet. Poftim, cred că o să fii de acord cu mine. Nu ţin, adăugă locotenent-colonelul, să scrii asta. Prezintă lucrurile cum îţi convine.

Am început să citesc raportul pe care mi-l înmânase locotenent-colonelul Piru. Trec peste anumite formule şi reproduc din raport doar ceea ce cred că interesează pe cititor.

„De la muncitorii pensionari Vasile Enea şi Constantin Bologa, ale căror declaraţii le anexez, am aflat următoarele (citez din declaraţia lui Constantin Bologa):

«Căpitanul inginer Petre Petrescu n-a fost prea bine văzut de muncitori la venirea lui în fabrică. Era considerat vândut nemţilor. Peste câteva zile ne-am dat seama că pe urmele lui sunt toţi copoii siguranţei şi asta ne-a făcut să-l luăm sub ocrotirea noastră. N-a fost de loc uşor. Nu se putea spune că era fricos, ci prudent. Din vorbă în vorbă, i-am atras atenţia că trebuie să se păzească de inginerul şef Şoimaru, care era cel mai viclean dintre copoi. Aproape trei săptămâni, inginerul Petre Petrescu adulmeca de unde vine primejdia şi era mereu înnourat, de parcă numai îi ploua şi-i ningea. Am aflat de la portari că au primit ordin să-i noteze orele de intrare şi ieşire din fabrică. Ordinul îl dăduse inginerul Şoimaru, dar le spusese portarilor că-i ordinul comandantului militar al fabricii. I-am spus lui Petrescu să se păzească şi de madam Fica, secretara inginerului-şef, care e o căţea şi jumătate. Petre Petrescu ne-a ascultat şi a spus doar atât:

— N-am de ce să mă feresc!

Totuşi, peste câteva zile a venit Petre Petrescu la mine şi mi-a spus:

— Aveţi dreptate! Şoimaru e o bestie; face pe antihitleristul, dar e cu ei; la fel şi madam Fica.

— E bine că aţi binevoit să vă convingeţi până nu-i prea târziu, i-am răspuns eu.

Petrescu mi-a cerut permisiunea să mă viziteze acasă, să putem sta mai pe îndelete de vorbă. I-am dat adresa. A venit într-o seară şi mi-a povestit următoarele:

— Eu, bade Constantin, am în cap o mare invenţie. Trebuie să o pun pe hârtie. Nu pot lucra la fabrică, deşi Şoimaru mi-a creat „condiţii” ca să pot lucra fără ca nemţii să-mi fure invenţia. Mi-a

dat un seif, dar a doua zi am constatat că semnul pe care-l pusesem fusese mutat de la loc. În seif se umblase. Din fericire am pus acolo hârtii fără importanţă. Am constatat apoi că locuinţa mea e supravegheată de madam Fica, la fel şi biroul unde zicea Şoimaru să lucrez. Ambele au construite în tavan nişe de supraveghere. Eu am să lucrez o parte din invenţia mea acolo, dar ce-i mai important, o s-o fac aici, la dumneata, sau, dacă se poate, şi la alţii, ca să nu miroasă copoii.

— Invenţia dumitale văd că-i interesează mult pe hitlerişti.

— Da, foarte mult. Din păcate ceva i-am spus şi lui Şoimaru. Asta le-a mărit interesul.

Apoi, Petre Petrescu mi-a spus că el vrea ca invenţia lui să fie a noastră şi să slujească omenirea. Am stabilit cu el să lucreze când la mine, când la Horia Gălătescu sau la Vasile Enea. Aşa a rămas la mine caietul acesta, pe care Petre Petrescu mi-a spus să nu-l dau orice se va întâmpla, decât atunci când va veni cineva de încredere după el».

Muncitorul mi-a predat un caiet de matematici, pe care-l anexez. La fel mi-a predat un caiet Vasile Enea. Pe Horia Gălătescu nu l-am interogat fiind dement. Într-o zi, declară cei doi, au aflat că Petre Petrescu a dispărut, că ar fi fugit cu ceva planuri secrete. Şoferul unei autodube, Vasile Nicolae, pensionar, pe care l-am interogat, le-a spus în taină că în noaptea aceea a transportat un balot negru, învelit într-o foaie de cort. Balotul a fost scos din locuinţa lui Petrescu de Şoimaru şi, împreună cu portarul de serviciu l-au aruncat, după ce i-au legat la ambele capete câte o şină, în Olt. Şoferul Vasile Nicolae a mai declarat în plus că portarul i-ar fi spus a doua zi că a auzit două focuri de pistol în biroul inginerului şef. A alergat acolo, dar madam Fica l-a expediat, spunându-i că-i nebun. A doua zi, el a dat declaraţia cum i-a dictat Şoimaru, spunând că Petrescu a intrat în fabrică la

o anumită oră, apoi a ieşit şi de atunci nu l-a mai văzut. Peste câteva zile, portarul a fost omorât de o maşină militară germană. În actele găsite în fosta arhivă a parchetului se arată că portarul a fost beat şi a căzut în faţa maşinii. Madam Fica a decedat în urma unui atac de cord, în 1945.

Cu privire la Şoimaru am putut afla că, probabil, a fugit din ţară înainte de 23 August, cu un avion. Toţi foştii muncitori declară că a fost o bestie. Am mai reţinut că nu-i plăcea să se fotografieze. Totuşi, după lungi investigaţii, am reuşit să obţin o fotografie unde Şoimaru e pozat într-un grup de muncitori, cu prilejul unei petreceri câmpeneşti. Anexez şi fotografia".

— Ce conţin caietele? am întrebat eu, înapoindu-i raportul.

— O porcărie! Formule!

Îmi dădeam seama că Piru nu era în apele lui, acum era momentul să trântesc bomba.

— Adică vreţi să spuneţi că e cifrat!

Piru mă privi uluit.

— Exact. De unde ştii?

— Din oraşul B. Deplasarea a avut, după cum vedeţi, rostul ei.

— Asta nu-i o noutate. Ne-am dat seama imediat că textul caietelor e cifrat. N-am găsit încă cifrul. Poate îl are Viorel Popescu.

— Nu-l are!

— De unde ştii?

— Din oraşul B. A trecut şi el pe acolo! Când a aflat că i-a luat-o înainte sublocotenentul Oprea Bălan, a dat bir cu fugiţii!

Piru mă asculta vădit nemulţumit. Nu-i făcea plăcere că ştiu mai mult decât el, totuşi spuse:

— Interesant...

— Şi mai interesant e acest caiet! ciocnii eu cu degetul în coperta cartonată.

Piru îşi pierdu calmul. Dovedi însă imediat că e un om foarte inteligent, stăpân pe sine. Sună. Intră sublocotenentul Bălan Oprea. Privirea superiorului său, tăioasă, îl pironi lângă uşă. Piru îmi luă din mână caietul şi i-l arătă:

— Ştii ce-i ăsta?

— Nu, să trăiţi!

— Al treilea caiet al lui Petre Petrescu!

Sublocotenentul se făcu alb la faţă şi privirile-i alunecară spre mine. Apoi spuse:

— Am epuizat toate sursele de informaţie, vă asigur.

— Se vede, răspunse colonelul şi trânti caietul pe masă.

— De unde-l aveţi? mi se adresă sublocotenentul.

— De la acela despre care dumneata spui în raport: „nu l-am interogat fiind dement”.

— Dar este nebun! M-am interesat. Mi-au confirmat şi medicii! Declaraţiile lui nu pot fi luate în seamă. Cum aţi putut sta de vorbă cu el?

— E adevărat că-i bolnav, taxat drept nebun, confirmat de medici. Dar, eu plec de la formula că în medicină nu poate fi întotdeauna adevăr absolut, că medicii pot şi greşi.

— Acestea sunt teoriile dumitale. Eu însă, în calitatea pe care o am, trebuia şi trebuie să ţin seama...

— Adevărat, ca ofiţer şi eu poate procedam la fel cu dumneata. Ca scriitor însă, iau materialul uman aşa cum e, văd în el omul, caut să aflu adevărul despre om. Pentru mine şi nebunul e om.

— Şi pentru mine, dar din punct de vedere al legii...

— Din punctul de vedere al legii ai trei zile arest sever! interveni colonelul, care ascultase dialogul nostru răsfoind caietul. Fiindcă, adăugă sec, ai „epuizat” toate mijloacele de

investigaţie! Apoi mi se adresă: Ce părere aveţi despre poeziile lui Petre Petrescu?

— De care anume?

Piru zâmbi, se aşeză pe scaun şi mă invită să vin lângă el. Făcu semn şi sublocotenentului: Pofteşte şi dumneata! Şi citi următoarea poezie:

„Şoricel cu coada mică
Or ţi-e frică de pisică
Ia mai lasă frica la o parte
Mai roade şi tu o carte.
Asta până dai de brânză.
Raftul urcă-l ca pe-o pânză.
Unde-s nucile ce-ţi plac?
Eu îţi spun că îs în sac.
Unde-i sacul, vrei să ştii?
Nu e greu să afli, de te iei după copil.
Sigur, nu-s în casă, ci-n cămară
Podu-i plin, urcă deci fuga pe scară
Ia-ţi ciocan, burghiu şi daltă
O nucă trebuie spartă.
Nu-i uşor, asta e artă!

Caru-i mic şi boii mari
Iarna-i ici, cu ce să ari?
Fă-mă doamne-o rândunică
Râul să-l trec la ibovnică.
Urâtu-mi-i de unt,
La greu necaz m-a vârât!
Ca să nu mai stau aşa
Am încălecat pe-o şa

I-am spus apoi povestea aşa:
Era odată un covor
Tare mic dar zburător
Enigma e în timpul trecător.
Lor povestea le-a plăcut
Ori povestea nu-i poveste.
Raţa ici, raţa colea
Tare-aş trece Dunărea
Apoi marea-nvolburată
Bine mai era odată
Europa liniştită
Luna mai era înflorită
Unde vrei acolo în deal
Lasă pasărea să zboare de la mine la Predeal.
Lung e drumul pân' la lună
Unde-i omul să ne-o spună
Iute pasărea ce zboară
Mintea ţi se înfioară
Eu ştiu calm cea mai scurtă
N-am ce face n-o pot spune
Dar o ghicitoare spune
Ea o să-ţi arate toate
Lacrimile, mii vărsate
E-te cal de călărie
Eu mă rog ca să mă ţie
Vie cel ce-o să le ştie.

Iarna-i ici, plină de nea
Nu e doar numai o stea
Ce folos viaţa mea
Eu un vis am de-mplinit

Răi sunt cei ce-au făptuit
Ca eu să nu pot lucra
Unde m-a lăsat mama.
Iute pârâuaş de munte
Tare mi-i urât pe punte
În aceste zile crunte.
Fă-mă doamne aviator
Iar de n-oi putea să zbor
Eu mai bine vreau să mor!
Că omu-i făcut să zboare
Aripi prinde când îl doare.
Rar e omul fericit,
Eu aşa m-am nimerit,
Să n-am parte de nimic.
Iar la vară-n Siminic.
Mai ar fi şi radio
Bine, fraţilor, adio.
Omu-i om şi timpul trece
Lasă şefii să te frece."

— N-au nicio valoare literară, am declarat cu toată competenţa, simţindu-mă pe un teren sigur, dornic să-i joc puţin.

— Se pune întrebarea: Ce l-a făcut totuşi pe Petrescu să scrie versuri?

Întrebarea locotenent-colonelului Piru era adresată sublocotenentului.

— Ştiu eu? zise acesta, luat pe neaşteptate.

— Atunci, pune mâna pe coala asta şi scrie!

— Aţi observat că e vorba de un acrostih? întrebai în acelaşi moment.

Locotenent-colonelul Piru pusese deja coala de hârtie în faţa sublocotenentului şi-i dicta literă după literă. A obţinut următorul mesaj: ŞOIMARU E UN SPION. CIFRUL CAIETELOR TABELUL LUI MENDELEEV. ÎNCERCUIŢI FIECARE SIMBOL.

— Asta-i! Bravo! exclamă Piru, adresându-mi-se, evident, mie. *Cifrul Petre Petrescu*! Puse mâna pe telefon şi-i comunică lui Gheorghieci cifrul, rugându-l să-l informeze cât mai repede despre concluziile la care va ajunge.

Piru mă informă că a predat caietele cu formule şi calcule lui Gheorghieci, dar acesta nu se putuse descurca în ele. Lucru explicabil: îi lipsea cifrul.

Ordonă apoi sublocotenentului să-l introducă pe Viorel Popescu.

— Aţi reuşit să vă odihniţi? îl întrebă locotenent-colonelul Piru.

— Nu prea. Tensiunea nervoasă.

— Atunci, e vorba de identitatea dumitale! i-o tăie colonelul, brutal.

— Viorel Popescu. Aveţi doar fişa mea.

— Da, a fost bine întocmită. Fotografia de pe fişă îţi aparţine, *domnule Şoimaru*! Dar şi aceasta! Locotenent-colonelul îi puse în faţă fotografia adusă din oraşul B. Te-aş ruga să-mi explici, de ce a fost nevoie de această mistificare?!

— Nu pot da nicio explicaţie!

— Pot eu în schimb, spuse locotenent-colonelul. Fiindcă Şoimaru l-a ucis pe Petre Petrescu!

— Nu aveţi dovezi!

— Înainte de a fi asasinat, portarul a vorbit. E a treia crimă pe care o ai pe conştiinţă.

Pus în faţa faptelor, Şoimaru începu, cu vocea sugrumată:

— Pe Petre Petrescu l-am spionat şi din ordinul hitleriştilor şi din interes personal. Voiam să-i fur invenţia. Dar, nu aveam de gând să o dau hitleriştilor. El mi-a vorbit de un fel de „costum de cosmonaut”. A şi lucrat la el. Într-o zi, l-am întrebat în ce stadiu a ajuns cu costumul. Mi-a răspuns că e gata, e hotărât însă să păstreze secretul până după război. Eu, în lipsă, îi fotografiam toate lucrările din seif. După discuţia avută cu mine, a simulat că pleacă în oraş. M-a pândit şi, când umblam în seif, a năvălit peste mine. Atunci am tras.

— Restul îl ştim: simularea dispariţiei, rapoarte false, întrerupse locotenent-colonelul.

— Cu documentaţia am plecat în Elveţia. Am început să descifrez planurile. Târziu mi-am dat seama, Petre Petrescu îşi bătuse joc de mine. Adevărata lui lucrare rămăsese în ţară.

— Altceva căutaţi! am izbucnit eu.

— Are dreptate, întări colonelul. Să-ţi spun eu?

— Odată ce toţi ştim, n-are rost să mai repet.

Locotenent-colonelul consideră interogatoriul încheiat. Mi se adresă mie:

— Mai aveţi vreo întrebare?

— Nu, am răspuns, şi m-am ridicat din fotoliu, dezamăgit. La toate m-aş fi aşteptat, când am început să scriu despre mesajul din Venus, dar la asta nu. Ah, fata! Fata de la răcoritoare. A avut dreptate. În loc de celebritate, şi încă mondială... naiv!

Versiune eBook: v1.1 hy_07/05/2011